

DOMOWINA

TOP 4.

Naćisk protokola zjawneho dźěla

2. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny

datum: pjatk, 19.11.2021

městnosť: Serbski dom w Budyšinje

čas: 17.30 – 22.00 hodź.

přitomni: D. Statnik, M. Hančik, dr. H. Leipner, B. Cyž, B. Bělk, J. Bělk, A. Hiccyna, D. Wowčerjowa, L. Žurec-Pukačowa, J. Clausen, D. Dyrlich, M. Mark

digitalnje: L. Dučmanowa, M. Libšowa, D. Maticowa, M. Młynkowa, F. Ričel, M. Michałkowa, M. Funka, K. Grofa, F. Grajcarek, W. Janhoefer, W. Bejmak, K. Ela, F. Albertowa, M. Hasacky, G. Šejn

zamołwjeni: M. Brycka, J. Dünnbierowa, B. Scapan

hosćo: M. Kowar, J. Šotćina, M. Końcař (digitalnje), M. Di Sarnowa (digitalnje), dr. B. Brězanowa (digitalnje), B. Melcher (digitalnje), M. Šusterowa

0. Zahajenje posedženja

wotewrjenje a powitanje / zwěšćenje přitomnosće a zamołwjenjow / zwěšćenje wobzamknjenjakmanosće / schwalenje dnjoweho porjada / zwěšćenje zajatosće

Spočatnje wobdžěli so na posedženju 23 člonow = 77 %; z tym je wólbokmanosć zaručena.

Wobzamknjenje č. 17 z dnja 19.11.2021:

Dnjowy porjad posedženja Zwjazkowego předsydstwa so schwali.

za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwwa.

Zajatosć so njezwěsći.

1. Předstajenje aktualneje situacije župy "Michał Hórnik"

Županka župy M. Hórnik, D. Wowčerjowa, předstaji z pomocu prezentacije tuchwilnu situaciju župy a ćežišća dźěławosće w přichodnych lětach. Někotre

planowane aktiwity so lětsa nažel njemóžachu přewjesć, ale wšitke přewjedzene zarjadowanja su dobry wothłós žnjeli.

17.50 hodź: Jan Clausen wopuści nachwilnje wuradźowanje (proba za schadźowanku) a F. Albertowa a M. Hasacky so digitalnje přidružitaj, z tym je nětko 24 přítomnych.

2. Rozprawa předsydy Domowiny, prezidija a člonow zwjazkowego předsydstwa wo dźěławosći třěšneho zwjazka mjez posedženjomaj zwjazkowego předsydstwa

Rozprawa předsydy člonam zwjazkowe předsydstwa pisomnje předleži.

D. Statnik wupraji B. Cyžej zbožopřeća k wuznamjenjenju ze zwjazkowym zaslužbowym křižom a K. Grofje k wuzwolenju do předsydstwa MENS. K. Grofa informuje člonow ZP skrótko wo hłownych wuslědkach zarjadowanja MENS w Bretonskej.

3. Informacija k aktualnym aspektam dźěławosće zarjada Domowiny a RCW

M. Kowar k tomu wuwjedže, zo je ponowjenje IT-struktury w zarjedže tuchwilu jedyn z wažnych nadawkow, kotryž dyrbi so w přichodnych tydženjach dokónčić. Přepodaće jednaćelstwa je dalše čezišćo dźěławosće, kotrež so krok po kroku realizuje. Wužadowace su nětko wězo tež so měnjace Corona-postajenja, to rjadowanje dźěławosće počezuje.

Dr. B. Brězanowa zdžěli, zo staj rozprawa 2021 a plan za lěto 2022 dodžělanaj a budžetaj so w januaru předstajić, ale z redakciskim kóncom 30.11. 2021. W zwisku z 20-lětnym wobstaćom RCW su so někotre zarjadowanja wotměli, kotrež su dobry wothłós žnjeli. Administratiwne džěło sej přidatnje tójšto časa žada, dokelž su to dołhodobne a wužadowace procesy. Situacija w internaće w Budyšinje je hladajo na personal jara kritiska a pomoc z RCW drje so organizuje, je pak jenož we wěstej měrje móžna.

4. Naprašowanja člonow Domowiny a hosći k serbskim naležnosćam

Dnjowy dypk so njetrjeba wobjednać, dokelž njepředleža žane naprašowanja.

5. Schwalenje protokola 1. (rjadneho) posedženja z dnja 24.09.2021

Wobzamknjenje č. 18 z dnja 19.11.2021:

Protokol 1. rjadneho posedženja z dnja 24.09.2021 so schwali.

za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwza.

Z organizatoriskich přičin so dypk 7.2. hižo na tutym městnje wobjednawa.

6. Informacija k spěchowanju serbskich projektow we wobłuku strukturneje změny

6.1. Informacija wo projekće strukturneje změny “Serbski forum wědy na Lawskim arealu”

Zastupuju direktora Założby za serbski lud, Jana Budarja, rozloží M. Mošowa planowanski proces projekta a pokaza na hoberske wužadanja w tutym zwisku. Spočatny wobjim investicije we wysokosći někak 6 mil. € je z rozsudom za nowotwar rozrostł na nětko wjace hač 44 mil. € planowaneje sumy. Hłownje pónđže nětko wo to, twarskeho knjeza namakać, dokelž hladajo na fachowe kompetency so založba njewidzi kmana, tutón nadawk přewzać. K tomu budže založbowa rada wuradźować a potom rozsudzić.

Tež Bj. Cyž widzi jedyn hoberski problem hladajo na přewzaće cyłkowneje zamołwitosće. Cyła kopica wotewrjenych prašenjow hišće wobsteji. Po jeho mēnjenju w krótkim času k tomu žane doskónčne rozsudy móžne njejsu.

Na prašenje A. Hiccyneje za realistiskej alternatiwu wotmołwi Bj. Cyž, zo je za tajki wulki objekt wobšěrnny instrumentarij trěbny. Tež wokrjes dyrbi sobu zamołwitosć přewzać a jednotliwe zamołwitosće maja so dokładnje rjadować. Tule mysl tež dr. H. Leipner podpěra.

6.2. Informacija k spěchowanskim směrnicom Założby za serbski lud nastupajo serbske projekty we wobłuku strukturneje změny

K tomu M. Mošowa wuwjedže, zo staj so w tym nastupanju w Braniborskej a Sakskej rozdźělnej pućaj kročitoj. Braniborska je so rozsudziła za spěchowanske realizowanje cyłkownje šěsć projektow hač do lěta 2031 planować. Sakska spěchuje wšelake projekty hač do lěta 2038 z cyłkownje 2,5 mil. € lětnje. Sředki staja so k dispoziciji za projekty k zdźerženju a spěchowanju serbskeje rěče, kotrež so zdžěla jara wulkomyslnje wopisane.

Bj. Cyž wupraji swoje wobmyslenja. Wón doporuči gremijej, zo dyrbi so wšitko za to činić, zo so we wuskim dialogu koordinaciska struktura wutwori, kiž zaruči zamołwite wužiwanje srědkow.

Na prašenje W. Bejmaka, što je w dypku 2.2. směrnicy konkretnje mēnjene, wotmołwi M. Mošowa, zo měri so to na spěchowanje priwatnych předewzaćow, kotrež chcedža so załožiť.

Damian Dürlich wopušći nachwilnje wuradźowanje (proba za schadźowanku).

7. Wobzamknjenja

7.1. Stejišćo Domowiny k spěchowanskimaj směrnicomaj Założby za serbski lud nastupajo strukturne srědky § 17 č. 31 zakonja k zmócnjenju struktury

předloha ZP 26/2021

B. Cyž podšmórnje hišće raz doporučenje w dypku 6 a potwjerdzi nuznosť wutworjenja tajkeho gremija.

Dr. Leipner pokaza na to, zo dyrbjta župy móžnosť dóstać, so wuprajíc. Džěto na bazy je wažne w tutym procesu.

Wobzamknjenje čo. 19 z dnja 19.11.2021:

Zwjazkowe předsydstwo bjerje stejišćo prezidija Domowiny k spěchowanskimaj směrnicomaj Založby za serbski lud nastupajo strukturne srědki na wědomje. Zdobom so stejišću přizamknje.

za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwwa.

7.2. Džětowe směrnicy Domowiny - přiřadowanje přislušnosćow zarjada a přiřadowanje nadawkow džětowym wuběrkam Zwjazkowego předsydstwa předloha ZP 22/2021

Wobzamknjenje čo. 20 z dnja 19.11.2021:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje přiřadowanje přislušnosćow zarjada a přiřadowanje nadawkow džětowym wuběrkam a gremijam Zwjazkowego předsydstwa nastupajo džětowych směrnicy na wědomje.

za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwwa.

7.3. Wobsadźenje wuběrkow ZP a zahajenje jich džělawosće předloha ZP 23/2021

D. Statnik informuje, zo su přiřjewjenja za wuběrki po ličbje jara rozdźelne byli a za dwaj wuběrkaj běštej jenož jedne resp. žane přiřjewjenje. Z tutej přičiny su so nětko 6 wuběrkow wutworili. Zamołwitosće ze stron zarjada hišće njejsu zřadowane.

A. Hiccyna praša so, štó přeprosny na posedženja wuběrkow, resp. štó džěto wuběrkow koordinuje.

D. Statnik: Sekretaroyo to rjaduja, referenća w zwisku z jich džětowym wobłukom to přewzaja.

Wuběrkam so slědowace člonki/čłony Zwjazkoweho předsydstwa přiřaduja:

1. wuběrk za kubłanje
L. Dučmanowa, A. Hiccyna, M. Libšowa, M. Młynkowa, D. Wowčerjowa,
M. Hasacky, J. Dünnbierowa, M. Mark, F. Albertowa
2. wuběrk za kulturu a wuměštwu
Jan Bělk, Měrćin Brycka, F. Grajcarekec, F. Ričel, L. Žurec-Pukačowa, G. Šejn
3. wuběrk za politiske a prawniske naležnosće
Bjarnat Cyž, K. Ela, M. Michałkowa, J. Clausen,
4. wuběrk za zjawnostne a wukrajne džěło
B. Bělk, K. Grofa, J. Clausen, B. Šćapan, M. Funka
5. wuběrk za naležnosće strukturneje změny, hospodarstwo a infrastrukturu
Bjarnat Cyž, dr. H. Leipner, D. Maticowa, W. Bejmak, D. Statnik, F. Ričel
6. wuběrk za nutřkownu demokratiju a serbsku ciwilnu towaršnosť
D. Dyrlich, W. Janhoefer, D. Statnik, M. Hančik,

Wobzamknjenje č. 21 z dnja 19.11.2021:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wopodstatni člonow slědowacych džětowych wuběrkow, kaž tež wobsahowe wusměrjenje wuběrkow za wólbnu dobu 2021-2025:

1. wuběrk za kubłanje
2. wuběrk za kulturu a wuměštwu
3. wuběrk za politiske a prawniske naležnosće
4. wuběrk za zjawnostne a wukrajne džěło
5. wuběrk za naležnosće strukturneje změny, hospodarstwo a infrastrukturu
6. wuběrk za nutřkownu demokratiju a serbsku ciwilnu towaršnosť

Zdobom zběhnje swoje wobzamknjenje č. 11 z dnja 24.09.2021 (Wutworjenje wuběrkow Zwjazkoweho předsydstwa).

za namjet: 24	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwwa.

7.4. Načisk jednanskeho porjada zwjazkoweho předsydstwa za wólbnu dobu 2021-2025

předłoha ZP 15/2021

M. Hančik pokaza na jednu redakcionelnu změnu:

- str. 6, § 3, dypk 10: "posrědkować", ma rěkać "sposrědkować"

Wobzamknjenje č. 22 z dnja 19.11.2021:

**Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:
Jednanski porjad Zwjazkowego předsydstwa Domowiny za wólbnu dobu 2021-2025 so schwali a wotnětka płaći.**

za namjet: 24	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwza.

7.5. Načisk jednanskeho porjada prezidija zwjazkowego předsydstwa za wólbnu dobu 2021-2025

předłoha ZP 16/2021

M. Hančik prosy wo redakcionelne změny:

- str. 6, §4, dypk 4: 3 sadža – ma rěkać “předłohi, kotrež”
- str. 8, § 5, dypk 4: “njezmóžnja”, ma rěkać “znjezmóžnja”
- str. 9, § 5, dypk 10: “přistupnić”, ma rěkać “spřistupnić”

Wobzamknjenje č. 23 z dnja 19.11.2021:

**Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:
Jednanski porjad prezidija Zwjazkowego předsydstwa Domowiny za wólbnu dobu 2021-2025 so schwali a wotnětka płaći.**

za namjet: 24	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwza.

D. Statnik wupraji M. Di Sarnowej a člonam prezidija swój džak za dobry přihot dokumentow.

7.6. Narunanje člona wuběrka Horsta Krawcyka - dotalny trenar balokoparjow - přez Svena Ballacka – nowy trenar balokoparjow

předłoha ZP 21/2021

Wobzamknjenje č. 24 z dnja 19.11.2021:

**Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:
Zwjazkowe předsydstwo powoła na namjet přihotowanskeho wuběrka za Europeadu 2022 Svena Ballacka do wuběrka a džakuje so zdobom Horstej Krawcykej za swoje spomóžne dotalne džěło.**

za namjet: 24	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Namjet so z tym přiwza.

19.49 hodź.: Jan Clausen so zaso wobdžěli a Matej Mark so na městnje přidruži. Z tym je nětko 26 člonow přitomnych.

8. Informacije

8.1. Rozprawa dotalnego zastupjerja Serbow w Sakskej krajnej wustawje za priwatny rozhłós a nowe medije (SLM) na dobu 2016-2022

D. Statnik je zestajił prezentaciju wo nadawkach SLM a wo jeho skutkowanju w tutym gremiju wot 2016 do 2021.

A. Hiccynu zajimuje, hač ma SLM tež wliw na to, zo bychu so w druhich priwatnych sćelakach snano tež serbske temy bóle jewili?

K tomu wón wuwjedže, zo priwatnym sćelakam njemóžeš předpisać a zo je to tež prašenje pjenjez, wšako su hospodarsce orientowane. Móže so jenož za to sensibilizować a wo tym rěčeć. W jednotliwych padach pak widži móžnosće, n. př. hdyž budže Europeda.

B. Bělk chce wědžeć, kak daloko je džěłowe městno Michała Cyža zaručene? K tomu D. Statnik praji, zo njeleži to w zamołwitosći SLM. To je naležnosć Założby za serbski lud. Tam dyrbi so na kóždy pad do přichoda inwestować a za dorostom hladać.

Jan Bělk prosy wo podpěru towarstwam/wuměćcam. Pomocliwa by była lisćina priwatnych sćelakow, kotrymž móhli towarstwa/wuměłcy medijowe wozjewjenja posrědkować?

9. Aktualna debata čłonow zwjazkowego předsydstwa k namjetowanej tematicke po jednanskim porjedže ZP § 2 dypk 2

Dnjowy dypk so šmórnje, dokelž žane zapodaća njepředleža.

10. Wšelčizny a informacije

10.1. List na měšćanostu dla Bismarckoweho pomnika

D. Statnik wuwjedže k předležacemu listej, zo je tutón w mjenje Domowiny na wyšeho měšćanostu a wšitkim frakcijam měšćanskeje rady póstał.

Dr. H. Leipner praša so za stawom online-peticije? F. Ričel pokaza na wotpowědnu stronu.

10.2. Zarjadowanje krajneje centrale 23.11.21 k tematicke kubłanskeje awtonomije Serbow

Zarjadowanje krajneje centrale 23.11.21 k tematicke kubłanskeje awtonomije Serbow je so wotprajiło. W předpolu je tematika tutoho foruma wjele iritacije wuwabiła. Čłonojo Zwjazkowego předsydstwa wupraja njezrozumliwosć za wašnje organizowanja a tež za wašnje postupowanja krajneje centrale. Zarjadowanje planuje so nětko za nalěćo 2022.

10.3. Zakónčace zarjadowanje “Kulturneho plana Łužica / Kulturplan Lausitz”

Jan Bělk praša so za pohódnoćenjom procesa nastajenja kulturneho plana, kotryž je so nětko zakónčił. D. Statnik rozłóži, zo bě to wobšěrný proces, ćeža bě so tam integrować. Jedne z hłownych doporučenjow je, Łužicu jako cyłkowny kulturny rum wuwěć. Serbja so w dokumenće wobkedźbujaja, su w relewantnych dypkach mjenowani a z tym wobstatk cyłkowneho koncepta. Wuslědk předeleži poprawom přepozdže, dokelž je spěchowanje w zwisku ze strukturnej změnu hižo realizowane. Ze stron Serbow běše dobre wobdźělenje w kóždej z 8 dźělowych skupin. W kóždej běštaj znajmjeńša dwaj Serbaj zastupjenaj.

10.4. Zarjadowanje Serbskeho instituta

W. Bejmak skedźbni na online-zarjadowanje Serbskeho instituta spočatk decembra.

Zjawny dźěl posedženja so skónči.
Slěduje njezjawny dźěl posedženja.

protokol: Michaelis Šusterowa
přehladaťoj: Dawid Statnik, Madlenka Di Sarnowa

Redakciske změny:

- 29.11.2021 – dr. B. Brězanowa – dnjowy dypk 3, 2. wotrězk, sada 1 a 2.
- 30.11.2021 – M. Hančik – dypk 7.5., druha korektura: "znjezmóžnja".

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 33/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Choćebuzu**

Zapodaćel/ka předłohi: Dawid Statnik, předsyda

Awtor/ka předłohi: Dawid Statnik, předsyda

Nastupa (předmjet wuradźowanja): Změna wustawkow a dalše postupowanje dla njeprípóznawanja

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	12.01.2022	Doporučenje warianty 2
Zetkanje z předsydami člonskich towarstwowo a župow	17.01.2022	Doporučenje warianty 2 z minimalnym klučom delegatow

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

1. Zwjazkowe předsydstwo přiwza rozprawu prezidija Domowiny.

Warianta 1

2. Wustawki Domowiny měli so na přichodnej prawidlownej Hłownej zhromadźiznje Domowiny w léće 2023 wobjednawać.

Warianta 2

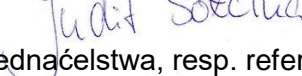
2. Zwjazkowe předsydstwo doporuči Domowinskim župam a člonskim towarstwam, přewjesć digitalnu wurjadnu hłownu zhromadźiznu. Na tutej maja so trěbne změny naćiska wustawkow Domowiny wobjednawać.
3. Na zakładze rjadowanja artikla 7, wotrězk 2, sada 2 schwali Zwjazkowe předsydstwo slědowacy kluč delegatow za wurjadnu hłownu zhromadźiznu třěšneho zwjazka: nimo 30 člownow zwjazkowneho předsydstwa nominuja župy kaž tež člonske towarstwa stajnje dweju delegatow na hłownu zhromadźiznu.
4. Připožožena lisćina wupokaza maksimalnu ličbu delegatow. Hdyž so tuta ličba wot župy resp. člonskeho towarstwa/zwjazka njewučerpa, njeje móžno, druhej župje / druhemu towarstwu / zwjazkej zbytnje městna k dispoziciji stajić.

5. Župy a sobustawske towarstwa/zwjazki maja najpozdzišo měsac do postajeneho termina zhromadźizny swoich delegatow pomjenować a wotpowědnu lisćinu delegatow z póstowymi a mejlowymi adresami na zarjad Domowiny zapodać.
6. Zapodate lisćiny delegatow tworja zakład za zwěšćenje přitomnosće na hłownej zhromadźiznje.
7. Wupady přizjewjenych delegatow smědža so z naslědnikami narunać.
8. Prezidij Domowiny ma nadawk, trěbne kročele zhromadnje z jednaćelku Domowiny koordinować.
9. Předsyda Domowiny ma so z wotpowědnym listom a informaciju na Domowinske župy a čłonske towarstwa wobroćić.

datum: 05.01.2022

.....
podpismo zapodačela

Financne wusnutki wobzamknjenja: na zakładže hospodarskeho plana 2022

Financujomnosć je so pruwowała: 19.01.22
(datum a podpismo jednaćelstwa, resp. referenta)

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

přećiwo namjetej:

hłosawzdaće/a:

Změna wustawkow – dalše postupowanje

1. Na 20. Hłownej zhromadźiznje, dnja 12.06.2021, su so mjez druhim wólby přewjedli a změny wustawkow Domowiny wobzamknyli. Namjetowane změny su so w předpolu zhromadźizny z pomocu dawkowego poradźowarja a prawiznika pruwowali. Po zhromadźiznje je zarjad Domowiny wuslědky wólbow a změny wustawkow towarstwowemu registru hamtskeho sudnistwa w Drježdźanach pisomnje přizjewił. To je za płaćiwość změny trěbne, dokelž ma hamtske sudnistwo změny wustawkow wopodstatnić a přewjedzene wólby registrować a woboje do towarstwoweho registra zapisać. Zakład toho su płaćiwe zakony a předpisy.
2. Z listom dnja 24.08.2021 je hamtske sudnistwo Drježdźany zdźěliło, zo přizjewjenje wuslědka wólbow připóznawa a zo hodža so tute tež zapisać. Nastupajo změny wustawkow pak zdźěli, zo tute njepřipóznaje, dokelž njehodži so nowa formulacija artikla 8, wotrězk 1, sada 3 připóznawać. Mjenowane dypk zapisanje znjemóžni.
Nimo toho doporuči hamtske sudnistwo, jasnišo rjadować, što k zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika, kajkež so wone w artiklu 8, wotrězk 1 wustawkow Domowiny wopisuje, woli abo postaja.
Dale doporuči hamtske sudnistwo, zamołwitosće wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika, kajkež so wone w artiklu 8, wotrězk 2 wustawkow Domowiny formuluja, jasnišo definować/wopisować.
3. Što so konkretnje w mjenowanych dypkach wopisuje a kak hodžało so tole změnić:
 - a. formulacija artikla 8, wotrězk 1, sada 3 wustawkow Domowiny

wersija wustawkow z dnja 23.03.2013	wersija wustawkow z dnja 12.06.2021
artikla 8, wotrězk 1	artikl 8, wotrězk 1
K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow, jednačela a zastupowaceho jednačela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować.	K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, hłowneho jednačela a jednačela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować. <u>Nimo toho ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć, dalšich zastupnikow w zmysle §26 BGB powołać, kotrymž so pak prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować njepřenese.</u>

Zaměr tutoho rjadowanja bě, kruh zastupjerjow pomjeńšić. Při wšěm pak dyrbješe Zwjazkowe předsydstwo móžnosć měć, w trěbnym padže dalšich zastupjerjow pomjenować. Předwidžane bě dale, zo dyrbjeli zastupjerjo jenož zhromadnje skutkować móc. To je tak mjenowany princip “štyrjoch woči”.

Sada je so wopak formulowała. W njej rěči so wo “samostatnym juristiskim rozsudže” a nic wo postajenju “zhromadneho rozsudženja”. K zastupowanju woprawnjene předsydstwo ma přeco prawo samostatnje juristisce agěrować. Móže pak so postajić, zo je rozsud jenož płaćiwy, hdyž to wjacori zhromadnje rozsudža.

Prawje móhło rěkać: “Nimo toho ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć, dalšich zastupnikow w zmysle §26 BGB powołać, ~~kotrymž so pak prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować njepřenjese. Tući smědža towarstwo jenož zhromadnje z dalšej wosobu k zastupowanju woprawnjeneho předsydstwa w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zastupować.~~”¹

(němsce: “Diese dürfen den Verein nur mit einer weiteren Person des vertretungsberechtigten Vorstandes nach § 26 BGB gemeinsam vertreten.”)¹

b. formulacija artikla 8, wotrězk 1 wustawkow Domowiny

wersija wustawkow z dnja 23.03.2013	wersija wustawkow z dnja 12.06.2021
artikl 8, wotrězk 1	artikl 8, wotrězk 1
K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow, jednaćela a zastupowaceho jednaćela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować.	K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, hłowneho jednaćela a jednaćela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować. Nimo toho ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć, dalšich zastupnikow w zmysle §26 BGB powołać, kotrymž so pak prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować njepřenjese.

W mjenowanym wotrězku so městopředsyda wušmórnychu (rozsud, k zastupowanju woprawnjene předsydstwo pomjeńšić). Dale změni so pomjenowanje jednaćelstwa.

Při pruwowanju napadny, zo so we wustawkach dotal scyła njewopisuje, štó ma k zastupowanju woprawnjene předsydstwo wolić. Po byrgarskim zakoniku je to nadawk hłowneje zhromadizny (hlej § 27, wotrěž 1 Byrgarskeho zakonika). Tak je so w padže předsydy a městopředsydow/městopředsydkow tež přeco postupowało. Jednaćelstwo je so z powoňanjom do funkcije jednaćelstwa jako zastupjer postajiło.

¹ Formulacija ma so hišće pruwować. Tu mjenowana formulacija ma zwobraznić, štó měło rjadowanje wobsahować.

Wotpowědnje doporuchenju hamtskeho sudnistwa móhlo so to we wustawkach formulować.

Konkretna formulacija móhla być¹:

- (1) Předsyda powoła so přez rozsud hłowneje zhromadźizny.
- (2) Hłowny jednaćel a jednaćel powołujetej so přez rozsud Zwjazkoweho předsydstwa.
- (3) Nimo toho ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć, dalších zastupnikow w zmysle §26 BGB powołać. Tući smědža towarstwo jenož zhromadnje z dalšej wosobu k zastupowanju woprawnjeneho předsydstwa w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zastupować.”
- (4) Rjadowanja § 26 (2) a (3) Byrgarskeho zakonika płaća.

němsce¹:

- (1) Die Bestellung des Vorsitzenden erfolgt durch Beschluss der Hauptversammlung.
- (2) Die Bestellung des Hauptgeschäftsführers und des Geschäftsführers erfolgt durch Beschluss des Bundesvorstandes.
- (3) Außerdem hat der Bundesvorstand die Möglichkeit, weitere Vertreter im Sinne des § 26 BGB zu berufen. Diese dürfen den Verein nur mit einer weiteren Person des vertretungsberechtigten Vorstandes nach § 26 BGB gemeinsam vertreten.
- (4) Die Regelungen des § 26 (2) und (3) BGB werden angewandt.

c. formulacija artikla 8, wotrězk 2 wustawkow Domowiny

wersija wustawkow z dnja 23.03.2013	wersija wustawkow z dnja 12.06.2021
artikl 8, wotrězk 2	artikl 8, wotrězk 2
Zwjazkowe předsydstwo powoła a wotwoła nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.	Zwjazkowe předsydstwo móže powołać a wotwołać nawodow institucijow a wotrjadow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.

Změna dypka měješe nadawk, rjadować, zo ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć zastupjerjow pomjenować, njeje pak winowaty, resp. móže to w trěbnym padže tež sćazać. Hamtske sudnistwo doporučí, jasnišo formulować, što su jich nadawki. To móže so n. př. z tym nachwatać, zo připisa so dalša sada, zo smě wosebity zastupjer w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika jenož rozsudy w ramiku swojeje institucije/swojeho wotrjada tworjeć.

Konkretna formulacija móhla być¹:

- (1) Zwjazkowe předsydstwo móže powołać a wotwołać nawodow institucijow a wotrjadow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.
- (2) Prawo zastupowanja wopřijimuje wšitke rozsudy/prawočiny institucije abo wotrjada, kotruž/kotryž nawjeduja.

němsce¹:

- (1) Der Bundesvorstand kann die Leiter von Institutionen und Abteilungen, die sich in der Trägerschaft der Domowina befinden, als besondere Vertreter im Sinne des § 30 des BGB berufen und abberufen.
- (2) Ihre Vertretungsmacht erstreckt sich auf alle Rechtsgeschäfte, deren Institution oder Abteilung sie leiten.

4. Čehodla hamtske sudnistwo mjenowane tři dypki njewuwostaji a za to wšitke dalše dypki njepřipóznawa?

Změna wustawkow njeje so dypk po dypku rozsudžiła ale w cyłku. Tuž płaća wšitke rozsudy, hač płaćiwe abo njeplaćiwe, jenož jako cyłk. Připóznawanje jednotliwych změnow by cyłkowy wobraz a z tym tež rozsud hłowneje zhromadźizny změnił. Zo su so wšitke změny w jednym rozsudžili běše njewobeńdžomne, wšako njejednaše so jenož wo jednotliwe změny ale wo cyły rjad změnow.

5. Štó móže to změnić? Njeje Zwjazkowe předsydstwo kmane, sam změny rozsudzić?

Po artiklu 16 wustawkow Domowiny smě wustawki jenož Hłowna zhromadźizna Domowiny změnić. K tomu stej dvě třecínje hłosow přítomnych delegatow trěbnej. Tež njeje móžno, tute prawo delegować. Tak abo znak, dyrbi to hłowna zhromadźizna wopodstatnić.

6. Kak móže so tajke něšto stać? Je tu něchtó zmylk worať?

Tak njepřijomnje kaž wone tež je, wobsteji přeco strach, zo so změny njepřipóznawaja. Wustawki dyrbja we wšitkich padach zakonjam wotpowědować. To pruwować je nadawk hamtskeho sudnistwa. W dwělomnym padže tuž změny skerje wotpokazaja. Nadawk hamtskeho sudnistwa njeje, w předpolu zapodarja změnow poradźować. Smy pak zhonili, zo směny planowane změny w přichodže do toho přizjewić, zo bychu je do poprawneho rozsuda pruwowali.

7. Kak ma so to z tamnymi rozsudami zhromadźizny? Su wólby a zhromadźizna płaćiwe?

Zhromadźizna sama je so wotpowědnje wustawkam připowědžiła a přewjedła. Wona je we wšitkich dypkach płaćiwa. Runje tak su so wšitke wólby wotpowědnje wustawkam přewjedli a su tuž płaćiwe. Tute su so mjeztym tež přez hamtske sudnistwo připóznawali. Kaž hižo horjeka naspomnjene, potrjechi to w zasadže jenož jedyn dypk (formulacija artikla 8, wotrězk 1, sada 3 wustawkow Domowiny), kotryž njeje so připóznawał. Dwaj dalšej dypkaj stej doporučení, kotrychž zapisanje pak je radžomne.

8. Móže Domowina skoržić a sebi zapisanje wužadać?

To běše mjez druhim džěl pruwowanja zaštych měsacow. Po doporučenju notarki a wjacorych prawiznikow pak je to bjezwuhladne. Tuž dyrbi so rozsud korigować.

9. Što woznamjenja to nětko za Domowinu? Kajke wustawki su płaćiwe?

Domowina je přizjewiła změnu wustawkow. Tuta změna njeje so připóznała. Tuž płaća wustawki z dnja 23.03.2013 dale. Towarstwu samym z tym žana škoda njenastanje. Mamy dale płaćiwe wustawki a wšitke dotalne rjadowanja a prawa płaća prosće dale.

10. Kajke rjadowanja njeplāća a kajke wuskutki to ma?

Nimo wšelkich redakciskich a mjeńšich změnow su tež rjad rjadowanjow, kotrež nětko hižo njeplāća a maja z tym wuskutk na dalše skutkowanje Domowiny:

Relewantna změna	wuskutk
Artikel 4 (3)	
(3) Župy wutworja so z Domowinskih skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a dalšich <u>jednotliwcow</u> .	Rjadowanja k člonstwam jednotliwcow njeplāća.
Artikl 5 (3) – nowe čisłowanje	
<u>(3) Wosoby-jednotliwcy zwonka sydlenkeho ruma Serbow, kotřiž njejsu z člonom jedneje župy a Domowinje přislušaceho towarstwa, móža “Zjednoćenstwo přirodnych člonow Domowiny” tworíc.</u>	Rjadowanje na dobro člonow zwonka sydlenkeho ruma njeplāća.
Artikl 6 (5) – nowe čisłowanje	
<u>(5) Zhromadźizny přewjedu so pak realnje abo wirtuelnje (online) w chatrumje, ke kotrymž maja postajeni wobdźělnicy přez wosebitej legitimaciju přistup. Za tutón pad so najpozdžišo 3 hodžiny do toho z wosebitej mejlku wozjewi přistup, kiž je jeničće za tutu zhromadźiznu płaćiwu.</u>	Zwjazkowy sejm je 07.09.2021 rozsudził, zo płaća hač do kónca awgusta 2022 wosebite rjadowanja, kotrež wuwzačne přewjedženja digitalnych zhromadźiznow zmóžnja. Jeli so to hač do toho wokomika we wustawkach njerjadowuje, njebudže potom hižo móžno, posedženja wotpowědnje wustawkam přewjesć, hdyž njeje zetkanje na městnje móžne.
Artikl 8 (1) – nowe čisłowanje	
(1)K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow , <u>hłowneho</u> jednačela a zastupowaceho jednačela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje zastupować.	Městopředsyda staj dale člonaj k zastupowanju woprawnjeneho předsydstwa w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika. Tež njewobsteji móžnosć, dalšich zastupjerjow přez Zwjazkowe předsydstwo powołać.

	Nimo toho ma Zwjazkowe předsydstwo móžnosć, dalších zastupnikow w zmysle §26 BGB powołać, kotrymž so pak prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować njeprěnjesje.	
Artikl 8 (2) – nowe čisłowanje		
	(2) Zwjazkowe předsydstwo móže powołać a wotwołać nawodow a zastupowacych nawodow institucijow a wotrjadow , kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.	Rjadowanje płáči jenož za nawodow institucijow. Nic hižo za wotrjady.
Artikl 14 (6) – nowe čisłowanje		
	(6) Hłowny jednaćel a, zastupowacy jednaćel kaž tež nawodža institucijow a jich zastupjerje powołaja so na dobu 7 lět wot zwjazkowego předsydstwa. Jedyn wot wobeju ma swoje džětowe městno w Delnjeju Łužicy a nawjeduje tamny zarjad Domowiny.	Pomjenowanje jednaćelki je dale jednaćelka. Pomjenowanje zastupowaceho jednaćela je dale zastupowacy jednaćel. Rjadowanje, zo dyrbi jedna z dweju wosobow swoje džětowe městno w Delnjeju Łužicy měć, njepláči.

11. Kajke wuskutki to ma?

Wězo je škoda, zo płáča rozsudy na dobro našich Domowinskih župow a člonskich towarstwow hakle po dalšej hłownej zhromadźiznje. Rjad dalších rjadowanjow džětawosć aktualnje njewohrozy.

Přewšo problematiske je rjadowanje artikla 6, wotrězka 5 – zmóžnjenje wirtuelnych (online) posedzenjow. Zwjazkowy sejm je 07.09.2021 rozsudził, zo płáča hač do kónca awgusta 2022 wosebite rjadowanja pod mjenom “Gesetz über Maßnahmen im Gesellschafts-, Genossenschafts-, Vereins-, Stiftungs- und Wohnungseigentumsrecht zur Bekämpfung der Auswirkungen der COVID-19-Pandemie”. Z tutym zmóžni so wuwzaćne přewjedženje digitalnych zhromadźiznow, jeli wustawki towarstwow tomu žane rjadowanje njeprědwidža. Jeli so to hač do toho wokomika we wustawkach njerjaduje, njebudže potom hižo móžno, posedzenja organow wotpowědnje wustawkam přewjesć, hdyž njeje zetkanje na městnje móžne. Aktualnje njeje hišće wotwidžeć, zo budže pandemija hač do awgusta 2022 přetrata. Z tym dyrbi so rjadowanje namakać, kotrež džětawosć Domowiny dale garantuje.

12. Kajke móžnosće wobsteja?

Jenož hłowna zhromadźizna móže wustawki změnić. Tajka móže so pak jako regularna w léće 2023 přewjesć (hlej rjadowanje artikla 7, wotrězk 1) abo nětkole jako wurjadna hłowna zhromadźizna. Artikl 7, wotrězk 8 wustawkow Domowiny tomu rjaduje:

“Wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwoła zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na požadanje znajmjeńša třeciny sobustawskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.”

13. Što měni Prezidij Domowiny?

Prezidij Domowiny je so dnja 08.12.2021 z naležnosću zaběrał. We wuslědku diskusije, chce Zwjazkowemu předsydstwu dnja 28.01.2022 naležnosć přednjesć. Prezidij je so za přewjedženje wurjadneje hłowneje zhromadźizny wuprajiło. Wosebje, dokelž płaća tučasnje wuwzaća, kotraž přewjedženje digitalneje hłowneje zhromadźizny zmóžnja. Z tym by so efektiwna warianta woliła, kotraž zmóžni, poprawny rozsud hłowneje zhromadźizny krótkodobnje přesadzić.

14. Kajke konkretne móžnosće wobsteja?

Móžnosć 1 – přewjedženje regularneje hłowneje zhromadźizny w léće 2023

Wotpowědnje tučasnemu planowanju a rjadowanjam artikla 7, wotrězk 1 wustawkow Domowiny je předwidžane, w léće 2023 přewjesć přichodnu hłownu zhromadźiznu. Přihoty za to maja so w léće 2022 zahajić.

Móžnosć 2 – přewjedženje wurjadneje hłowneje zhromadźizny w přichodnych třoch měsacach

Artikl 7, wotrězk 8 wustawkow Domowiny wopisuje móžnosć, přewjesć wurjadnu hłownu zhromadźiznu. Přewjesć ma so tajka, jeli sebi to znajmjeńša třecina sobustawskich towarstwow požada. Zwołać ma so zhromadźizna na zakładze mjenowaneho požadanja přez zwjazkowe předsydstwo abo předsydu. Po artiklu 7, wotrězk 2 wustawkow Domowiny ma so přeprašenje a naćisk dnjoweho porjada znajmjeńša 3 tydženje do posedženja delegatkam a delegatam přepodać.

We wuslědku hodźało so to na slědowace wašnje rjadować:

- Dnja 28.01.2022 je přichodne posedženje Zwjazkowego předsydstwa planowane. Na tutym posedženju móht gremij předsydy nadawk přepodać, sobustawskim towarstwam namjetować, přewjesć wurjadnu hłownu zhromadźiznu.
- Jeli trěbna třećina sobustawskich towarstwow sebi zhromadźiznu požada, móže předsyda na zakładze rjadowanjow wustawkow Domowiny wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwołać.
- Zhromadźizna móhła so wotpowědnje tučasnym rjadowanjam digitalnje přewjesć. Z tym njejsu přidatne srědki za rumnosće a zastaranja trěbne. Tež hodźi so tak zhromadźizna na minimalny wobsah (změna wustawkow) redukować, jeli to wustawki Domowiny dowola.
- Po artiklu 7, wotrězk 2 wustawkow Domowiny su delegaća hłowneje zhromadźizny člonoj zwjazkowego předsydstwa a dalši člonoj sobustawskich towarstwow. Kluč delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Rjadowanje zmóžni, fleksibelnje wo ličbje rozsudzić. Tak by n.př. móžne było, rjadowanje tworić, zo posćele kóžde towarstwo jenož dweju delegatow. Wuchadźišćo by wězo dyrbało być, zo so wšitke diskusije do toho wjedu, resp. zo so namjetowane změny w předpolu jasnje komunikuja.
- Wobkedźbować ma so tež prawo člonow Serbskeju radow a serbskich zastupjerjow w załožbowej radze. Woni maja po artiklu 7, wotrězk 3 wustawkow Domowiny prawo, so z poradźowacym hłosom na zhromadźiznje wobdźělić. Tole hodźi so w předpolu rjadować.
- Zjawnosć posedženja móže so přez wusyłany livestream w interneće (n. př. na Youtube) zaručić.

Na tute wašnje dyrbało móžno być zhromadźiznu krótkodobnje přewjesć, je-li zarjad Domowiny kmamy, tole wotpowědnje přesadzić. To ma so mjez prezidijom a jednaćelstwom Domowiny koordinować.

D. Statnik, 19.01.2022

DOMOWINA

TOP 5.1. – 3.

Ličba delegatow za wurjadnu hłownu zhromadźiznu Domowiny

č.	župa/towarstwo	ličba čłonow dnja 30.09.2020	ličba delegatow za 20. HZ	ličba delegatow za wurjadnu HZ warianta 1	ličba delegatow za wurjadnu HZ warianta 2
1.	Župa Dolna Łužyca z.t.	2.515	26	2	1
2.	Župa “Michał Hórnik” (Kamjenc)	1.328	14	2	1
3.	Župa “Jan Arnošt Smoler” (Budyšin)	447	5	2	1
4.	Župa “Handrij Zejler” (Wojerecy)	671	7	2	1
5.	Župa “Jakub Lorenc-Zalěski z.t. (Zhorjelc)	468	5	2	1
6.	Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z.t.	350	4	2	1
7.	Zwjazk serbskich studowacych (župa “Jan Skala”)	109	2	2	1
8.	Zwjazk serbskich wumělcow z.t.	80	2	2	1
9.	Serbske šulske towarstwo z.t.	300	3	2	1
10.	Maćica Serbska z.t.	111	2	2	1

11.	Towarstwo Cyrila a Metoda z.t.	604	7	2	1
12.	Serbski Sokol z.t.	125	2	2	1
13.	Zwjazk za serbski kulturny turizm z.t.	102	2	2	1
14.	Serbske mlodzinske towarstwo Pawk z.t.	25	2	2	1
15.	Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z.t.	32	2	2	1
16.	Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow z.t.	64	2	2	1
17.	SKI Berlin z.t.	18	2	2	1
18.	Towaršnosć za spěchowanje SLA z.t.	19	2	2	1
	suma:	7.368	91	36	18
	člonojo zwjazkowego předsydstwa		28	30	30
	cyłkownje:		119	66	48

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 28/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačelka předłohi: dr. Beata Brězanowa, wjednica RCW

Awtorka předłohi: dr. Beata Brězanowa, wjednica RCW

Nastupa (předmjet wuradźowanja): Rozprawa RCW wo džěławosći w lěće 2021

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	08.12.2021	Doporučenje k wobjednanju.
Zwjazkowe předsydstwo	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Rozprawa Rěčneho centruma WITAJ wo swojej džěławosći w lěće 2021 bjerje so na wědomje.

datum: 01.12.2021

B. Brězan
.....
podpismo zapodačela

Financne wuskutki wobzamknjenja: žane wuskutki

19.01.22
Financujomnosć je so pruwowała: (datum a podpismo jednacelstwa, resp. referenta)

Judit Šolcowa

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

přećiwo namjetej:

hłosawzdaće/a:

ROZPRAWA ROZPŠAWA

Rěčneho centruma WITAJ za lěto 2021

Wobsah

1. Zawod
2. Aspekty planowanja a kontrole
3. Spjelnjenje nadawkow w rozdźělnych wobłukach dźěławosće RCW
4. Čěže při spjelnjenju nadawkow resp. při skutkowanju
5. Statistiske přehłady

1. Zawod

Naša řeč je naša domizna, hdžežkuli tež smy!

Hdžežkuli tež smy, je nam dzensniši dzeń móžno, zo w našej maćeršćinje přez internet ertnje abo pisomnje komunikujemy abo komentowane wobrazy šěrimy. Tež wuknjenje so mjeztym bóle a bóle digitalnje organizuje. Rěčny centrum WITAJ tutomu wuwicu wotpowěduje a sam abo zhromadnje z druhimi serbskimi institucijemi poskitk digitalnych wučbnych srědkow rozšěri. W času korona-pandemije so trěbnosć a wužitnosć digitalnych poskitkow na njewočakowane wašnje pokazatej.

W lěće 2021, kotrež je zdomom lěto 20. jubileja Rěčneho centruma WITAJ, su nas wuskutki korona-pandemije dale přewodźeli. Běše nam pak móžno, dwudnjowske jubilejne zarjadowanje 29. a 30. septembra za šulerki a šulerjow Delnjeje, Srjedźneje a Hornjeje Łužicy w Krabatowym młynje w Čornym Chołmcy přewjesć.

Składnostnje 20-lětneho wobstaća RCW wozjewichmy našu dwulětnu rozprawu 2019 a 2020 w přěnim čisle Serbskeje šule. Hłowna zhromadźizna Domowiny je přeco přičina, wo lětomaj mjez hłownymaj zhromadźiznomaj rozprawjeć. Tuž počahowaše so rozprawa na lěće 2019 a 2020. Nimo toho su wšitke wotrjady RCW swoju dźěławosć w třěćim jubilejnym čisle Serbskeje šule reflektowali.

Džakuju so wšitkim koleginam a kolegam za jich kompetentne a spuščomne skutkowanje, za přecelnu atmosferu, kotruž wutworjeja, kaž tež za jich zamołwitosć a jich angažement, nic naposledk při zestajenju rozprawy 2021 a plana za lěto 2022.

2. Aspekty planowanja a kontrole

W lěće 2017 je Rěčny centrum WITAJ **programatiku** swójskeje dźěławosće wuwil, kotraž bazuje na wědomostnym koncepcje rěčneho planowanja a kotraž so prawidlownje aktualizuje.¹ Tomu wotpowěduju přinošuje rěčny centrum zaměrnje systematiskemu spjelnjenju bytostnych nadawkow serbskorěčneho kubłanja.

Po wjacorych lětach intensiwneho rozestajenja z rěčnym planowanjom hodži so zwěsćić, zo móžemy so we wšěch třoch wobłukach **rěčneho planowanja (korpusowe planowanje, statusowe planowanje a planowanje přiswojenja rěče)** na solidne zakłady zložować. Korpus

¹[Programatika-dźěławosće-RCW-2020.pdf \(witaj-sprachzentrum.de\)](#)

serbskeju rěčow so wobstajnje rozšěrja a rěči so dale wuwuwatej. Zdobom serbskej rěči w zjawnosći a na politiskich runinach na nahladnosći přibywatej. Planaj knježerstwow k pozbudźowanju a k wožiwnjenju wužiwanja serbskeju rěčow w Braniborskej a w Sakskej to wosebje dopokazujetej kaž tež diskusije a gremije wokoto strukturneje změny, do kotrychž su Serbja w šěrokej měrje zapřijeći.²

Wulke wužadanja wobsteja dale we wobłuku přiswojenja serbskeju rěčow. Mamy drje w kubłanskim systemje wot žłobika hač k uniwersiće a za dorosćenych institucionelny zakład, nam pak njeje móžno, z pomocu tutoho zakłada potřeby na serbskorěčnym fachowym – wosebje pedagogiskim – personalu wotpowědować. Tohodla měř naš fokus w přichodze na planowanju přiswojenja rěče ležeć a konkretnje tež na wukmanjenju personala na kubłanišćach a w serbskich institucijach na zakładze wosebitych naprawow – intensiwnje rěčne kubłanje w džělowym času z kónčnym pruwowanjom (certifikacija).

RCW kooperuje ze wšitkimi serbskimi institucijemi a wothłosuje z nimi zhromadne **strategiske wusměrjenje** dohodobnych nadawkow kaž digitalizacija a planowanje wosebitych naprawow a projektow k přiswojenju serbskeje rěče.

Zhromadnje z Domowinu, Serbskimaj radomaj Braniborskeje a Sakskeje a Serbskim šulskim towarstwom zasadźujemy so za trěbne **prawniske rjadowanja** k posrědkowanju a spěchowanjemu delnjo- a hornjoserbskeje rěče a za zaměrne ewaluěrowanje a dalewuwiwanje wučbnych metodow.

Wuzběhnyć ma so, zo je w Sakskej rěčny centrum jenička institucija, kotraž zaměrnje wučbne srědky za serbskorěčnu wučbu wuwuwa a nadžěta. W Delnjej Łužicy je na tutym polu tež Žělanišćo za serbske kubłańske wuwijanje Chóšebuz aktiwne. We wěstej měrje smy tak produkiski zawod, kotryž džěta na termin zhromadnje z Ludowym nakładnistwom Domowina a Założbu za serbski lud, zo móhli komuny sčasom wučbnicy za swoje šule skazać.

Nastupajo kontrolu je Założba za serbski lud institucionelne spěchowanje za wšitke serbske institucije wot lěta 2020 sem ze zaměrowymi dojednanjemi zwjazata. Nastajenje tajkich zaměrowych dojednanjow ma eficientnišu kontrolu zmóžnić, w kotrej měrje so zaměry spěchowanja spjelnjeja. Systematika dojednanjow je hišće we wuwuće a njewotbłyšćuje cyłkownu džělawosć RCW. Za Rěčny centrum WITAJ běchu za lěto 2021 slědowace dojednanja zwjazowace:

- W lěće 2021 ma so zwěsćić, w kotrej měrje so produkowane wučbnicy w praksy wužiwaja. Ze znajmjeńša 90 % wudatych wučbnow ma so w lěće 2021 na šulach intensiwnje džětać.
- Při poskićenych projektach a kursach zwěsći so w lěće 2021 spokojnosć wobdźělnikow kaž tež potřeba na projektach a kursach. Niwow spokojnosće ma znajmjeńša 75 % wučinić.

² Rěčny centrum WITAJ je strategiju “Łužica 2050” sobu napisał a w tutym dokumenće potrebu na modernej pedagogiskej architektury wosebje našich šulow fachowje potwjerdić.

- W Delnjeje kaž tež w Hornjeje Łužicy ma so w lěće 2021 znajmjeńša dźesać planowanych a po nazhonjenjach znajmjeńša šěsć projektow po potrebnje přewjesć.
- W lěće 2021 ma so analognje k zašłym lětam znowa znajmjeńša jedyn poskitk k serbskorěčnemu spěchowanjcu kubłarkow wotměć. Wućeženje kursow měł niwow zašłych lět docpěć.
- Za lěće 2021/2022 stej dvě wjetšej digitalnej projektaj planowanej – online-přełožowar Hornjoserbsčina ↔ Němčina (naslědny projekt) a Delnjoserbsčina ↔ Němčina (nowy projekt). Planowana kwantita za korpusowu bazu wobeju projektow ma so realizować, funkcionalita přełožowarja ma so wuwić a zjawnosć ma so wo projektomaj informować.
- W lěće 2021 swjeći Rěčny centrum WITAJ swój 20. jubilej dwaj dnjej w Krabatowym młynje w Čornym Chołmcu ze swjedzenskimi fachowymi zarjadowanjom a z projektowym zarjadowanjom. Digitalna strategija RCW ma so bilancować a ze šulerjemi ma so projekt přewjesć, kotryž tež do zjawnosće skutkuje.

Krótka rozprawa k spjelnjenju dojednanjow ze załožbu poda so pod dypkom 5. statistiske přehłady.

3. Spjelnjenje nadawkow w rozdźělnych wobłukach dźěławosće RCW

3.1. Publikacije

Z digitalnymi wučbnymi srědkami služi RCW statusej serbskeje rěče přez načasnosť a atraktiwnosć, wosebje za młodu generaciju.

Na zakładze koncepcije serbskich institucijow k zwyżnjenju prezency serbskeje rěče w nowych mediach dóstanje Załožba za serbski lud přidatne srědky za **digitalne projekty**. Rěčny centrum WITAJ financowaše z tutech srědkow wot lěta 2019 sem wuwice **delnjoserbskeho digitalneho wučbneho srědka** za šulerjow Kšac pó kšacu pšawje pisać – pšawopis & gramatika a wuwice **přeložowanskeho programa** hornjoserbsčina – němčina | němčina – hornjoserbsčina, kotryž bazuje kónc lěta 2021 na dwurěčnym korpusu z někak 250.000 paralelnymi sadami. Přeložowanski program je so zjawnosći w měrcu 2021 pod mjenom sotra, wotwodženy wot **sorbian translation**, spřístupnił a namaka so nětko pod adresu sotra.app. (Hornjoserbski digitalny wučbny srědk Krok po kroku – prawopis a gramatika smy wot 2016 do 2018 wuwili.) 2021 su so nadźěłali za delnjoserbski přeložowanski program přez 40.000 delnjoserbsko-němskich paralenych sadow a přez 10.000 delnjoserbsko-hornjoserbskich paralenych sadow. Program na lokalnym ličaku běži a so za přeložowanje wužiwa.

W lěće 2019 je wušoł hornjoserbski **wobrazowy słownik** “Swět wokoło nas” za wužiwanje BOOKii-pisaka. Z pomocu pisaka poskićuja so wužiwarjej něhdže 1.200 přidatnych awdijow w formje słowow, sadow, dialogow, spěwčkow abo druhich zynkow. W lěće 2020 je wobrazowy słownik tež w delnjoserbsčinje wušoł, “Mój swět we wobrazach”. W lěće 2021 je so poskitk na wučbných materialijach k wužiwanju bookiipisaka rozšěrili, wušta je dźěłarnička

Ptački našeje domizny za bookii a nazwukowa tabulka za přeni lětnik, tuta pak we wupruwowanskej fazy.

K delnjoserbskej bajkowej knize “Cerwjenuwka a druge bajki” je wušta 2020 nowa **stuchokniha**. Słuchar słyši 10 bajkow bratrow Grimm a k tomu 10 nowych džěćacych spěwčkow (lisćina wučbncow pod dypkom 5. statistiske přehłady). Tež w hornjoserbskej rěči je 2021 wušta nowa słuchokniha k bajkowej knize z 10 bajkami a 10 nowymi spěwčkami.

Wjacore němskorěčne wučbne filmy za wěcnu wučbu a za wučbu biologije buchu w serbskej rěči **synchronizowane**. W lěće 2021 je wušoł wučbny film “Ekosystem jězor” za wyše šule a gymnazij. Dalše maja slědować.

Hłowne ćežišćo publikacijow pak su w přenim rjedže **wučbne materialije za zaručenje šulskeje wučby w serbskej rěči: wučbny, džěłowe zešiwki, słowniki a přiručki**, kiž so w pedagogiskim wotrjedže RCW nadžěłaja a za produkciju spřihotuja. Wulki džěl tutych mjenowanych materialijow wopřija tež přidatne poskitki kaž aplikacije za šulerjow a wučerjow, wučerske doporučenja, hrajne plany z nawodom k wužiwanju abo DVD z wuknjenskej software. Tež CDki z awdijowymi poskitkami so wudadza. Tak wobsahuje wučbncowy rjad “Wuknjemy serbsce” za serbšćinu jako cuza rěč tajke **awdijowe poskitki**. Šulerjo móža wubrane teksty a spěwy słuchać a dóstanu tak pomoc při wuknjenju cuzeje rěče. Samsny poskitk předleži tohorunja za serbšćinu za rěčnu skupinu 2 we wučbnym rjedže “Serbšćina”.

Potrjeba kaž tež wysokosć nakłada jednotliwych serbskorěčnych wučbnych publikacijow so kóždolětnje **po wupruwowanej strategiji** zwěšći.

3.2. Wědomostne džěło

Jedne z ćežišćow wědomostneho džěła w Hornjej a Delnej Łužicy bě dalewuwiwanje certifikacije hornjo- a delnjoserbšćiny. We wobłuku tutoho džěła su so nadžěłali mustrowe nadawki za schodženk C1. Nimo toho je so internetowa prezentacija www.sprachzertifikat-sorbisch.de wo schodženk B2 za hornjo- a delnjoserbšćinu rozšěriła. Tak steja nětko w hornjoserbšćinje a w delnjoserbšćinje za 4 niwowowe schodženki mustrowe a pruwowanske nadawki inkl. nahrawanjow k dispoziciji kaž tež internetowa prezentacija A1 do B2. Prowowanja za rěčny certifikat hornjoserbšćiny přewjedu so kóžde lěto w nalěću a nazymje resp. wuwzaćnje tež na naprašowanje, za rěčny certifikat dolnoserbšćiny w nazymje.

Na projekće „Zwěšćenje rěčneho stawa w serbšćinje – 8. lětnik“ na wyšich šulach a gymnaziju njeje so dale džěłato, dokelž njeje za njón zamołwite Sakske ministerstwo za kultus wotpowědny džěłowy proces po koronje znowa nastorčić.

W juniju 2021 je so přewjedło wobšěrne naprašowanje w džěćacych dnjowych přebywanišćach Hornjeje Łužicy. Do njeje bě 41 kubłanišćow inwolwowanych. Naprašowanje wobsahowaše prašenja mjez druhim za ličbami serbsce so kubłacych džěći w dnjowym hladanišću, žłobiku, pěstowarni a horće, za wobchadom ze serbšćinu a němčinu w zwisku ze serbskorěčnym kubłanjom w kubłanišću, za serbskorěčnymi kmanosćemi kubłarkow a mnohe dalše. Nadrobna statistiska analiza wozjewi so w časopisu „Serbska šula“ 4/2021 a 1/2022. Jedyn z wuslědkow naprašowanja je, zo wopytuje w zymskim semestrje 2021/2022

cytkownje 38 kubłarkow a kubłarjow ze wšelakich regionow Hornjeje Łužicy rěčne kursy serbsčiny z rěčnym docentom RCW (niwowy A1 do B1). Dalšich 77 přizjewjenjow předleži za niwowy B2 do C1/C2. Tu ma so hišće rozrisanje namkać, kak móhło so potřebyje wotpowědować.

W ramiku pśeslěženja pšechada wót žiśownje do zakładneje šule ako zakład za wuwijanje projektow a materialijow za pšechadnu fazu w Dolnej Łužicy, su se předne rezultaty napšašowanja pedagogiskego personala z lětowu 2019 a 2020 pśedstajili (pši Akciskej seši, pši rozgronach z MBS a Serbskeju radu). Jo se pokazalo, až dajo hyšći rezerwy pši zgromadnem žěle na serbskem pólu, wósebnje což nastupa kontinuitu pósrědnjenja serbskeje rěcy. Wjele na pšechadnem procesu wobžělonych žyzy se wusčějše zgromadne žěto z partnerskeju instituciju. Toś ta pótrjeba jo pla pedagogiskego personala žiśownjow wětša ako pla ceptarkow. W zajmje kontinuěrujucego rěčnego wuwia wót pśedšulskeje WITAJ-kupki do bilingwalneje wucby su nowe kooperaciske formy trjebne. Togodla se wuwiju konkretne pširucenja za wšykne na procesu pšechada wobžělonone fachowe mócy. Tak se wužěłaju na pš. projekty za wusčějše zgromadne žěto mjazy wobžělonymi institucijami, wopšimješowy a casowy plan za zgromadne wugótowanje slědneho lěta w žiśowni a mustrowe kooperaciske dogronjenje.

Zo by so dwurěčne kubłanje w pěstowarnjach a šulach hišće lěpje podpěrało, je so 2019 rjad informaciskich brošurkow za wšelake regiony Łužicy „Von klein auf Sorbisch lernen“ resp. „Wotmała serbsce wuknyć“ wudawać započat. Na dalšich so džěta. Manuskriptaj za informaciskej brošurje za staršich wo serbskorěčnym kubłanju džěci w šuli „Dobry start ze serbsčinu w zakładnej šuli“ a „Ein guter Start mit Sorbisch in der Grundschule“, kotrež je wědomostna sobudžětaćerka RCW 2020 nadžětała, njeje Sakske ministerstwo za kultus dotal hišće wudało, byrnež potřebyja jara wulka była.

3.3 Projektowe džěto

W Hornjej Łužicy kaž tež w Delnjej Łužicy přewjeduje so w zamołwitosći RCW tójšto **rěčnych projektow** za wšě staroby zwonka šule. Nam leži na wutrobje, džěcom tež zwonka šule zajimawe dožiwjenja ze serbsčinu poskićeć. Hólcam a holcam serbskich swójbow měto popřate być, wšelake zabawne poskitki tež w swojej maćerščinje dožiwjeć. Runočasnje su naše projekty za serbsce wuknjace džěci składnosć, rěč žiwu a čitju zwonka šule dožiwjeć. Tohodla steji serbsčina w srjedzišću wšěch našich projektow. Hrać, čitać, filmy hladać – chcemy mjeńše a wjetše džěci za serbsčinu zahorjeć, je pohonjować, zo bychu ju wužiwali, a jim wjeselo w serbsčinje wobradžeć.

Nimo toho poskićuja so **WITAJ-kursy** po potrebyje za staršich a druhich zajimowanych dorosćenych. W lěće 2021 smy někotre projekty koronoweje pandemije dla wotprajić abo w digitalnej formje přewjesć dyrbjeli (hlej pod dypkom 5. statistiske přehłady). Zdžěla pak su so tež nowe projektowe ideje wuwili.

Zaměr projektoweho džěta je, wutworić dalše a nowe serbskorěčne rummy za džěci, młodostnych a serbske swójby. Při tym so projektowe džěto stajnje dale wuwija a nowe ideje so pśesadžeja: Město swójbneje schadźowanki, kotraž so 2021 korony dla wotměć

njemóžeše, su so swójbam tři **serbske kinowe filmy** jako webinar poskićili. Lěpšina toho je, zo móža so swójby z cyteje Němskeje wobdželić. W ramiku webinaru wobsteješe móžnosć, filmowy kwiz přewjesć a na přichodne projekty a najnowše wudaća RCW skedźbnić a za nje wabić.

Z Čin-sobu-fondsusa wudoby sej RCW pjenjezy za zhotowjenje serbskich **pismikowych parličkow**. Z nimi móža sej wosebje džěci a młodostni na př. debjenki abo dźeržatko za kluč ze serbskim słowom abo hesłom zhotowić. Cil je, zo zaběraja so na jednore a powabliwe wašnje ze serbskej rěču. Paslenka hodži so tak specielnje na tematiske projekty w šulach wusměrić. Tak pokazuje so na swójskich paslenkach poměr k serbsčinje a wona přinoša do wěšteje měry k skrućenju serbskeje identity. Parlički hodža so w hižo eksistowacych projektach zasadźeć.

Jara woblubowane su **džěłarnički** ze serbskimi wuměłcami (hudźbnicy, spisowaćeljo, molerjo, atd.). Wulkeho zajima dla je so lětsa na dwěmaj dnjomaj kónc septembra přewjedła comicowa džěłarnička z ilustratorom Štefanom Hanušom. Šulerjo wuknu, we wobrazowej stawiznje wuměłstwo a rěč zwjazać a pod serbskorěčnym nawodom w małych kročelach swójski comic nastać dać.

Dalše wuspěšne projekty su zarjadowanja za džěci, kotraž wotrostu zwonka Łužicy. **Ferialny kurs** přewjedže so kóžde druhe lěto w jutrownych prózdinach.

Kóžde druhe lěto zarjaduje Domowina ze swojimi partnerami **mjezynarodny folklorny festiwal**. W tutym wobłuku poskića so wjacehodźinski **džěćacy program pod hesłom „W kraju wjesołych džěci“**.

Jako narunanje za **čitansku nóc**, kotraž so koronoweje pandemije dla njeje móhła přewjesć, přewjedže so spočatk julija 2021 **čitanski dyrdomdej**. Dwaceći šulerjow 3. a 4. lětnika serbskich šulow pućowaše zhromadnje po Budyskich wěžach. Wšudže zhonichu stawizniske zajimawostki a wězo předčitachu sej mjez sobu na wěžach ze swojich serbskich knihow.

Na naprašowanje **ZŠ Wulka Dubrawa** přewjedźechmy za wšěch šulerjow 1. do 4. lětnika projektowe dny k temje: „Smy žiwi w dwurěčneje domiznje“. Nimale 200 šulerjow wopyta Serbski dom w Budyšinje a zezna so we wšelakich džěłarničkach ze serbskej rěču a mytologiju. W přihotach na projektowe dny stajichmy wučerjam šule didaktiski material „Die Sorben in Sachsen“ k dispoziciji, kotryž je so w nadawku SMK nadžěłať.

2021 přewjedźechu so **nahrawanja za CD „Kikerahi 2“** z džěćimi serbskich a Witaj-kubłanišćow. CD nastanje na nastork serbskich staršich a kubłarkow, kotřiž hižo wjele lět z jara wuspěšnym spěwnikom a CDju „Kikerahi“ džěłaja. Za sobuskutkowacych su nahrawanja na CD jara pozitiwne dožiwjenje a wjedu k identifikaciji ze serbskej rěču.

Za serbskorěčne pěstowarske skupiny smy wuwili nowy didaktiski material: **drjewjanu kóstku** ze šěšć nowymi hornjoserbskimi hrónčkami do jědže. Prawidłowny rěčny přewod wuzwolenych pěstowarnjow tež 2021 corona-pandemije móžno njebě. Punktulanje su so

štyri Witaj-skupiny ze serbskorěčnym poskitkom wopytali. Časopis **Lutki** pak je tež lětsa po planje štyri króć wušoť.

Wosebity wjeršk w projektowym džěle bě jubilejny swjedzeń RCW kónc septembra w Čornym Chołmcu. Dohromady 200 šulerjow z Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy so na projektowymaj dnjomaj wobdžěli a so we wšelakich stacijach ze žiwjenjom a skutkowanjom Krabata zezna.

W RCW Chóšebuz su se psíduce projekty pšewjadli:

Wót 18.07. – 23.07.2021 jo był **WITAJ-camp** w Jarješku a 29 žiši a młodostnych, kenž maju wjeliki zajm za serbsku rěc, jo mógaťo zgromadnje prozninski cas z wjele wulětami dožywiť.

Wót 6. – 10. 09.2021 jo se wótměťa **Šula w zelenem** w Bórkowach a RCW jo póbitowať 84 wuknicam a wuknikam pětogo a šestego lětnika wótměňjaty program, žož su aktiwne mógaťo dolnoserbsku rěc naťožowať. Jo se 7 zakładnych šulow wobžěliťo.

Na **Wumětskem wuběžowanju** jo se 33 žiši a jedna kupka ze žišownjow Raduš, Strjažow a Dešno wobžěliťo. Twórby mógu se woglědať we wustajeńcy w RCW. Na **Comicowem wuběžowanju** jo se wobžěliťo 15 wuknicow/wuknikow ze zakładneje šule Luboraz a z Dolnoserbskego gymnaziuma Chóšebuz. RCW něnto zestajijo nowy comicowy zešywk z nejlěpšymi pšinoskami ze slědnych tšich wuběžowanjow. Tós ten zešywk wujžo 2022 a stoj šulam dermo k dispoziciji. Kónc septembra jo se wótměťo **Cesćenje młodostnych, kótarež se angažeruju na pólu dolnoserbskeje rěcy**. RCW jo pósćit šest młodostnym z Móstá, Kopańc, Hažowa, Chóšebuza a Pódstupima maťy dar a wopismo. Zachopjeńk oktobra jo RCW pšewjadť **Serbski familijowy zeń** w Mozaikowej zakładnej šuli Picnjo, koronapandemije dla bžez čłonkow familijow. Za wuknice a wuknikow, ceptańki a ceptarjow (gromadu 132 wósobow) jo wustupiť Serbski ludowy ansambel Budyšyn.

Projekt „**Zeń serbskich pedagogowkow a pedagogow**“ jo koronapandemije dla wupadnuť. Teke wót šulow/žišownjow njejo daťo žedne napšašowanja za pšewježenje projekta „**WITAJ – grajne wótpođnjo**“. To nowowuwite pširodne wuknjeńske graše „**Z Witkom wen do pširody – TO GRAŠE**“ jo RCW pšedstajiť w ramiku intensiwnego kursa a jo to grať z wótkubłańkami a wótkubłańkami, tak až wóni mógu toś to graše hyšći lěpjej wužywať w jich žišownjach a hortach.

3.4. Internataj

Internataj w Choćebuzu a w Budyšinje služiťe jako **přidatnej rěčneje rumaj** k wudospoňnjenju serbskorěčneje wučby na šuli. Wosebitu hódnotu ma to za džěci bžez serbskorěčneho swójbneho pozadka. Bžez internatneho měštna njeby mnohim serbskim młodostnym ze zdalenišich wsow móžno byťo, poskitki zjawnych serbskich institucijow w Choćebuzu a Budyšinje na wědomje brać, je zeznać a towaršnostne žiwjenje Serbow sobu postajować. Nimo zhromadneho zhotowjenja domjacych nadawkow rěči so tež při warjenju, hraću, sportowanju, paslenju atd. serbsce.

We woběmaj internatomaj džěťa so po pedagogiskim koncepcě, kotryž je na wuwicě wosobiny kóždneho jednotliwego šulerja, jeho socialneje kompetency kaž tež jeho

samostatnosće a swójskeje zamołwitosće wusměrjeny. Bydlenje w internaće ma šulerjow za jich pozdžiše žiwjenje wukmanić, winowatosće a wólny čas derje koordinować a wólny čas wotpowědnje zajimam zmysłapołnje, aktiwnje a kreatiwnje wužiwać.

Stajny kontakt k staršim wosebje młódsich internatnych wobydlerjow je njeparujomny. Při staršiskich wječorach a na dnju wotewrjenych duri dóstanu starši dohlad do rumnostnych wobstejnosćow domu a do internatneho žiwjenja. Nimo toho dóstanu woni móžnosć, so na zarjadowanjach internata wobdźělić resp. tute tež sobu wuhotować.

W Rěčnym centrumje WITAJ přistajeny team kubłarjow džiwa na to, zo so při zhromadnym zhotowjenju domjacych nadawkow kaž tež při warjenju, hraću, sportowanju, paslenju atd. serbsce rěči. W Choćebuskim internaće to na samsne intensiwnje wašnje kaž w Budyšinje dotal móžno njeje, dokelž někotři kubłarjo sami hišće serbšćinu wuknu a maćernorěčnych šulerjow w internaće nimamy.

W běhu lěta pak organizuja so regularnje we woběmaj internatomaj mnohe projekty z wšelakimi partnerami – hlej pod dypkom 5 statistiske přehłady.

W lěće 2021 njehodźachu so někotre projekty korona-pandemije dla přewjesć. Tohodla mějachu kubłarjo tež cyle nowe wužadanja zmištrować a internatne žiwjenje wotpowědnje so měnjacym postajenjam stajnje znova rjadować a internat za wěšte časy zawrěć. Zhromadne aktiwity resp. projekty běchu w Budyskim internaće měsacy dołho zakazane a klubownje zawrjene. Nimo toho smědžeše w tym času přez homeschooling wotměnjejo přeco jenož połojska wobydlerjow w internaće bydlić.

3.5. Socialne dźěło

Wot lěta 2011 ma Rěčny centrum WITAJ w Hornjej Łužicy wotrjad za młodźinske socialne dźěło. Z tym rozšěrja so poskitk serbskorěčneje komunikacije za šulerjow a młodostnych a jich staršich. Aktualnje wukonja so **šulske socialne dźěło** na wyšich šulach w Ralbicach, Worklecach, Radworju a w Budyšinje. Přewzaće šulskeho socialneho dźěła w Slepom so tuchwilu přihotuje a ma wot 01.01.2022 do nošerstwa RCW přeńdź. **Swójbne kubłanje** přewjeduje so w regionalnymaj teamomaj Budyšin a Kamjenc/Zapadna Łužica. **Mobilne młodźinske dźěło** so aktualnje w regionalnym teamje Kamjenc/Zapadna Łužica njepřewjeduje, dokelž so nowowobsadjenje tutoho městna dotal radžiło njeje.

Na zakładze noweho šulskeho zakonja w Sakskej ma so šulske socialne dźěło na kóždej wyšej šuli z 40 hodźinami wob tydzeń zawěsćić. Dokelž pak na wšitkich mjenowanych štyrjoch šulskich stejišćach koleginy dźěłowe městna jenož z 30 hodźinami wobsadžeja, dopjelnja so zbytnje 10 hodźiny 4 króć wot koleginy, kotraž 40 hodźin dźěła. Wot nalěća 2021 sem pak skutkuje tuta kolegina we Worklecach a w Ralbicach sama, dokelž steji dalšej koleginje hač do lěta 2022 w staršiskim času.

Šulske socialne dźěło na Serbskim gymnaziju Budyšin, kotraž wukonješe so tam wot 15.08.2019 sem, pak so wot lěta 2021 dale wjesć njehodźi. Spěchowanje šulskeho socialneho dźěła na zakładnych šulach a gymnazijach kaž tež spěchowanskich šulach je wot lěta 2021 na

stejnišća wobmjezowane, hdžež so wosebite socialne problemy zwěsća. Wobchowanje poť džěłowego městna z gymnazija a přerjadowanje na wyše šule je tuž wuspěšnje wujednany kompromis z wokrjesom.

Wšitke wobsahi socialneho džěła bazuja na zakonju SGB VIII a wotpowědnych prawnskich postajenjach a fachowych směrnicach. W přěnim rjedže maja so socialni džěłaćerjo na aktualnych wosobinskih potřebnosćach svojich klientow wusměrjeć.

Přiwšěm maja woni móžnosć, so serbskim temam wěnować w zwisku z hesłami kaž identita, interkulturelna kompetenca abo toleranca.

Wot januara hač do kónca meje postaješe pandemija wobsah a wobijm džěła. Hłownje džěłachu šulske socialne pedagogowki a zamołwity kolega za swójbne kubłanje w homeoffice. To rěkaše: přewjesć telefonaty, so we widejowych konferencach ze sobudžěłaćerjemi teama a druhich nošerjow wothłosować a so intensiwnje z digitalnymi poskitkami zaběrać. We wobłuku swójbneho kubłanje je kolega nowu internetowu stronu dziwajso.com w kooperaciji z džiwadłowej pedagogowku wuwit.

W lěću, jako so šule zaso wotewrichu, běchu šulerki a šulerjo wjesote so zaso widžeć, ale po wěstym času mnozy pytnychu, zo njemějachu hižo prawu strukturu k wuknjenju. Su přišli w “homeoffice”-modusu a sej myslachu, zo dže tak dale. Mějachu ćeže, sej swójsku zamołwitosć za swoje wukony wuwědomić. Tuž maja šulske socialne džěłaćerki spytać, wuknjensku motiwaciju pola potrjechenych šulerkow a šulerjow zaso skrućić.

Džěło w **swójbny** kubłanju je zasadnje na direktne a dobrowólne kontakty ze swójbami wusměrjene. Džěłowe ćežišća pod wuměnjenjemi pandemije běchu swójbne kubłanje w digitalnej formje, poskitki pod hołym njebjom, onlinowe a telefoniske poradžowanje, kontakty mjez kolegami swójbneho kubłanja kaž tež ze Zažnymi pomocami a Syću za prewentiwny škit džěći wokrjesa Budyšin a wotkryće nowych wot pandemije njewotwisnych přistupow ke klientej.

Při tym dóndže k swójbny podpěracej dwurěčne coronowej internetowej stronje “dziwajso.com” w kooperaciji z džiwadłowej pedagogiku Němsko-Serbskeho ludowego džiwadła Budyšin. Tu su so - počahujo so na aktualnu situaciju swójbow - nastawki wozjewili, kiž mějachu akutne emocije pola potrjechenych staršich narěčeć. Dale slědowachu nastawki z impulsami a pokiwami za wšědny dzeń w lockdownje kaž tež poručenja při ćežkich problemowych połoženjach w swójbje. Podpěrała je so tuta platforma přez accounty socialnych medijow swójbneho kubłanja a NSLDž.

Jedne ćežišćo tworješe tež dalewjedženje kooperacije ze Zažnymi pomocami a Syću za prewentiwny škit džěći. W tutej projektowej skupinje je so w lěće 2021 třěći stopjeń swójbneje kampanje “Gemeinsame Zeit – Zhromadny čas” realizował. W zhromadnym džěle z rysowarku Christin Lukašowej a Simankec filmowym studijom je so comicowy krótkofilm za socialmedia nadžěłał. Z tym budže projektowa skupina tež ludži docpěć, kiž so dotal přez zwučene formaty socialneho džěła njedocpěja.

Předwidžane projekty, kiž mějachu so nutřka wotměć, su so šmórnyli. Za to wotměwachu so wjacje zarjadowanjow wonka. Tak su so zaso swójbne pućowanja přewjedli, kiž tworjachu za serbske swójbje z Budyšina a wokoliny nowe rěčne rumy. Dale móžeš so swójbne popoždno na zahrodže SLA w zhromadnym dźěle ze župu "Jan Arnošt Smoler" Budyšin a sundowner baru realizować.

3.6. forum 2plus

Wosebje wobšěrne dźěło je z přihotami lětnych **fachowych dnjow 2plus** zwjazane, při kotrychž je RCW kooperaciski partner za SMK a LaSuB. RCW postara so při tym wo referentow a wothłosuje we wodženskej skupinje 2plus tematiske čezišća. Lětsa ma so dotalny fachowy dzeń z wotewrjenym forumom 2plus stać. Wotpowědnje narokej, diskurs mjez pedagogisce skutkowacymi přez cyłe lěto wjesć a zhromadnosć mjez šulemi skrućić, kotřiž po koncepcje 2plus dźělaja, je so wot meje 2021 sem nowa internetowa strona forum2plus.de wuwijała. Wšitke dotalne fachowe dny su hišće na internetowej stronje www.fachtag2plus.de dokumentowane, ale tež jako archiw na nowej stronje zaměstnjene.

5. fachowy dzeń w lěće 2020 dyrbyše so koronoweje pandemije dla wotprajić a tuž so 05./6.11. 2021 wotměje. Na předwječoru fachoweho dnja su šulscy nošerjo, šulscy nowodža a dalši zajimcy na fachowu rozmołwu z hłownym referentom Walterom Heilmannom na temu „Komunikacija w předpolu twarskich naprawow w kubłanišćach“ přeprošeni. K přerjenu razej skići so zjawnosći na předwječoru a na fachowym dnju wobdźělenje přez livestream w nadžiji, zo šulske naležnosće šěroku bazu we wobydlerstwje namakaja.

Wšako dže tež wo to, zo šansy modernizacije serbskeho šulstwa w konteksće strukturneje změny njeskomdžimy. Při tym nawjazamy we wěstej měrje tež na koncepciju „Naše šule – šule za žiwjenje“ z lěta 2007, kotraž bazuje na modernej pedagogice a hišće džensa tutym narokam wotpowěduje. Staw 02.11. 2021

03.11.2021 so fachowy dzeń 2plus znowa pandemije dla přez SMK wotpraji.

4. Čeze při spjelnjenju nadawkow resp. při skutkowanju

Koronoweje pandemije dla njeje so w lěće 2021 rjad předewzaćow realizować hodžať. Tola tež druhich přičin dla njeběše zdžěla móžno, z dźětom tak pokročować, kaž městny plan to teoretisce zmóžni.

Hižo spočatk lěta 2019 so pokaza, zo budu maćerneho dowola dla njedostatki na polu marketinga a digitalnych poskitkow – na přikład njeje so internetowa strona www.materialien.sorbischlernen.de tak dale wutwariť, kaž by to hladajo na předležacy wučbny material poprawom móžno było. Pandemije dla je so kolegina hakle w nalěcu 2021 z maćerneho dowola nawróciťa a w juniju je signalizowaťa, zo chce w lěcu džěłowe městno w druhej serbskej instituciji přiwzać. Za nas běše wotwidžeć, zo njehodži so jeje městno krótkodobnje z druhej wosobu z podobnej ekspertizu wobsadzić. Tuž dóstanje kolegina nadawk, firmy namakać, kotrež móhli znajmjeńša džěl jeje wjetšich nadawkow přewzać. Wot srjedź septembra je nowy kolega z wosom hodžinami tydžensce přistajeny a je so najprjedy raz wuwicu noweje strony forum2plus.de wěnowať.

We wotrjedže za pedagogiku a wuwice rěče je městno lektorki staršiskeho dowola dla wot měrca 2021 sem njewobsadźene. W 3. a 4. kwartalu počezuje tež chorobny staw we wotrjedže zdokonjenje běžneho džěta.

Nowe poł městna za lektora w Delnjeje Łužicy, kotrež nam hižo wot 01.04. 2021 k dispoziciji steji, móže so hakle k 01.02. 2022 wobsadzić.

Nadawki na "čakanskej lisćinje" kaž dalewuwice internetoweju stronow www.krokpokroku.sorbischlernen.de a www.kšacpókšacu.sorbischlernen.de tak znowa ležo wostanu.

Wosebje wobćežna přez lěta je personalna situacija w internaće Serbskeho gymnazija dołhodobnych chorobnych padow dla. Dokelž je team jara mały, wuskutkuje so wupad hižo jedneje džěłoweje mocy sylnje a družy w teamje so přez dlěši čas nad měru wužaduja.

Dwě wosobje matej status zbrašenja. Na tutym zakładze smy so lětsa w naročnym procese wo finacielnu podpěru přez KSV wuspěšnje prócowali. Z tuteje podpěry móžemy 15 dalších džěłowych hodžin hač do lěta 2023 financować. Podlěšenje je w datym padže móžne.

Kolegina, kotraž je wěsty podžěl tutech hodžin nachwilnje přewzała, je pak aktualnje sama znowa schorjeła. K 01.03.2022 smy městno kubtarja/-ki z 30 hodžinami wupisali. Hač hodži so wone wobsadzić, je wotewrjene.

Nimo toho dyrbja kubtarjo w internaće hižo měsacy dołho džěta domownikow přewzać, dokelž ma wokrjes podobne problemy w kruhu domownikow a njemóže zručnjenju z nami wotpowědować.

Aktualna personalna situacija w socialnym teamje je so hižo pod dypkom 3.5 rysowała.

Wěste wolóženje w džěle na kubłanskopolitiskej runje wuskutkuje so wot lěca sem přez wobsadźenje noweho městna kubłanskeje referentki Domowiny.

Zhromadnje pak stajnje znowa konstatujemy, zo so w MBJS a SMK serbske naležnosće při zarjadniskich procesach systematisce sobu njewobkedźbujaja. Tak we woběmaj zwjazkowymaj krajomaj hač do džensnišo statne informaciske brošurki k serbskořecnym šulskim poskitkam njepředleža. Za džěto ze staršimi pak su wažny zakład a wuraz runohódnosće.

Spomóžnje je so w běhu lěta wobsadźenje nowemu džěłoweju městnow za rěčneho docenta a asistentku rěčneho docenta radžiło. Ličbu rěčnych kursow za dorosćenych smy wotpowědnje rozšěrić a ze solidnej perspektiwu wosebje za kubłarki a wučerjow zwjazac móhli.

5. Statistiske přehłady

lěto	předšulske dźěći w DŁ	předšulske dźěći w HŁ	šulerstwo w DŁ	šulerstwo w HŁ
2021/2022				
2020/2021	244	1285	1823	3028
2019/2020	230	1089	1726	2967
2018/2019	266	1139	1805	2740
2017/2018	277	1168	1738 (1819 SŠT SŠ 1/20)	2658
2016/2017	285	1244	1627 (1625 SŠT SŠ 1/20)	2628
2015/2016	283	-	1468	2674
2014/2015	271	1087	1522	2476
2013/2014	257	1168	-	2524
2012/2013	231	1055	-	-
2011/2012	231	1024	1638	2432

tab. 1: serbsce so kubřace dźěći a šulerstwo w Delnjej a Hornjej Łužicy, žórła: RCW, LaSuB, MBSJ a Statny šulski zarjad Choćebuz

rěčna skupina 1	816
rěčna skupina 2	680
rěčna skupina 3	637
serbščina jako cuza rěč	834
serbščinarjo w cyłku w Sakskej	2967

tab. 2: ličby šulerjow w Sakskej, kiž so w šulskim léće 2019/2020 na serbskej wučbje wobdźělachu žórło: SBAB/LaSuB w SŠ 4(2020)

lěto	wučbnicy a dźěłowe zešiwki (wudate w LND)		dalše wučbne materialije	
	delnjoserbske	hornjoserbske	delnjoserbske	hornjoserbske
2021	8	29	2	9
2020	11	21	3	8
2019	9	23	1	3
2018	11	25	-	4
2017	11	21	-	4
2016	7	21	4	7
2015	8	26	4	7
2014	6	28	3	10
2013	11	25	1	7

tab. 3: mnóstwo didaktiskich a wučbnych materialijow za HŁ a DŁ na lěto

--	--

	titul
1.	Mój swět we wobrazach , ds., wobrazowy słownik za Bookii-pisak
2.	Wuknjemy serbsce , hs., słowničk
3.	Wumějom dwěrěcy , ds., přiručka za kubtarjow
4.	Cerwjenuwka a druge bajki , ds., słuchokniha
5.	Zwucujom serbski 1 , ds., džěłowy zešiwk
6.	Wuknjom serbski 1 , ds., wokablowy zešiwk
7.	Mlóc 1 , hs., džěłowa kniha
8.	Čitanske zwučowanja , hs., džěłowy zešiwk
9.	Narska liška 1-3 , ds., džěłowe łopjena
10.	Lutk 1 , ds., fibla
11.	Lutk 1 , ds., džěłowy zešiwk
12.	Lutk1 , ds., džěłowy zešiwk
13.	Naša fibla , hs.
14.	Zwučujema a pisamy 1 , hs, džěłowy zešiwk, ćišćane pismo
15.	Wuknu a zwučuju pisać , hs., džěłowy zešiwk, ćišćane pismo
17.	Zwučujema a pisamy 1 , hs, džěłowy zešiwk, šulske wuchadne pismo
18.	Wuknu a zwučuju pisać , hs., džěłowy zešiwk, šulske wuchadne pismo
19.	Wuknjemy serbsce 2 , hs., džěłowa kniha
20.	Serbščina 2 , hs., zwučowanski zešiwk
21.	Łuskač 2 , wučbnica za matematiku
22.	Łuskač 2 , džěłowy zešiwk
23.	Serbščina 3 , hs., džěłowy zešiwk
24.	Łuskač 3 , wučbnica za matematiku
25.	Łuskač 3 , džěłowy zešiwk za matematiku
26.	Naša maćerščina 5 , hs. wučbnica
27.	Domizna a swět 5 , hs., wučbnica za geografiju
28.	Z Kitom wuknjemy 2 , hs., džěłowa kniha
29.	Stawizny a podawki 4 , hs., wučbnica za gymnazij
30.	Pućowanje po stawiznach 4 , hs., wučbnica
31.	Pó droze 2 , ds. wučbnica
32.	Pó droze 2 , ds., džěłowy zešiwk

tab. 4: nadžěłane wučbne materialije z lěta 2020

	titul
1.	Pó serbsku! Gramatiske zwucowanja , ds. žěłowy zešywk
2.	Ptački našeje domizny , džěłarnička za Bookii, hs.
3.	Čerwjenuwka a druge bajki , bajkowa kniha, hs
4.	Naš časnik 2 , plakat, hs
5.	Feliks a Florian , comic, hs.
6.	Lutk 1, Pišomy pilnje , ds. žěłowy zešywk
7.	Łuskač 1-2 , posterowy set, hs.
8.	Lutk słownick za lětniki 1-4 , ds.
9.	Nazwukowa tabulka , plakat, hs.
10.	Lutk 1, Pismikowy cołn , plakat, ds.
11.	Pismikowe woknješka , hs.
12.	Wuknjemy serbsce 1 , wokablowy zešiwk, hs.

13.	Wuknjemy serbsce 1 , wučbnica, hs.
14.	Zwucujom serbski 2 , žěłowy zešiwk, ds.
15.	Wěcna wěda 2 , žěłowe knigły, ds.
17.	MIóč 2 , džěłowy zešiwk, hs.
18.	Wuknjemy serbsce 3 , wučbnica, hs.
19.	MIóč 3 , džěłowy zešiwk, hs.
20.	MIóč 3 , wučbnica, hs.
21.	Naša mačerščina 4 , wučbnica, hs.
22.	Serbščina 4 , džěłowy zešiwk, hs.
23.	Wuknjemy serbsce 4 , wučerske doporuchenje, hs.
24.	Biologija 5 , wučbnica, hs.
25.	Zwučujemy a pisamy 5 , džěłowy zešiwk, hs.
26.	Handrij Zejler , temowy zešiwk, hs.
27.	Zwučujemy a pisamy 6 , džěłowy zešiwk, hs.
28.	Domizna a swět 6 , wučbnica, hs.
29.	Zwučujemy a pisamy 7 , džěłowy zešiwk, hs.
30.	Pućowanje po stawiznach 3 , hs., wučbnica
31.	Zwučuju serbsce 8 , džěłowy zešiwk, hs.
32.	Zwučujemy a pisamy 9/10 , džěłowy zešiwk, hs.
33.	Stawizny a podawki 5 , wučbnica, hs.
34.	Wěcna wěda 4 , žěłowe knigły, ds.
35.	Wuknjemy serbsce 4 , wučbnica, hs.
36.	Naš zeger, plakat , ds.
37.	Čerwjenuwka a druhe bajki , słuchokniha, hs.
38.	Fantazijowe jězby , stawiznički k meditaciji, hs.
39.	Čitanske bručki , kartki za čitanje za započatkarjow, hs.
40.	Naša mačerščina 5 , wułušćenja, hs.
41.	Mój swět we wobrazach , psírucka, ds.
42.	Zešiwk małych detektiwow , džěłowy zešiwk ke knize, hs.
43.	Haperlejka , čitanski dženik a džěłowe łopjena ke knize, hs.
44.	Nazwukowa tabulka za Bookiipisak, wupruwowanska wersija, hs.
45.	Ekosystem jězor , wučbny film za biologiju/geografiju, hs.

tab. 5: nadžěfane wučbne materialije z lěta 2021

Witaj-kursy za staršich			
lěto	kursy	wobdžělnicy	kursy z pruwowanjom
2021	2 (nachwat.)	30	-
2020	2	32	-
2019	3	46	-
2018	3	37	2
2017	3	36	0
2016	1	19	0
2015	5	53	1
2014	6	56	1
2013	7	69	4
2012	5	43	5
2011	5	45	5
2010	8	71	8

tab. 6: Witaj-kursy za staršich

wobdźelnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat hornjoserbšćiny		
datum	niwowowy schodženk	ličba wobdźelnikow
18.09.2021	A2	3
	B2	2
03.07.2021	B1	2
	B2	2
26.02.2021	C1	1
19.09.2020	A1	2
	A2	2
02.03.2019	A1	4
	B1	1
15.09.2018	A1	1
27.07.2018	A1	5
	A2	4
	B1	5
25.10.2017	A2	4
16.09.2017	A2	2
01.10.2016	A2	2
23.09.2016	A1	4
suma:		46

tab. 7: wobdźelnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat dolnoserbšćiny

wobdźelnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat dolnoserbšćiny		
datum	niwowowy schodženk	ličba wobdźelnikow
25.9.2021	B1	2
	B2	2
18.9.2021	A1	3
	A2	3
17.10.2020	B1	2
10.10.2020	A1	1
	A2	2
14.09.2019	B1	2
07.09.2019	A1	2
	A2	1
22.09.2018	B1	3
15.09.2018	A1	1
16.09.2017	A2	1
01.10.2016	A2	4
suma:		29

tab. 8: wobdźelnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat dolnoserbšćiny

--

Intensivne třidnjowe rěčne dalekubłanje za pěstowarki a hortnarki z předznajomosćemi (sep./okt.) z Witaj-projekta kaž tež za dalších kubłarjow, kotřiž posrědkuja serbsku rěč w swojej pěstowarni	
lěto	wobžělnice
2021	34 (25 ze žiśownje, 7 z horta, 2 raza 1 sobužěfašerka z Dompro)
2020	29 (18 ze žiśownje, 10 z horta, zdžěla 1 z Dolnoserbskego internata)
2019	29 (20 ze žiśownje, 9 z horta)
2018	29 (20 ze žiśownje, 8 z horta, zdžěla 1 z Dolnoserbskego internata)
2017	35 (23 ze žiśownje, 12 z horta)
2016	31 (21 ze žiśownje, 10 z horta)

Tab. 9 : Intensivne třidnjowe rěčne dalekubłanje za pěstowarki a hortnarki z předznajomosćemi

projekty RCW Choćebuz					
mjeno projekta	cilowa skupina po starobje	přerězna ličba wobdžělnikow	přewjedže so	ličba wobdžělnikow 2020	ličba wobdžělnikow 2021
Serbski familijowy žeń	4- do 12- lětni (plus dorosćone)	85	lětnje september/ oktober	wupadnuť korony dla	132
projektowe dny w muzeju	3. lětnik zakładneje šule (8- do 9- lětni)	150	lětnje december	wupadnuli korony dla	wupadnuli korony dla
Šula w zelenem	5. lětnik zakładneje šule (10- do 11- lětni)	80	lětnje september	wupadnuli korony dla	84
Comicowe wuběžowanje a žěłarnicka za wuknikow + Wudaše comiczešywka z wuknikojskimi pšinoskami	6- do 18- lětni	41	lětnje 1. połlěto kóžde třeće lěto	12	15
Wumětske wuběžowanje za žiši w žiśownjach	0- do 7- lětni	25	lětnje 1. połlěto	15	33
Cytańske wuběžowanje za hortowe žiši	2. - 5. lětnik	12	lětnje maj	12	wupadnuť korony dla
BTU-rallye	6. lětnik zakładneje šule	60	lětnje měrc/apryl	wupadnuť korony dla	wupadnuť korony

	(11- do 12- lětni)				dla
WITAJ-camp	žiši a młodostne (8- do 16- lětni)	25	lětnje julij / awgust	wupadnuł korony dla	29
Žeń serbskich pedagogowkow a pedagogow	dorosćone	50	lětnje junij	wupadnuł korony dla	wupadnuł korony dla
Cesćenje angažerowanych młodostnych na pólu dolnjoserbskeje rěcy	14- do 26- lětni	7	wótměwa se kužde 2. lěto	-	6
Zmakanje serbskich familijow	3- do 11- lětnje žiši a jich starjejše	15 do 20 žiši a starjejše	3 zarědo- wanja/lěto pó założenju towaristwa za serbske familije "Gromaže"	15 5 zarě- dowan-jow	20 1 zarě- dowanje, druge su wupadnuł i korony dla, bužo hyšći adwentnic ka 3.12.2021
WITAJ- wótpodnjo	7- do 12- lětnje žiši	wotwisnje wót ličby pšizjawjo- nych w šulach a hortach	běžnje (psez cełe lěto)	0 (2 familiji ze žišimi) testowa faza	0

projekty RCW Budyšin					
mjeno projekta	cilowa skupina po starobje	přerězna ličba wobdžělniko w	přewjedže so	ličba wobdžělniko w 2019	ličba wobdžělniko w 2021
20-lětny jubilej	4. lětnik		29./30.09.20 21		200
swójbna schadźowan ka 2021: filmowy webinar	serbske a dwurěčne swójby ze swojimi džěćimi	350	lětnje na 1. póstnej njedželi	400	250

ferialny kurs za džěci zwonka Łužicy 2021: kurs za 4. lětnik	serbske džěci zwonka Łužicy	wobmje-zowane 15 do 18	dwulětnje w jutrownych prózdninach	(jenož dwulětnje)	do 2022 so přesunyt
čitanske wubědžowanje	najlěpsi serbscy čitarjo 2plus-šulerjo 3. lětnika	wobmje-zowane 20	lětnje spočatk apryla	22	17
čitanska nóc Nowe: čitanski dyrdomdej	šulerjo 3./4. lětnika 2plus-šulow	wobmje-zowane 18 do 20	lětnje spočatk junija	wupadnyło (dla NSLDž)	20
comicowe wubědžowanje za šulerjow	šulerjo 2plus-šulow 10 do 18 lět	20 do 30	dwulětnje w nalěću	-	2022
comicowa džěłarnička ze Š. Hanušom	serbscy šulerjo 3. do 5. lětnika	wobmje-zowane	lětnje kónc septembra	18	22
předčitanski džěń	serbske a WITAJ-džěci w pěstowarnjach a šulach 4 do 14 lět	100-150	3. pjatk w nowembrje	ca. 100	
projektowe dny ze šulerjemi (Wulka Dubrawa)	šule, kotrež džěłaja po koncepcje 2-plus	100	lětnje po potrebjce	50	150
synchronizowanje filmow	džěci, młodostni a dorosćeni	wobmje-zowane	kóžde 2./3. lěto nowy film	20	20-30
filmowe premjery	serbske swójby a lubowarjo serbskeho filma	200 – 250	po zakónčenju projekta	250 – 300	-
serbske džiwadłowe dny (partner załožby)	šule a horty, kotrež džěłaja po koncepcje 2plus	wobmje-zowane	dwulětnje w meji	60	-

džěcacy program na folklornym festiwalu	(zwonka)-šulske kulturne skupiny Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy	200	dwulětnje kónc šulskeho lěta	250	-
„Warimy z Tomašom“ projekt Płomjenja	dobycerjo wubědžowanja Płomjenja	6 do 10	lětnje	8 (při warjenju) 24 (při wječeri) ≈ 100 (dopisowarjo, kotřiž so požadaja)	8 (při warjenju) 24 (při wječeri) ≈ 100 (dopisowarjo, kotřiž so požadaja)
Fachowy dzeń 2plus a zarjadowanje na předwječoru	wučerstwo serbskich šulow, hortnarki a hortnarjo, starši a fachowcy	100	lětnje	85	wotprajeny korony dla
Rěčny poskitk w pěstowarnjo maj	pěstowarske džěci 3 do 7 lět	25	dwutydžensce	wupadnyło (staršiski čas)	25

tab. 10: regularne projekty RCW

lěto	Internat Serbskeho gymnazija w Budyšinje (57 městnow)	Dolnoserbski internat w Choćebuzu (43 městnow)
2021	52	20
2020	50	23
2019	54	21
2018	54	23
2017	54	27
2016	51	28
2015	47	23

tab. 11: wobsadźenje internatnych městnow w Choćebuzu a w Budyšinje

Choćebuz	2020	2021
Ptaškowa swajžba	x	x
góspodowanje zapustowego pšešega Dolnoserbskego gymnaziuma	x	
mólowanje jatšownych jajow		x
fašing	x	
internatny swěžeń		x
kjarmuša	x	x

žeń pónaša – stare a nowe wukniki se wópónaju	x	x
Janšojski bog/gódownicka/Mikławš	x	
wobrazowy projekt		
wšakorake wjacory (strowe zežywnjenje, blidowy tenis, baslenje za wšakorake góžby, rozžognowanje kolegow a wuknikow, wogniščo)		x
grajkowy wjacor		
internat se pśedstajijo nowym wuknikom	x	x
pomoc pši domacnych nadawkach	x	x
starjejšyńske zgromažiny	x	x
w kooperaciji z RCW „Serbski pšipódla“	x	

Budyšin	2020	2021
póstnička; mejemjetanje – wiće wěncu, reje, program; kermuška	X jenož póstnička	X jenož kermuška
debjenje jutrownych jejkow		
„Bjesada w kuchni“ wotmě so měsačnje	x	X wobmjezowane
wopyt resp. sobuskutkowanie w Serbskim młodźinskim dźiwadle	x	x
sport w čělozwučowni – tydžensce	x	x
video-tea – měsačnje	x	
projekt: imagefilm (serbsce a němsce) wo internacie za digitalny dzeń wotewrjenych duri		x
hóstne přednoški z rozmołwu	x	
internatny swjedzeń; internatny wulět	x	x
„Rěč sobu“ - projekt ze serbskej dźiwadłowej pedagogowku NSLDŽ	x	
meditacija: wotpočnjenje; stres přewinyć; yoga	x	
podpěra při domjacych nadawkach	x	x
staršiske zhromadźizny	x	x
hladanje rabatow wokoło internata		x
molowanski projekt „Nowe wobrazy za klubownje“	x	
žurnalistiski projekt Serbskich Nowin “Carpe Noctem” z Milenku Rječcynej		x

tab. 12: projekty w internatomaj

lěto	Hornja Łužica – wozjewjenja pod www.witaj- sprachzentrum.de		facebook dwaj accountaj, tuž dwójce	Delnja Łužica – wozjewjenja pod www.witaj- sprachzentrum.de	
	aktualnosće	zarjadowanja		aktualnosće	facebook
2021	47	13	78	24	15
2020	54	7	72	24	24
2019	29	12	54	14	11
2018	24	10	98	13	50
2017	33	10	111	16	78

tab. 13: přehlad wozjewjenych aktualnosćow pod www.witaj-sprachzentrum.de a pola facebook

projekt	spěchowany wot	2020 we wysokosći	2021 we wysokosći
Kšac pó kšacu pšawje pisaš – Pšawopis & gramatika	Założba za serbski lud	114.520,00 €	0,00 €
přełožowanski program hornjoserbšćina – němčina němčina – hornjoserbšćina	Założba za serbski lud	144.000,00 €	92.000,00 €
přełožowanski program delnjoserbšćina – němčina němčina – delnjoserbšćina	Założba za serbski lud	0,00 €	75.296,44 €
socialne džěto – šulskosocialne džěto, młodžinske džěto, swójbne kubłanje	Krajnoradny zarjad Budyšin	298.626,90 €	234.205,20 €
Efektiwne pósřednjenje serbskeje rěcy w Kita- wobłuku	MBJS	10.000,00 €	10.000,00 €
Šula w zelenem a Witaj- camp	wokrjes SPN	0,00 €	400,00 €
Spěwaj z nami - hudźbny projekt w nazymskich prózdinach	Kulturny rum Hornja Łužica - Delnja Šleska	500,00 €	0,00 €
Serbske pismikowe parlički	Mitmach-Fond	2.000,00 €	0,00 €

tab. 14: srědki třěch

zaměrowe dojednanje	krótka rozprawa
1. W lěće 2021 ma so zwěsćić, w kotrej měrje so produkowane wučbnicy w praksy wužiwa. Ze znajmjeńša 90 % wudatych učbncow ma so w lěće 2020 na šulach intensiwnje džětać.	<p>Wšitke 35 za šulsku potrebu w Dł a Hł planowane titule su so hač do decembra 2021 wudali.</p> <p>Wosebje za zakładnu šulu wudate serbske titule - nowowuwite serbske učbnicy a zešiwki za učbu serbšćiny kaž tež serbske učbnicy a džětarnički za dalše učbne předmjety - so intensiwnje k sto procentam wužiwa. Runje tak potrjechi to wšitke serbske maćeršćiny, serbske čitanki a serbske tematiske zešiwki za wyšu šulu resp. gymnazij, kotrež so zhromadnje z wučerjami serbšćiny běžnje nadžěta.</p> <p>Tež za sekundarny schodženk I a II wudawaja so jenož učbnicy a učbne materialije, kotrež so wot šulow w Hornjej Łužicy wuraznje skazaja (licency), wot fachowych wučerjow-praktikarjow do serbšćiny přełožuja resp. na fachowu prawosć</p>

	<p>kontroluju abo so w Delnjeje Łužicy wot wučerjow samych nadźělaja a wupruwaja.</p> <p>Přez wuski kontakt k wučerjam do šulow wěmy, zo so serbskorěčne wučbne srědky hladajo na zaměrowe dojednanje k 100 procentam (na př. Naša fibla, Serbšćina, Naša maćeršćina) kaž tež serbske fachowe wučbnicy k nimale 100 procentam wot serbskorěčnych wučerjow na šulach a na gymnaziju we wotpowědnych lětnikach wužiwaja.</p>
<p>2. Při poskićenych projektach a kursach zwěsći so w lěće 2021 spokojnosć wobdźělnikow kaž tež potřeba na projektach a kursach. Niwow spokojnosće ma znajmjeńša 75 % wučinić.</p>	<p>W juniju 2021 wotmě so šulskointerne rěčne dalekubłanje z knihu <i>Gramatika. Tabulki a přehlady za wučbu serbšćiny</i> na SZŠ Ralbicy. Wobdźělnicy běchu z wobsahom a wotběhom 100 % spokojom.</p> <p>Jara pozitiwny wothłós žnějachu tež dalekubłanja po Šćežce Čišinskeho w Pančicach-Kukowje a wokolinje za 44 wučerjow a wučerkow zakładnych a wyšich šulow kaž tež Serbskeho gymnazija w juliju, awgusće a septembru 2021.</p> <p>Nimale 200 šulerjow z Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy wobdźěli so na projektowymaj dnjomaj 29./30.09.21 w Čornym Chołmcu.</p> <p>Niwow spokojnosće wučini 99,42 %.</p> <p>Dł: Licba wobdźělnikow na wuběžowanjoma, campoma a pšewježonych zarědowanjach pokažo, až wjelgin wjeliki zajm wobstoj za RCW-projekty a až niwow spokojnosći lažy blisko 100 %.</p>
<p>3. W Delnjeje kaž tež w Hornjeje Łužicy ma so w lěće 2021 znajmjeńša dźesać planowanych a po nazhonjenjach znajmjeńša šěsć projektow po potřebje přewjesć.</p>	<p>W Hornjeje Łužicy su so wosom planowanych projektow přewjedli. Niwow spokojnosće hódnoćenych projektow: 99,3%. Koronoweje pandemije dla su so <i>tři planowane projekty w hinašej formje</i> abo w hinašim času/wobjimje přewjedli (filmowy webinar, čitanski dyrdomdej a projekt za 4. lětnik SZŠ Budyšin).</p> <p>W Delnjeje Łužicy su so sydom planowanych projektow přewjedli.</p> <p>Z cyłkownje 15 projektami so minimalny zaměr wot 16 projektow najeabć koronoweje pandemije hač do spočatka nowembra nimale docpěje. 16. projekt scěhuje w decembrje z muzejowymi dnjami w Serbskim muzeju Choćebuz.</p> <p>hlej tež tab. 11: regularne projekty RCW</p>
<p>4. W lěće 2020 ma so</p>	<p>Na iniciatiwu RCW zarjadowa so za kubłarki pěstowarnje "Milenka" w Rownom hornjoserbski rěčny kurs Serbskeje</p>

<p>analognje k zašlym lětam znowa znajmjeńša jedyn poskitk k serbskorěčnemu spěchowanju kubtarkow wotměć. Wućeženje kursow mět niwow zašlych lět docpěć.</p>	<p>rěčneje šule při LaSuB. Tydźenski kurs startowaše w nowembrje 2020 a so wot meje 2021 dale wjedže.</p> <p>Cyłkownje 38 kubtarkow a kubtarkow ze wšelakich regionow Hornjeje Łužicy wobdžela so na rěcnych kursach.</p> <p>Cyłkownje 34 kubtarkow ze wšelakich regionow Delnjeje Łužicy wobdžela so na intensiwnych třidnjowskich rěcnych dalekubtanjach w septembrje a oktobrje.</p>
<p>5.</p> <p>Za lěće 2021/2022 stej dvě wjetšej digitalnej projektaj planowanej - online-přełożowar Hornjoserbšćina ↔ Němčina (naslědny projekt) a Delnjoserbšćina ↔ Němčina (nowy projekt). Planowana kwantita za korpusowu bazu wobeju projektow ma so realizować, funkcionalita přełożowarja ma so wuwic a zajwnosć ma so wo projektomaj informować.</p>	<p>Online-přełożowar Hornjoserbšćina ↔ Němčina je so w měrcu 2021 pod sotra.app w formaće widejokonferency wozjewił a zjawnosći w livestreamje předstajił.</p> <p>Wo změnach a polěpšenjach na stronje sotra.app je so zjawnosć přez nowinske wozjewjenja tež w meji a w juniju informowała.</p> <p>Planowane rozšěrjenje korpusa wot 180 000 na 250 000 sadowych porikow so realizuje.</p> <p>Projekt online-přełożowar Delnjoserbšćina ↔ Němčina startowaše 01.04.2021.</p> <p>Planowany natwar korpusa wučini 32 000 sadowych porikow. W nowembrje pak hižo 40 000 sadowych porikow wobsahuje.</p>
<p>6.</p> <p>W lěće 2021 swjeći Rěčny centrum WITAJ swój 20. jubileji dwaj dnjej w Krabatowym młynje w Čornym Chołmcy ze swjedženskim fachowym zarjadowanjom a z projektowym zarjadowanjom. Digitalna strategija RCW ma so bilancować a ze šulerjemi ma so projekt přewjesć, kotryž tež do zjawnosće skutkuje.</p>	<p>Nimale 200 šulerjow z Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy wobdželi so na projektowymaj dnjomaj 29./30.09.21 w Čornym Chołmcy a so we wšelakich stacijach ze žiwjenjom a skutkowanjom Krabata zezna.</p> <p>Niwow spokojnosće wučini 99,42%.</p> <p>Wo zarjadowanju je RCW na swojej internetowej stronje informował a medijam nowinske wozjewjenje posrědkował.</p> <p>Medije su na to reagowali a wospjet wo projekće rozprawili.</p> <p>Swjedženske fachowe zarjadowanje je so w meji internje wotprajiło, dakež běše planowanje koronoweje pandemije dla přeriskantne.</p>

--	--

tab. 15: zaměrowe dojednanja ze załožbu

Budyšin, 30.11.2021 | redakciski kónc

dr. Beata Brězanowa
nawodnica

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 29/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačelka předłohi: dr. Beata Brězanowa, wjednica RCW

Awtorka předłohi: dr. Beata Brězanowa, wjednica RCW

Nastupa (předmjat wuradźowanja): Čežišća džěławosće a plan RCW za lěto 2022

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	08.12.2021	doporučenje k schwalenju
Zwjazkowe předsydstwo	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowe předsydstwo přihłosuje džěłowemu planej Rěčneho centruma WITAJ za lěto 2022.

Prezidij dóstanje nadawk, zwoprawdženje nadawkow we wothłosowanju z hłownej jednačelku běžnje kontrolować.

datum: 01.12.2021

.....
podpismo zapodačela

Financne wusnutki wobzamknjenja: wudawki wotpowědnje hospodarskeho plana

19.01.2022

Financujomnosť je so pruwowała: (datum a podpismo jednačelstwa, resp. referenta)

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

prečiwo namjetej:

hłosawzdaće/a:

DŽĚŁOWY PLAN ŽĚŁOWY PLAN

2022

Předslowo

W cyłku wobsteja džěłowe wobtuki RCW dale kaž dotal. Wobstajne nadawki, kaž su w rozprawje wopisane, wjazaja tež w lěće 2022 wjetši džěl personelnych a financelnych resursow rěčneho centruma:

- wudawanje wučbnicow a wučbnych materialijow,
- přewod praktikarjow na zakładze aktualnych wědomostnych dopóznaćow k wjacerěčnosći, fachowe publikacije a přednoški,
- přewjedženje najwšelakorišich projektow,
- młodžinske socialne džěło na šulach a w młodžinskih klubach kaž tež swójbne kubłanje,
- wjedženje internatow w Choćebuzu a w Budyšinje.

Paralelnje k tomu mamy dlěšodobne wužadanja zaměrnje slědować.

1. Kubłanskopolitiske džěło w Hornjej a Delnjej Łužicy koncentruje so na dalši přewod přesadženja **koncepta 2plus** a na konsekwency z **wuslědkow ewaluacije serbskorěčneje wučby primarneho schodženka w Braniborskej**. W tutym zwisku ma so prawniske postajenje za serbske šule a šule ze serbskorěčnym poskitkom w Sakskej hišće nowelěrować.
Zdobom so w Sakskej druha ewaluacija koncepta 2plus planuje a RCW wujedna specielnje modalitty zwěšćenja rěčneho stawa šulerkow a šulerjow 8. lětnika ze statnymi instancami Sakskeje (SMK, LaSuB) – hlej deleka.
2. Projektaj za **wuwíce přeložowanskeho programa** delnjoserbščina ↔ němčina a hornjoserbščina ↔ němčina wjedzemy na zakładze přidatneho spěchowanja přez Założbu za serbski lud w lěće 2022 dale. Wotpowědnej próstwje stej pola załožby zapodatej.
3. Wotpowědnje **Programatice džěławosće RCW** namotwja rěčny centrum tež w lěće 2022 Sakske statne ministerstwo za kultus, wudać informacisku a argumentacisku brošurku wo wučbje po koncepcje 2plus w zakładnych šulach za serbsko- a němskorěčnych staršich, po tym zo je jemu w lěće 2020 němski a serbski manuskript předpožiti.
4. Dalši wažny a dołhodobny nadawk steji tež w zwisku z rěčnym planowanjom a počahuje so na nadžěłanje zakładow za **certifikowanje hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow** po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče.
5. **Na kwalicie serbskorěčneho kubłanja w pěstowarnjach Delnjeje a Hornjeje Łužicy** ma so dale džěłać. Zakład za to – „Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju a posrědkowanju serbščiny w džěćacych dnjowych přebywanišćach“ – předleži za Saksku a Braniborsku, ke katalogej słušacy džěłowy zešiwk dotal jenož za Saksku. Za kwalitny management na polu serbskorěčneho kubłanja so w kubłanišćach

europskeho referencneho ramika za řeče, a to w fachowowědomostnej kooperaciji ze Serbskim institutom z. t. a Institutom za sorabistiku Lipšćanskeje uniwersity.

Na webstronje www.sprachzertifikat-sorbisch.de namaka wužiwar přehlad z najwažnišimi faktami wo natwarje, hódnoćenju a wobdźelenskich wuměnjenjach za pruwowanje hornjoserbskeho abo delnjoserbskeho certifikata kaž tež wotpowědne brošury jako download. Nimo toho móže wužiwar za niwowowe schodženki A1, A2, B1 a B2 mustrowe nadawki online spjelnić a dóstanje hnydom krótki přehlad wo docpětych dypkach. Jeli přeje sej wužiwar wuhódnoćenje swobodnje formulowaneho teksta, wobsteji móžnosť, tutón z e-mejlku Rěčnemu centru WITAJ připóstać a so wosobinsce poradźować dać. Wužiwanje internetoweho poskitka služi přihotej na pruwowanje. Za 2022 je natwar internetoweho poskitka za schodženek C1 planowany.

Za koordinaciju a wotewzaće pruwowanjow je Rěčny centrum WITAJ we wothłosowanju ze swojimaj kooperaciskimaj partneromaj zamołwity.

4. Wuwiwanje řeče a pedagogika/lektorat

Do běžnych nadawkow RCW sluša nadžěłanje wučbnicow a wučbnych materialijow za šulerjow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. **W léće 2022 džěła so cytkownje na 35 titulach (11 delnjoserbskich, 24 hornjoserbskich), kotrež maja hač do kónca léta wurć.** K tomu ličimy mjez druhim w Hornjej Łužicy wuwice dalších přidatnych materialijow k nowej fibli za ZŠ. Nimo toho džěła so na dalšim materialu za předmjet serbščina w ZŠ, při kotrymž hodži so bookiipisak zasadžeć. Dalše céžišćo je dalewjedženje noweho wučbnoweho rjada za předmjet geografija na WŠ a wučbnowych rjadow za předmjet stawizny na gymnaziju a na wyšich šulach a wuwice noweho rjada za předmjet biologija. W Delnej Łužicy džěła so tohorunja na wudospójnjacym materialu k fibli LUTK 1. Nimo toho wuwiwa so přidatny čitanski material, runje tak kaž džěła so na wudospójnjacym džěłarničkach.

Druhe titule žadaja sej džěło přez wjacore léta. Do toho sluša džěło na nowych mačerščinach w Hornjej Łužicy za lětniki 2 a 11/12, na nowych čitankach kaž tež na němsko-serbskim šulskim słowniku.

Lisćina titulow (hlej tabulka) zestaji so w zhromadnym dojednanju mjez RCW, ABC a LND. Wona schwali so w schwalenskej komisiji, do kotrejež slušeja nimo toho založba a fachowi poradźowarjo. Wuwiwanski a produkciski proces rjaduje so eksaktnje w měsacnych posedženjach OPK z LND (OPK – operatiwna planowa kontrola).

1.	Einblicke – Dohlady, Gesprächsbüchlein	0/84/22-4B
2.	Cytaj z nami 1!, cytańska brošura, ds.	0/195/22-1W
3.	Cytaj z nami 2!, cytańska brošura	0/196/22-1W
4.	Ptači časnik, plakat, za Bookii	0/197/22-1A
5.	Cytańske zwucowanja, žěłowy zešyw	1/135/22-3W
6.	Łuskač 1, džěłowy zešiw za matematiku	1/155/22-2A
7.	Zwučujemy a pisamy 1, džěłowy zešiw	1/159/22-2A
8.	Wuknu a zwučuju pisać 1, džěłowy zešiw	1/162/22-2A
9.	Lutk 1, žěłowy zešyw k słownickoju	1/166/22-1W
10.	Naša fibla – pismikowy zešiw	1/169/22-1A
11.	Naša fibla – nazwukowe wobrazowe kartki	1/170/22-1A
12.	Lutk 2, žěłowe knigły, 1. žěl	2/117/22-1W

13.	Wuknjemy serbsce 2, džětowy zešiwk k słowničkej	2/123/22-1B
14.	Mlóc 2, wučbnica	2/124/22-1A
15.	Pisam serbsce 3, džětowy zešiwk	3/100/22-3B
16.	Zwučujemy a pisamy 3, džětowy zešiwk	3/125/22-2A
17.	Geometrija 3, džětowy zešiwk	3/130/22-2A
18.	Lutk, žětowy zešyw k słownickoju	3/136/22-1W
19.	Wopisowanje pśedmjatow, žěłarnicka	3/137/22-1W
20.	Geometrija 4, džětowy zešiwk	4/100/22-2A
21.	Mlóc 4, džětowy zešiwk	4/103/22-2A
22.	Mlóc 4, wučbnica	4/106/22-1A
23.	Narska liška 4-6, žěłowe łopjena	4/107/22-1B
24.	Nabožina 5/6, džětowy zešiwk	5/99/22-5A
25.	Čitanka 5, wučbnica	5/120/22-1A
26.	Biologija 6, wučbnica	6/93/22-1A
27.	Pućowanje po stawiznach 2, hs, wučbnica za wyše šule	6/94/22-1A
28.	Naša maćerščina 6, wučbnica	6/95/22-1A
29.	Zwučujemy a pisamy 6, hs., džětowy zešiwk	6/96/22-1A
30.	Pó droze 1, wučbnica	7/90/22-2B
31.	Pó droze 1, žětowy zešyw	7/91/22-2B
32.	Terra 7, wučbnica za wyše šule	7/93/22-1A
33.	Zwučujemy a pisamy 8, džětowy zešiwk	8/64/22-3A
34.	Serbska rěc - dobra wěc 2, žěłowe knigły	8/72/22-1W
35.	Stawizny a podawki, hs., wučbnica za gymnazij	10/49/22-1A

Přehlad planowanych titulow za 2022

5. Projektowe džěło

Projektowe džěło wobsahuje tež 2022 tójšto kóždolětnych projektow (hlej rozprawa 2020).

Wosebite projekty 2022:

- Šula w zelenem
- WITAJ-camp
- BTU-rallye abo zhromadny projekt za šulerstwo DŁ a HŁ w Čornym Chołmcu
- Serbski familijowy žerń
- pódpěra za serbskorěčne familije
- projektowe dny w Serbskem muzeju w Chóšebuzu
- cytańske wuběžowanje ds
- Swójbna schadźowanka w Chróścicach
- čitanske wubědźowanje hs
- ferialny kurs za džěći zwonka Łužicy w Budyšinje
- dźiwadłowe dny
- projektowe dny ze šulerjemi
- čitanska nóc
- džěćacy program we wobłuku Swjedženja župow
- wumětske wuběžowanje za žiśownje ds

- comicowe wuběžowanje a nowy comiczešywk za šule ds
- swjedzeń serbskeje rěče
- synchronizacija filma “Mała wjera”
- comicowa džěłarnička ze Š. Hanušom
- zwjazkowy předčitanski dzeń
- Witaj-grajne wótpođnjo
- Žeń serbskich pedagogowkow a pedagogow
- podpěra w šulach we wobłuku “nachwatanje po koronje”

6. Rěčne kursy

- Witaj-kursy za dorosćenych w Hł
- Rěčne kursy za pedagogiski personal a přistajenych serbskich institucijow kaž tež wokresow Budyšin a Zhorjelc w kooperaciji z LaSuB w Hł
- Třidnjowske intensiwnje kursy za wótkubłařki w Dł

7. Internat Serbskeho gymnazija Budyšin

1. nawodne džěła (wobsahi, organizacija)
2. zhromadne džěło z gymnazijom a Krajnoradnym zarjadom
3. slědowanje prawniskich předpisow za džěło w internatach
4. džěło ze staršimi
5. mentorske džěło za praktikantow
 - dohlad a pedagogiski přewod
 - wuhotowanje serbskich swjedženjow a swjedženjow gymnaziastow (serbskorěčne přinoški, reje, wíce girlandy ...)
 - sportowe zarjadowanja
 - organizacija eksternych referentow k aktualnym temam
 - paslenje a pječenje (pječenje srokow, debjenje jutrownych jejkow...)
 - podpěra při wuknjenju
 - internatny swjedzeń a internatny wulět
 - hraje abo filmowe wječorki
 - žurnalistiski projekt Serbskich Nowin: magacin “Carpe noctem” z Milenku Rječcynej w internaće
 - wopyt předstajenjow NSLDž resp. sobuskutkowanje w serbskich inscenacijach

8. Internat Dolnoserbskeho gymnaziuma Chóšebuz

1. nawodne džěła (wobsahi, organizacija)
2. zhromadne džěło z gymnazijom a Krajnoradnym zarjadom
3. slědowanje prawniskich předpisow za džěło w internatach
4. džěło ze staršimi
5. mentorske džěło za praktikantow

- ptaškowa swajźba (pjacomy sroki)
- fašing
- zapustowy pšešeg (góspodowanje pšešěga)
- mólowanje jatšownych jajow
- wulět do grožišća Raduš
- internatny swěžeń
- woglěd filmowego festiwala
- workshop (rejowanje abo sport)
- kjarmuša
- Janšojski bog / gódownicka / sw. Mikławš
- wšakorake wjacory (baslenje, serbske referaty a diskusije, serbske filmowe wjacory)
- grajny wjacor

9. Młodźinske socialne džěto

Šulske socialne džěto

Team za šulske socialne džěto přewodźuje šulerki a šulerjow při jich wuwicu k dorosćenemu čłowjekej. Podpěraja jich při zmištrowanju žiwjenskich nadawkow a wobwliwowanju swójskeje biografije. Spěchuja so kompetency k rozrisanju swójskich a socialnych problemow a wužadanjow dalewuwića wosobiny. Nazhonjenja swójskich sylnosćow a słabosćow, rozestajenje z tym a spěchowanje wosobinskih kajkosćow su při tym zasadne. Kritiske myslenje a zaběra z aktualnymi temami tute pozitiwnje wobwliwuja. Dalši nadawk je wuwice kedźbliwosće napřećo druhemu/druhim, wobswětej a přirodže. Kreatiwnne rozestajenje z wšelakimi temami, kreatiwnne zaběry a zblizenje přirodneje pedagogiki džěto šulskich socialnych džětaćerkow wudospołnjeja.

Wot 2022 je zdobom wuwice tak mjenowaneho “žiwjenskeho kompetencneho kófra” k wšelakim wobłukam planowany.

Serbska wyša šula „Michał Hórnik“ Worklecy

- wuwice socialnych kompetencow
- džěto ze šulerjemi w rjadowniskim cytku k rozrisanju problemow a k polěpšenju klimy na šuli
- přihot na powołanske perspektiwy a planowanje wukubłanja

Serbska wyša šula „Dr. Marja Grólmusec“ Radwor

- wuwice socialnych kompetencow
- přewod a podpěra za šulerjow z wosebitymi wuknjenskimi čěžemi
- zwučowanje wobchada z nowymi medijemi

Šulski a zetkawanski centrum Budyšin – Serbska wyša šula Budyšin

- etablěrowanje a wukubłanje šulskich zwadnych wujednarjow
- přinoški k polěpšenju šulskeje klimy a podpěra při wuwicu šulerskeho angažementa
- kubłanske poskitki za šulerjow a jich staršich (drogowa prewencija, wobchad z nowymi medijemi atd.)

- přihot na žiwjenski puć wukubłanja/powołanja
- zeznaće/skrućenje rjadowniskeho cyłka přez elementy dožiwjenskeje pedagogiki

Serbska wyša šula Ralbicy

- přewod jednotliwych šulerjow, kotřiž wosebitu podpěru trjebaja
- staršiske džěło
- poskitki za jednotliwe šulerske skupiny k wutworjenju dowěrliweje zhromadnosće

Mobilne młodźinske džěło (městno njeje wobsadźene, ale wupisane)

Socialna/y džěłaćerk(a) nawjaza kontakt k młodźinje we wokrjesu Budyšin, wosebje w gmejnach Zarjadniskeho zwjazka „Při Klóšterskej wodže“. Wona nawjazuje přez lochko přistupne poskitki a projekty, kotrež so na temach młodostnych orientuja, kontakt k młodźinje.

Swójbne kubłanje

Swójbne kubłanje bazuje na § 16 SGB VIII a wopřija podpěru a kubłanje swójbow. Socialny džěłaćer RCW skutkuje z 10 h w RT Kamjenc a z 20 h w RT Budyšin. W RT Kamjenc su to gmejny Zarjadniskeho zwjazka „Při Klóšterskej wodže“. W RT Budyšin su to scěhowace gmejny: Hodźij, Bóšicy, Njeswačidło, Rakecy, Radwor, Wulka Dubrawa, Malešecy, Wóspork, Kubšicy, Bukecy, Budestecy, Hornja Hórka, Dobruša-Huska a Budyšin. Wobstajny zaměr je, zwisk k staršim w akciskim rumje swójbneho kubłanja skrućić a z nimi potreby a temy wukrystalizować, kotrež su za swójby zajimawe a z pedagogiskeho wida doporučene:

- zhromadne džěło z druhimi akterami swójbneho kubłanja we wokrjesu Budyšin, wosebje z akterami zažneje pomocy (Frühe Hilfen) - dalewjedženje kampagne „Gemeinsame Zeit – Zhromadny čas“
- podpěra při projektach RCW a župow Domowiny
- dwójce wob tydžeń prezencia w bibliotece na džěćacej staciji Budyskeje chorownje – poskitk zaběry za džěći a přewod staršich
- HRAJKOWNJA (swobodne hrajkanje, towaršne hry, kofej, sad a čaj; za džěći wšitkich starobow a staršich/džědow a wowki)
- SwójPuć - swójbne pućowanje w Hornjej Łužicy wokoło Budyšina
- dalše wuwíce webstrony <https://dziwajso.com/>, přinoški w socialnych medijach Facebook a Instagram

30.11. 2021 | redakciski kónc

dr. Beata Brězanowa
nawodnica RCW

Der bilinguale Unterricht hat schon begonnen!

Meinst du den Witaj-Unterricht?

WITAJ-Standards für den Unterricht in sorbischer/wendischer Sprache

MK | BB

Cottbus/Chóšebuz | Bautzen/Budyšin | 2019

Inhaltsverzeichnis

1. Kontext
2. Unterrichtsorganisation - Präambel
 - 2.1 Fächerkanon
 - 2.2 Bezug zum Rahmenlehrplan Fremdsprachen
 - 2.3 Zugang zu WITAJ-Angeboten - Voraussetzungen für die Teilnahme
 - 2.4 Sorbische/wendische Sprach- und Traditionspflege
 - 2.5 Elternberatung, -arbeit
 - 2.6 Übergänge
 - 2.7 Leistungsbewertung
3. Schulleitung und Schulträger
4. Schulprogrammarbeit
5. Unterrichtsvertretung
6. Fortbildung
7. Interne Evaluationen

1. Kontext

Die Kultusministerkonferenz hat im Jahr 2013 ihren Bericht „Konzepte für den bilingualen Unterricht – Erfahrungsbericht und Vorschläge zur Weiterentwicklung“ in aktualisierter Fassung vorgelegt.

Mittlerweile wird bilingualer Unterricht in allen Ländern der Bundesrepublik bereits ab der Primarstufe praktiziert, wenn auch in unterschiedlichen Organisationsformen (bilinguale Züge; bilingualer Sachfachunterricht, in dem die Fremdsprache als Arbeitssprache über mindestens ein Schuljahr genutzt wird; bilinguale Module bzw. kürzere bilinguale Sequenzen).¹

In den meisten Ländern wird bilingualer Unterricht in zwei bis drei Sprachen angeboten, in manchen jedoch sogar in sechs Sprachen. Dazu gehört Sachsen mit Englisch, Französisch, Spanisch, Russisch, Polnisch und Tschechisch.² Für das Land Brandenburg sind Englisch, Französisch, Spanisch, Polnisch und Sorbisch/Wendisch ausgewiesen.³

Die KMK empfiehlt die Ausweitung des bilingualen Unterrichts und vermerkt in ihren Empfehlungen u.a.: „Die Berufs- und Studienberatung ... sollte verstärkt auf die besonderen Möglichkeiten hinweisen, die sich aus der Kombination eines Sachfachs mit einer Fremdsprache ab der ersten Phase der Lehrerausbildung ergeben ... Empfohlen wird für Lehrkräfte ohne Fremdsprachenfakultas eine sprachliche Qualifikation in der Regel auf dem Niveau C1 des Gemeinsamen europäischen Referenzrahmens für Sprachen und eine sich daran anschließende Zusatzqualifikation in bilingualer Methodik und Didaktik.“⁴

Der bilinguale Unterricht in niedersorbischer und deutscher Sprache an Schulen im Land Brandenburg findet auf der Grundlage verschiedener minderheiten- und bildungsrechtlicher Vorschriften wie der Europäischen Sprachencharta, dem Rahmenübereinkommen zum Schutz nationaler Minderheiten, der Landesverfassung, dem Sorben/Wenden-Gesetz und dem Brandenburgischen Schulgesetz statt.

Der vorliegende Text soll eine Anregung geben, den bilingualen Unterricht in sorbischer/wendischer Sprache zu vereinheitlichen und die Qualität der Angebote zu stärken.

¹ Vgl. Kultusministerkonferenz (2013). Bericht „Konzepte für den bilingualen Unterricht – Erfahrungsbericht und Vorschläge zur Weiterentwicklung“. Bonn, S. 8.

² Sorbisch ist in Sachsen nicht aufgeführt, weil es hier den Status der Muttersprache hat.

³ Ebd., S. 13

⁴ Ebd., S. 20f.

2. Unterrichtsorganisation - Präambel

Diese Standards gelten für die Unterrichtsorganisation der Schulen mit WITAJ-Unterricht. Sie sind Planungsgrundlage und Orientierungshilfe bei der Organisation des Unterrichts. Diese beruhen auf den Festlegungen der Verwaltungsvorschriften zur Grundschulverordnung.

Alle Beteiligten sind verpflichtet, die Ermessensspielräume verantwortungsvoll zu nutzen und auf einen effektiven und effizienten Personaleinsatz hinzuwirken.

Die WITAJ-Standards sind ein Element der Sprachplanung, die drei Dimensionen beachtet - die Korpus-, die Status- und die Spracherwerbsdimension.⁵ Die Umsetzung der WITAJ-Standards bezieht sich auf die Spracherwerbsdimension im Sinne der Qualitätssicherung.

Informationsmaterialien zum Konzept des WITAJ-Unterrichts und den WITAJ-Standards für Schülerinnen und Schüler, Eltern, Lehrkräfte und andere Interessierte, die durch das Ministerium für Bildung, Jugend und Sport herausgegeben werden, sind Elemente der Statusplanung. Sie tragen zum Ansehen der sorbischen/wendischen Sprache in der Öffentlichkeit bei. Sie werden auf dem Bildungsserver Berlin-Brandenburg öffentlich zur Verfügung gestellt.

An den Schulen mit WITAJ-Angeboten sind ein diese Angebote unterstützendes Klima und eine positive Grundeinstellung zu fördern. Falls nötig können entsprechende Informations- und Weiterbildungsangebote organisiert werden, die über Sinn und Zweck, Vorteile und Perspektiven und Sorben/Wenden aufklären, sowie ggf. sprachliche Kompetenzen erweitern.

Die Lehrkräfte, die ein Sachfach deutsch unterrichten, das in derselben Klasse auch als WITAJ-Angebot unterrichtet wird, arbeiten mit den WITAJ-Lehrkräften bei der Unterrichtsplanung und Lehrmaterialauswahl zusammen.

2.1 Fächerkanon

Die Erfahrungen der letzten Jahre haben insbesondere beim Übergang in die Sekundarstufe I gezeigt, dass die Breite an bilingualen Unterrichtsangeboten der Grundschulen nicht fortgeführt werden konnte.

Um eine bessere Verzahnung der bilingualen Unterrichtsangebote schulformübergreifend zu erreichen, finden für WITAJ insbesondere folgende Unterrichtsfächer/Lernbereich Berücksichtigung:

- Mathematik
- Ästhetik
- Sprache und Literatur
- Sport

⁵ Vgl. <http://language-diversity.eu/wp-content/uploads/2013/05/Sprachplanung-Kompodium.pdf>, S. 3ff.

- Sachunterricht

Zur Vereinheitlichung ist die Anzahl der Lehrerwochenstunden für WITAJ in Doppeljahrgangsstufen festgelegt:

Jahrgangsstufe 1 und 2 – jeweils bis zu 7 LWS

Jahrgangsstufe 3 und 4 – jeweils bis zu 8 LWS

Jahrgangsstufe 5 und 6 – jeweils bis zu 9 LWS

Die Fächer werden auf Vorschlag der unterrichtenden Lehrkräfte von der Schulleitung festgelegt. Dabei sollen die einzelnen Fächer mit mindestens 2 LWS und höchstens mit 4 LWS Berücksichtigung finden.

2.2 Bezug zum Rahmenlehrplan 1-10

Grundlage des Unterrichtens in WITAJ ist Teil C „Moderne Fremdsprachen“

Die Vorgaben werden bei der Organisation von WITAJ beachtet. Ihre Umsetzung ist Bestandteil des bilingualen Unterrichts.

Die Ausbildung der sprachlichen Kompetenzen orientiert sich an den Festlegungen im Teil C „Moderne Fremdsprachen“. Das dort beschriebene Kompetenzmodell beinhaltet die interkulturelle kommunikative Kompetenz, die funktionale kommunikative Kompetenz, die Text- und Medienkompetenz sowie Sprachbewusstheit und Sprachlernkompetenz.

Nach diesem Modell steht den Schülerinnen und Schülern die vermittelte Fachterminologie sowohl in der Unterrichtssprache Sorbisch/Wendisch als auch in Deutsch zur Verfügung.

2.3 Zugang zu WITAJ-Angeboten - Voraussetzungen für die Teilnahme

„Ausgehend davon, dass nachhaltiges Sprechenkönnen nur durch verstärkten Gebrauch der Sprache erreicht und gesichert wird und dass es sich dabei um einen sich selbst verstärkenden Prozess handelt, in dem die Fehlerhaftigkeit allmählich reduziert und die Handlungskompetenz sukzessive aufgebaut werden, gibt es für das Ausgangsniveau bilingualer Angebote keine einheitlichen Mindestvorgaben. Mitentscheidend ist hier das Zielniveau des Fachunterrichts, das auch im bilingualen Sachfachunterricht gilt.“⁶

Der Zugang zu bilingualem Unterricht setzt voraus, dass Schülerinnen und Schüler über sprachliche Voraussetzungen verfügen. Diese können bereits in den Kitas erworben worden sein oder aus dem Umfeld des Kindes stammen. Quereinsteiger sind bis zum Ende der Jahrgangsstufe 1 möglich.

⁶ Ebd., S. 6.

Es ist insofern erforderlich, dass Schülerinnen und Schüler, die am WITAJ-Unterricht teilnehmen, auch am Sorbisch/Wendisch-Unterricht teilnehmen, um die sprachlichen Fähigkeiten außerhalb des bilingualen Sachfachunterrichts kontinuierlich weiterzuentwickeln.

Eine Aufnahme in den bilingualen Unterricht ist während des ersten Schuljahres jederzeit möglich. Ab Klasse 3 ist die Aufnahme jeweils zum Schulhalbjahr oder zum Schuljahresanfang möglich, wenn der Schüler bzw. die Schülerin schon seit Schulbeginn am sorbischen/wendischen Fremdsprachenunterricht teilgenommen hat oder andere Sprachangebote nachweislich genutzt werden, um den Sprachrückstand aufzuholen. Schülerinnen und Schüler mit muttersprachlichen Voraussetzungen können bis zum Ende der Jahrgangsstufe 3 aufgenommen werden.

2.4 Sorbische/wendische Sprach- und Traditionspflege

Das Schulleben ist von mindestens zwei Sprachen und zwei Kulturen geprägt, der sorbisch/wendischen und der deutschen, wobei sorbische/wendische Sprache und Kultur Schlüsselpositionen einnehmen.

Die Schule wirbt öffentlich und auf ihrer Internetseite für den sorbisch-/wendischsprachigen Unterricht und bemüht sich gezielt um Eltern und deren Kinder, um sie für den bilingualen WITAJ-Unterricht zu gewinnen.

Die Schulleitung wirkt darauf hin, dass die Schule ihre Besonderheit in die Öffentlichkeit ausstrahlt, sie schafft gemeinsam mit den Lehrkräften für die Schülerinnen und Schüler Gelegenheiten, in der Öffentlichkeit sorbische/wendische Bräuche zu pflegen bzw. die sorbische/wendische Sprache anzuwenden.

In der Unterrichtsgestaltung stützen sich die Lehrkräfte auch gezielt auf sorbische/wendische Medien wie Zeitungen, Rundfunk- und Fernsehsendungen. Sie arbeiten mit Partnerinnen und Partnern zusammen, die den Schülerinnen und Schülern Werke der sorbischen/wendischen Literatur, der Musik, der Tanz- und Theaterkultur, der Bildenden Kunst sowie der Brauchtums- und Trachtenpflege nahebringen. Die Lehrkräfte regen die Schülerinnen und Schüler an, diese Erfahrungen zu reflektieren, um für sich herauszufinden, inwieweit ihre Identität dadurch geprägt wird.

Typische sorbische/wendische Bräuche wie Vogelhochzeit, Fastnacht/Zapust, Osterwasserholen, Ostereierverziern, Johannesreiten oder die Begrüßung des Jänschwalder Bescherkindes/Janšojski bog prägen das kulturelle Leben der Schule und außerschulische Aktivitäten. Das Tragen der Tracht zu besonderen Anlässen wird gefördert.

Den Schülerinnen und Schülern wird Wissen über die Belange des sorbischen/wendischen Volkes vermittelt. Sie kennen die sorbische/wendische Fahne und Hymne und informieren sich über die Sorben/Wenden als nationale Minderheit, über die sprachliche Verwandtschaft des Sorbischen/Wendischen mit anderen slawischen Sprachen.

Die Einbettung sorbischer/wendischer Sprache und Kultur in das Schulleben setzt ein großes Engagement und umfangreiche Beteiligung auf Seiten der Lehrkräfte und der sorbischen/wendischen Partnerinnen und Partner voraus.

Jede Schülerin/ jeder Schüler nimmt an den für das Lernjahr angebotenen außerschulischen Projekten der sorbischen/wendischen Sprach- und Kulturpflege im Schuljahr teil.

Darüber hinaus erwerben die Schülerinnen und Schüler auch in WITAJ interkulturelle Kompetenzen, sie beteiligen sich an Begegnungsprojekten auf schülerorientierter Ebene.

Schulen mit bilingualen Angeboten sollten nach Möglichkeit einen Ganztagsbetrieb anbieten. Insbesondere sollte die Einbettung der Sprache in den Ganztagsbetrieb gefördert werden.

2.5 Elternberatung, -arbeit

Vor der Aufnahme in eine bilinguale Klasse sind die Erziehungsberechtigten durch die Schule über die Ziele, die Unterrichtsorganisation, sowie die Studentafel zu informieren. Den Eltern werden die Aufnahmevoraussetzungen mitgeteilt, die Grundlagen der Leistungsbewertung vermittelt und der Übergang in die Sekundarstufe I erläutert.

Die Eltern erfahren die Unterschiede zwischen dem sorbischen/wendischen WITAJ-Unterricht und dem Fremdsprachenunterricht Sorbisch/Wendisch. Wenn Kinder bereits in der Kita Sorbisch/Wendisch gelernt haben, wird den Eltern begründet empfohlen, ihre Kinder am WITAJ-Unterricht teilnehmen zu lassen. Zudem werden die Eltern über die sorbisch-/wendischsprachigen Angebote im Hort unterrichtet, auch im Hinblick auf die Hausaufgabenbetreuung.

Über weiterführende sorbische/wendische Bildungswege werden die Eltern während der gesamten Schulzeit regulär informiert und zu speziellen Fragen individuell beraten.

Einen besonderen Stellenwert in der Elternarbeit nimmt die Aufklärung über die Methodik und Didaktik des bilingualen Unterrichts ein. Zudem werden die Eltern über nachgewiesene Effekte in der allgemeinen Sprachkompetenz unterrichtet, die aufgrund der Zweisprachigkeit in Erscheinung treten können (Sprachbewusstheit, Diskursfähigkeit, Codeswitching, Sprachvermischung, Sprachentwicklungsverzögerungen).

Die Lehrkräfte verdeutlichen den Eltern, wie sie als sprachliche Vorbilder ihrer Kinder wirksam sind. Und Lehrkräfte achten selbst darauf, ein hohes Sprachniveau in der mündlichen und schriftlichen Kommunikation zu pflegen.

Äußern Eltern den Wunsch, den bilingualen Unterricht einmal miterleben zu dürfen, suchen die Lehrkräfte im Einvernehmen mit der Schulleitung nach entsprechenden Möglichkeiten. Zudem bemühen sich die Lehrkräfte um den Erfahrungsaustausch zwischen den Eltern. Äußern die Eltern eigene Vorschläge für die pädagogische Arbeit in der Schule, werden diese von den Lehrkräften grundsätzlich begrüßt. Dies gilt besonders dann, wenn Eltern auch interessiert daran sind, an der Gestaltung von Festen und Bräuchen im Schulleben mitzuwirken.

In regulären Abständen bieten die Lehrkräfte den Eltern Gespräche zur Einschätzung der Sprachentwicklung der Schüler an und behandeln die Inhalte dieser Gespräche vertraulich. Sie beraten die Eltern, wo sie mit ihren Kindern zusätzliche sorbische/wendische Sprachräume bei Theater-, Musik und Traditionsveranstaltungen erleben können und welche sorbisch-/wendischsprachigen Medien aktuell zur Verfügung stehen bzw. erworben werden können.

Zeigen Eltern selbst Interesse, die sorbische/wendische Sprache zu lernen, informieren sie die Lehrkräfte zu Kursangeboten und Möglichkeiten, wie sie einen bestimmten Wortschatz auch von ihren Kindern lernen können.

2.6 Übergänge

Schülerinnen und Schüler sind bis zum Ende des 6. Schuljahres in der Lage, am bilingualen Unterricht in einer Schule der Sekundarstufe 1 teilzunehmen.

Dazu erfolgen Absprachen mit dem Niedersorbischen Gymnasium bzw. einer anderen Schule der Sekundarstufe I-Angebot.

Ab Jahrgangsstufe 4 finden Angebote des Niedersorbischen Gymnasiums Berücksichtigung bei der Unterrichtsplanung, dies insbesondere vor dem Übergang in die LuBK.

Jede Grundschule mit bilingualen Unterrichtsangeboten unterhält Kooperationsverträge mit den KITA's, die sorbisch/wendische Sprache und Kultur vermitteln. Die Grundschule berät die Eltern im Aufnahmeverfahren über die Angebote zum Erlernen der sorbischen/wendischen Sprache.

2.7 Leistungsbewertung

Die Leistungsfeststellung und Leistungsbewertung orientiert sich in WITAJ an den curricularen Vorgaben für das jeweilige Sachfach. Die besonderen Leistungen der Schülerinnen und Schüler im bilingualen Unterricht sind bei der Leistungsbewertung zu berücksichtigen.

Das Niveau A2 nach GER wird als Spracherwerbsziel definiert.

2.8 Zusammenarbeit der Lehrkräfte

Die Fachlehrkraft für die sorbische/wendische Sprache kooperiert mit den bilingual und deutsch unterrichtenden Lehrkräften für das Sachfach. Die Verantwortung für den Unterricht im Sachfach trägt die Fachlehrkraft.

Darüber hinaus erfolgt eine regelmäßige Absprache mit den Fachlehrkräften, die parallel in Deutsch unterrichten.

3. Schulleitung und Schulträger

Der Schulträger sorgt dafür, dass die räumlichen und materiellen Anforderungen für eine erfolgreiche Förderung und Vermittlung der sorbischen/wendischen Sprache erfüllt werden.

Die Schulleitung stellt gemeinsam mit den sorbisch/wendisch unterrichtenden Lehrkräften sicher, dass aus dem Katalog des Lehrmittelangebots Pórucenja wuceńskich materialijow, den das WITAJ-Sprachzentrum jährlich herausgibt, alle notwendigen Lehrwerke rechtzeitig bestellt werden.

Die Schulleitung schafft für den sorbisch-/wendischsprachigen Unterricht im Kollegium ein positives Klima, indem sie sich um gegenseitige Akzeptanz und gute Kooperation der Lehrkräfte bemüht.

Sie veranlasst, dass sämtliche Lehrkräfte die sorbisch-/wendischsprachige Atmosphäre in der Schule z. B. durch Anwendung kurzer sorbischer/wendischer Wendungen oder durch anderweitige Gesten des Zuspruchs gegenüber den sorbisch/wendisch lernenden Schülern unterstützen.

4. Schulprogrammarbeit

Schulen mit WITAJ-Unterricht leisten eine kontinuierliche Schulprogrammarbeit.

Sie haben eine Koordinatorin bzw. einen Koordinator für den Sorbisch/Wendisch- und WITAJ-Unterricht, die bzw. der für Tätigkeit wöchentlich bis zu drei Abminderungsstunden erhält.

Die Koordinatorin bzw. der Koordinator ist an der Schulprogrammarbeit beteiligt.

Im Rahmen der Schulprogrammarbeit ist die Koordinatorin bzw. der Koordinator dafür zuständig, dass

- das Niedersorbische Gymnasium für die Abiturstufe das Niveau B2, bei erhöhtem Anforderungsniveau mit Anteilen an C 1, nach GER als Spracherwerbsziel definiert,
- Sprachlehrkräfte mit sorbisch/wendisch unterrichtenden Sachfachlehrkräften zusammenarbeiten,
- Sprachstandsanalysen bei den Schülerinnen und Schülern durchgeführt werden und
- die Erreichung von Spracherwerbszielen evaluiert wird.

5. Unterrichtsvertretung

Alle Schulen verfügen über ein Vertretungskonzept. Dies ist durch die Schulkonferenz abgestimmt und weist Regelungen speziell für den Unterricht in sorbischer/wendischer Sprache und WITAJ aus.

Als Mindeststandard wird angesehen, dass bei allgemeinem Unterrichtsausfall die bilingual unterrichteten Stunden nicht ausfallen.

Bei langfristigem Ausfall einer Lehrkraft mit der Ausbildung für die sorbische/wendische Sprache informiert die Schulleitung die regional zuständige Schulaufsicht, das Planungs- und Einstellungsteam und den für Sorbisch/ Wendisch zuständigen Schulrat.

An Schulen, in denen nur eine Lehrkraft mit einer entsprechenden Ausbildung in Sorbisch/ Wendisch vorhanden ist, wird im Krankheitsfall eine vertretbare, zumutbare Regelung mit einer benachbarten Schule organisiert, die im gegenseitigen Einvernehmen mit der Lehrkraft stattfindet.

Die Unterrichtsvertretung innerhalb der Schule ist so angelegt, dass der Unterricht in sorbischer/wendischer Sprache und WITAJ im Verhältnis zu anderen Fächern nicht benachteiligt wird.

6. Fortbildung

Die sorbisch/wendisch unterrichtenden Lehrkräfte bilden sich kontinuierlich in der sorbischen/wendischen Sprache fort.

Sie nehmen, nach Möglichkeit und auf freiwilliger Basis Fortbildungen zur Methodik und Didaktik des Sprachunterrichts wahr.

Die sorbisch/wendisch unterrichtenden Lehrkräfte üben sich in der Diagnostik von Sprachkenntnissen.

Sie sind in der Lage, die Schülerinnen und Schüler in Sprachgruppen einzuteilen (muttersprachliches Niveau, Zweitsprachniveau, Fremdsprachenniveau).

Jährlich findet ein Fachtag zum sorbisch-/wendischsprachigen und zum WITAJ-Unterricht statt.

Die Schulleitungen prüfen die Vergabe von Abminderungsstunden für die Organisation des bilingualen Unterrichts aus den Verwaltungsstunden der Schule.

7. Interne Evaluationen

Die interne Evaluation erfolgt auf der Basis der vorliegenden Standards.

Zu den Standards liegt ein Arbeitsheft mit Einschätzungskriterien (z.B. niemals, weniger, teilweise, häufig, meistens, immer) vor. Die Inhalte werden in der Fachkonferenz Witaj festgelegt.

Das Kollegium und die Schulleitung nutzen das Arbeitsheft für die Dokumentation und Beurteilung der Qualität des Unterrichts in sorbischer/wendischer Sprache und WITAJ-Unterrichts.

Das so angelegte Qualitätsmanagement führt die Schule in regulären Zeitabständen von zwei Schuljahren durch.

Am Ende der Jahrgangsstufe 5 schreiben alle Schülerinnen und Schüler eine vergleichende Klassenarbeit. Die Aufgabenstellungen werden in der Fachkonferenz Sorbisch/Wendisch festgelegt.

Eine entsprechende Festlegung zur internen Evaluation trifft die Konferenz der Lehrkräfte.

Dr. Beata Brězanowa/ Dr. Beate Brězan

Michael Koch

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 30/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačelka předłohi: Judit Šołćina, jednačelka

Awtorka předłohi: Judit Šołćina, jednačelka

Nastupa (předmjet wuradźowanja): Rozprawa zarjada Domowiny wo rezultatach
dźělownosće w léće 2021

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	12.01.2022	Doporučenje k wobjednanju.
Zwjazkowe předsydstwo	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne:

Rozprawa zarjada Domowiny wo rezultatach dźělownosće w léće 2021 bjerje so na wědomje.

datum: 05.01.2022

Judit Šołćina
.....
podpismo zapodačela

Financne wusnutki wobzamknjenja: žane wusnutki

Financujomnosć je so pruwowała: 19.01.2022
(datum a podpismo jednačelstwa, resp. referenta)

Judit Šołćina

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

přećiwo namjetej:

hłosawzdače/a:

DOMOWINA

Rozprawa zarjada Domowiny wo rezultatach dźělownosće w lěće 2021

staw: 21.12.2021

Wobsahowe rjadowanje:

1. Narodnopolitiske dźěło a gremije
2. Wuznamne podawki a aktiwity lěta
3. Dźěło z młodžinu a towarstwami na bazy
4. Kubłanske naležnosće a spěchowanje dorosta
5. Kulturna wuměna a wukrajne aktiwity
6. Zjawnostne dźěło a nowe medije
7. Hospodarstwo a infrastruktura
8. Wuhlud

Zawodne wuwjedženja

Rozprawa za lěto 2021 je formalnje widžane wjacestronska. Hłownje to rezultuje z přewjedženja a terminoweho přestorčenja Hłowneje a wólbneje zhromadźizny Domowiny wot kónca měrca na 12.6.2021. Směrnicy do kónca legislatiwy 2021, kiž tworja jedyn zakład dźělownosće přistajenych, rozeznawaja so wot nowych, plaćacych z druhego pohlěta. Dale mamy k zaměrowym dojednanjam za 2021 Załožbje za serbski lud rozprawjeć.

Podam tuž rozprawu we wjacorych dźělach. Tutón přeni wobsahuje wobsahowe wotličjenja plana za zjawnosć, druhí personalne naležnosće za zwjazkowe předsydstwo a třeci poda přehlad k financnym naležnosćam. Wobsahowe rozprawnistwo pak počahuje so na cyłe lěto a na nadawki za přistajenych, kiž su so w januarje 2021 wot zwjazkowego předsydstwa wopodstatnili.

Za lěto 2022 so plan tak přihotuje, zo hodži so wšitko z jeničkej rozprawu wotličić.

Dźělownosć přistajenych zarjada Domowiny rjaduje so w zasadze přez organigram, dźělowe porjady a wopisanje dźěloweho městna. Indiwiduelne kaž tež kolektiwne dalekubłanja na př. w serbsćinje abo pólsćinje k tomu přinošowachu.

Zasadnje wšak je so dźělownosć w lěće 2021 přez koronapandemiju wosebje ke kónceju lěta sylnje wowliwowała. Prawidłowne prezencne wuradźowanja mjez jednaćelom a sobudźělaćerjemi njeběchu móžne, wopyty jednaćela w regionalnych běrowach so na minimum redukowachu. Najebać toho wotměchu so 10 króc měsačne wuradźowanja z referentami a regionalnymi rěčnicami. Zarjadniske wjednistwo, wobstejace z jednaćelomaj, referentami a nawodnicu RCW, je 11 króc přewažnje po digitalnym puću wuradźowało. Mjez jednaćelom, předsydu a nawodnicu RCW přewjedžechu so po potrebjce a na krótkim puću wothłosowanja k terminam předsydy.

Z protokolow a dalších dokumentow a předlohow, kiž su so za prezidij a za zwjazkowe předsydstwo zdźělali, je wučitać, kak je so poradžiło, stajene zaměry zwoprawdźić. W

slědowacej rozprawje chcu so na bytostne naležnosće, wulkoprojekty a předewzaća z wobdželenjom kolegow zarjada koncentrować. Rozprawa zwjazkowego předsydstwa na hłownej zhromadźiznje kompletizuje přehlad dźěławosće gremijow a zarjada Domowiny w lěće 2021.

Digitalizacija je kompleksny wobłuk, kotryž žada sej hłuboke dohlady do wobtřěchow w zarjedže a třěše Domowiny. Wažne strategiske kroki su so 2021 činili ze zawodnym a techniskim konceptom, rjadowanjom licencow (z nowymi funkcijemi kaž TEAMS) kaž tež wuwijowanjom róloweho koncepta. Sobuskutkowanje w tutej naležnosći žadaše sej zawjazanje třoch přistajenych do wjacorych dźělowych skupinow přez cyłe lěto a běše wusko z jednaćelstwom wobłosowane.

1. Narodnopolitiske dźěło a gremije

W rozprawniskej dobje smy so ze slědowacymi temami narodnopolitiskeho dźěła wosebje zaběrali:

1. Přihot a přewjedženje 20. Hłowneje a wólbneje zhromadźizny Domowiny
2. Strukturalne wuwice we Łužicy a zastupowanje serbskich zajimow
3. Přidžěła za rozprawy Sakskeje k položanju serbskeho ludu
4. Rozprawa předsydy wo položanju serbskeho ludu za posedženje Poradźowaceho wuběrka za prašenja serbskeho ludu po boku BMI

Wólbna zhromadźizna Domowiny je so dnja 12.06.2021 w Šulskim centrumje w Slepom přewjedła. Poprawom planowany termin kónc měrca je so pandemije dla přestorčil. Hłowna zhromadźizna je wšitke zaměry spjelniła, přidatne wužadanja pandemije dla su so jara derje zmištrowali. Přistajeni zarjada a k dźělej tež RCW su zhromadźiznu organizatorisce realizowali a wobsahowe dźěło gremijow podpěrali.

K nadawkam referentow słušeše we wobłosowanju z prezidijom skutkowanje 6 dźělowych wuběrkow zwjazkowego předsydstwa. Referenća zdžěłaja předłohi, dodawaja trěbne přidžěła, rešerše atd. Wšitke wuradźowanja so protokoluja a běžnje přez wjednistwo kontroluja. Kóždy wuběrk je spisał wosebitu rozprawy (hlej tež dokumenty w delegatnej mapje za hłownu zhromadźiznu 2021). Dźělowe wuběrki zwjazkowego předsydstwa pak njejsu so, tež přestorčenja dla, hač k hłownej zhromadźiznje hižo wuradźowali. Po nowowólbach zastupjerjow w zwjazkowym předsydstwje je so znova šěsć wuběrkow powołało. Hač na rewizijnym wuběrku zahaja wšitke dźělowe wuběrki k spočatkej 2022 swoju dźěławosć.

Zarjad Domowiny je dale zamołwitosć přewzał za projektowe spěchowanja mjeńšinoweho sekretariata w Berlinje, serwisoweho běrowa za serbsku rěč w komunach Sakskeje ze sydłom we Wojerecach, młodžinskeju koordinatorew w Braniborskej a Sakskej kaž tež zahajenje dźěławosće motiwatorow k rewitalizaciji serbskeje rěče w Hornjej a Delnej Łužicy.

Regionalni rěčnicy, referenća a jednaćelej zastupuja Domowinu w službje w 53 stajnych resp. nachwilnych gremijach mjezynarodneje, zwjazkoweje, krajoweje, regionalneje resp. komunalneje runiny w Sakskej a Braniborskej. K tomu přińdu šulske konferency w Sakskej (30) a w Braniborskej (7). W dalšich 16 gremijach wukonjeja sobudžělačerjo čestnohamtsce funkciju (dospołny přehlad zastupjerjow serbskich gremijow předleži jako infomaterial a jako download dokumentow 20. Hłowneje zhromadźizny Domowiny 2021). Zastupjerjo pak prawidlownje, pak po potrebnje wo dźěle před zwjazkowym předsydstwom abo prezidijom rozprawjeja. Ličba wuradźowanjow je rozdžělna a saha wot jónu wob lěto hač k měsacnym

terminam. Wospjet je so wopokazało, zo wšudže tam, hdžež so Serb słowa jima a serbske zajimy zastupuje, so tež poradži tute w praksy přesadzić. Njeje samozrozumliwe, zo (němske) zamołwite gremije a zarjady sami wot so na serbsku specifiku w jich rozsudach mysla. Trěbne wšak je, zo so skutownosć sobudžěła wot časa k časej přepruwuje a potrebam přiměri. Tendenca je rozšěrjenje nadawkow/gremijow/džělowych wuběrkow při samsnych personalnych kapacitach. Horjeka naličene zastupnistwo wučini personelnu naložbu přerěznje 18 % (2019:16 %) džěloweho časa přistajeneho (ličene z přerěznje 6 wuradžowanjemi/gremij/lěto a z 12 hodžinami naložby za jedne wuradžowanje). Wototali su so 5 (2019:10) stejišćow Domowiny na př. k regionalnemu planowanju w Sakskej resp. Braniborskej, k planej šulskeje syće wokrjesa Budyšin abo k spěchowanskim směrnizam Załožby za serbski lud. Přidžěwało je so při spisaniu Kulturneho plana za Łužicu, za rozprawu k položanju serbskeho ludu před poradžowacym wuběrkom za naležnosće Serbow pola BMI abo k 6. rozprawje Sakskeho knježerstwa k položanju serbskeho ludu.

K narodnopolitiskemu džětu słušeja tohorunja oficialne rozmołwy předsydy/jednaćelow z politikarjemi a žurnalistami abo zarjadowanja z diskusijemi ze wšelakimi multiplikatorami zjawneho žiwjenja Němskeje a wukraja (referenca a regionalni rěčnicy). Naličene su tute mjez druhim w rozprawach předsydy na Zwjazkowe předsydstwo Domowiny.

2. Wuznamne podawki a aktiwity lěta 2021

Slědowace “wšoserbske” podawki su so ze zarjadniskimi kapacitami podpěrali:

1. Přihot a přewjedženje 20. Hłowneje a wólbneje zhromadźizny Domowiny
2. 20. róčnica Chróšćan zběžka
3. Zarjadowanja we wobłuku Lěta župow

Pandemije dla wupadnył je Mjezynarodny folklorny festiwal Łužica a swjatočne zahajenje Lěta župow. EUROPEADA w Korutanskej je so do 2022 přestorčita.

3. Džěło z młodžinu a towarstwami w městach a gmejnach (komunalna runina)

Zarjad Domowiny podpěra džělawosć skupinow a towarstwow Domowiny z pomocu projektowych srědkow za tak mjenowane małe projekty. We wšěch 5 regionach je to k 21.12.2021 pomoc za 64 towarstwow a skupinow (2018: 79; 2019:81, 2020:73) była. W lěće 2019 smy z tutymi srědkami hišće přez 400 zarjadowanjow podpěrali. Kaž hižo 2020 je tež 2021 wjetšina planowanych zarjadowanjow wupadnyć dyrbała. Wobsah spěchowanych projektow je so změnił na produkciju wšelakich materialijow, techniku abo digitalnych formatow. Někak třećina planowanych projektow na runinje župow je so realizowała.

Při tym podpěrachu třo projektowi managerojo w Hornjej a Delnjej Łužicy přeco z 0,6 VZÄ (2020 hišće z 0,5 VZÄ) towarstwa direktnje při planowanju a wotličenju projektow. Projektowi sobudžěłaćerjo džěłaja hłownje na zakładze kooperaciskich zrěčenjow mjez Domowinu a towarstwami kaž na př. ze Zwjazkom serbskich wumělcow, Spěchowanskim kruhom za serbsku ludowu kulturu abo ze župami. Druhe lěto zetkaja so pod džělowym mjenom “pool projektowych sobudžěłaćerjow” projektowi managerojo, regionalni rěčnicy, projektowi sobudžěłaćerjo RCW a projektowi sobudžěłaćerjo zarjada Załožby k lětnej koordinaciskej rozmołwje. Tam wothłosuja swoje projektowe plany na př. we wobłukach kultura, film, tworjace wumělstwo abo muzeje naslědnje dla trěbneho sobudžěła mjez kolegami. Nawjeduje tutu

skupinu regionalna řečnica župy "Michał Hórnik". Wužiwanje dalších spēchowanskich programow za serbske wotpohlady z nawabjenjom tak mjenowanym třećich srědkow za naše projekty sluša k nadawkam managerow runje tak kaž regionalnych řečnicow. Tak su skićili pomoc při nawabjenju srědkow přez sakski fond "Čiń sobu!" runje tak kaž přez Lausitz-Fonds zamołwiteho Braniborskeho krajneho knježerstwa a při wobdźělenju na wubědžowanju "Pśichod Łužyca" Braniborskeho ministerstwa za wědomosć, slědženje a kulturu (MWFK). W časowych wotrězkach mjez krućišimi korona-postajenjemi je so přez regionalne řečnicy wudžeržował kontakt k serbskorěčnym kubłanišćam resp. k jich nošerjam. Tam, hdžež njebě móžne zdobyć čestnohamtskich zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach, zabjeru regionalne řečnicy tute městno.

Na zakładže kooperaciskeho zrěčenja mjez zwjazkom a župu Dolna Łužyca skići zarjad župje pomoc při přewjedženju hłownych zhromadźiznow abo stajenja próstwow młodžinskeho džěła. Nimo toho zastupuja kolegojo župu we wšelakich regionalnych gremijach.

Dalše kooperaciske zrěčenja z towarstwami a institucijemi su wuraz regionalneho zakótwjenja Domowinskich zastupjerjow a podšmórnu aktiwne sobudžěło kolegow. Regionalne řečnicy su pak sami w komunalnych gremijach za serbske naležnosće zastupjeni, pak maja k nim wuske džělowe kontakty. Tak wobdźělchu so na zdžělanju kulturneho plana za Łužicu pod widom serbskich regionow.

W Župje "Jakub Lorenc-Zalěski z. t." w Slepom kaž tež w Župje Dolna Łužyca z. t. su so w rozprawniskej dobje z pomocu srědkow LEAG jenož hišće někotre, mjeńše projekty zakónčili. Redukowanje so přez LEAG z připowědženej změnu klimapolitiskich zaměrow a z tym zwisowacym redukowanjom zmlinjenja brunicy wopodstatni. Narunanje z druhich priwatno-hospodarskich wobłukow je lědma móžne. Z lěta 2020 wupisane fondsy a myta w Sakskej a Braniborskej pak su w zasadže móhli LEAG spēchowanje narunać.

W přnim kwartalu je so poradziło městno koordinatorki za młodžinske džěło w Sakskej znowa wobsadzić, wužiwajo spēchowanje Sakskeho komunalneho socialneho zwjazka. Hłowny nadawk młodžinskeho džěła je kontaktowu syć natwarić, narěčny partner za wšelake naležnosće nastupajo młodžinu być a projektowe džěło. Referentka nawjaza kontakt k młodostnym, kotřiž su žiwi w serbskim sydlenkim rumje resp. we wokrjesomaj Budyšin a Zhorjelc. Wona džěłaše zhromadnje ze socialnym teamom pola RCW, z regionalnymi řečnicami a z projektowymi managerami. Dale nawjaza kontakt k wšelakim sakskim zarjadnišćam młodžinskeho džěła. Z [webstronu "my - serbske młodžinske džěło"](#) prezentuje swoju džělawosć. Přidatnje ma referentka instagram- account, kiž so mjenuje "mydomowina".

Jeje hłowne projektowe ćežišća běchu w tutym lěće:

1. inlineskatowanje w Njebjelčicach
2. prezentacija na klósterskim swjedženju w Pančicach-Kukowje
3. džěłarnička "Zhubjeni poeća" w młodžinskim klubje we Wotrowje
4. přihot młodžinskeho festiwala 2022 w Čornym Chołmcu, kiž je bohužel falowacych personalnych kapacitow dla wotprajeny

Serbska młodžina je w Budyskim wokrjesu resp. na wjeskach najbóle aktiwna, wosebje při hajenju serbskich tradicijow a při swjedženjach. We regionach wokoło Slepoho a Lubija njeje žanych serbskorěčnych młodostnych. Na kraju je kruty rum za zetkanje jara wažny za młodostnych. Hladajo na korona-postajenja je socialne zhromadne žiwjenje jara ćerpjeło a tež młodžinske kluby su w tutym lěće dołhi čas zawrjene byli. Referentka wobkedžbuje změnu generacijow w klubach, druhdy je podpěra trjeba. Wažne temy pola młodostnych su

sebezwoprawdženje (što ja sym a što ja móžu), wobchadženje z alkoholom a škit přećiwo prawicarskemu ekstremizmej.

Běrow za spěchowanje serbskeje rěče w komunach wukonja płódne džěło za zesylnjenje prezentacije serbsčiny w komunach Sakskeje. Tež regionalni rěčnicy su tule z pomocu, jednali so na př. wo móžnosćach wužiwanja pawšalneho spěchowanja w Sakskej (5000 € na lěto a gmejnu) abo k wobědžowanju Založby za serbski lud "Rěč zwjaza".

Župa Budyšin je so sylnje zasadžowała za pilotowy projekt rěčneho motiwatora za wozrodženje serbsčiny w Malešan kónčinje ze spočatkom tutoho lěta. Regionalna rěčnica běše tule zamołwita za zazběh džěławosće. Rjadować dyrbjachu so mjez druhim džěłowe městno, džěłowe wotběhi a integrowanje do zarjadniskich wotběhow. Byrnjež tež tule pandemija tak wažnym wosobinskim kontaktam zadžěwała, je so digitalny puć pytał a kročił. Projekt ma so klětu ewaluěrować, mjez druhim z pomocu naprašnika. Ze srjedź lěta džěła w Dolnej Łužicy motiwatorka pod nawodom tamnišeje župy wosebje z džěćimi a šulerjemi.

4. Kublanske naležnosće a spěchowanje dorosta

Tutón wobłuk skutkowanja so 2021 personelnje z městnom referentki zesylnješe.

Městno móžeše pak so hakle k 01.07.2021 zarjadować a wobsadzić. Referentka so zadžěła z tym, zo krok po kroku kublanišća Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy wopytuje a sej jich situaciju wuwědomi. Wopyty so tež pod aspektom koncepcionelnych rešeršow za wutworjenje šulskjeje syće přewjedu. 2021 bě to 11 wopytow w Sakskej a 1 w Braniborskej. Přewjedžeše so zetkanje zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach Sakskeje k nadawkam a k wašnju džěławosće.

Hakle poněčim hodži so tak cyłkowny wobraz stworić a aktualny staw zwěsćić. Konkretnje naležnosće a prašenja so spytaja krótkodobnje rozrisać a wotmołwić. Při wšěm pak wona přenje dopóznaća tak formuluje:

1. Předšulske kublanje njekoresponděruje přeco z potrebu zakładnych šulow – přewjele džěći bjez zakładnych znajomosćow serbsčiny počěžu džěło na serbskej zakładnej šuli resp. wužadaja sej nowe šulske koncepcije wuwučowanja serbsčiny. Strategije nawuknjenja serbsčiny wot žłobika hač k abiturje dyrbja so na jednotliwe kublanske stejnišća přiměrić.
2. Faluja serbscy wučerjo, kotřiž zamóža wučbu na maćernorěčnym niwowje podawać a to nic jenož w předmjeće serbsčina, ale tež we wšitkich druhich předmjetach. Wosebje přez koronapandemiju je potřeba za nachwatanjom serbskorěčneje wučby wulka. Ke kóncej lěta je započal test, tutu tež z pomocu přistajenych serbskich institucijow zmóžnić.
3. Wosebje na sakskich zakładnych šulach, kotrež serbsčinu jako cuzu rěč poskićuja, steji najwjetši džěl wučerkow-serbsčinarkow krótko před wotchadom na wuměnk. Wulki džěl z nich su absolwentki něhdyšeho Serbskeho wučerskeho wustawa. Serbskorěčny wučerski dorost za tute šule de facto njeeksistuje. Hrozy strach, zo so serbsčina na šuli z wotchadom wučerjow cyle zhubi.
4. Starši so přemało do kublanskeho procesa džěsća zawjazaja resp. faluje strategija, kak hodža so starši wot wšeho spočatka kruće zawjazac – kaž na př. přez serbske staršiske towarstwo z winowatosćemi a prawami.
5. Je čezko w Delnjeje Łužicy prawy přistup do kublanišćow ze serbskorěčnymi poskitkami namakać.

5. Kulturna wuměna a wukraj

Koronapandemija so – kaž hižo w lěće 2020 – sylnje na džěło z wukrajom wuskutkowaše. Tak smy jeničku kulturnu wuměnu a pječ delegowanjow spěchować móhli. Bolostny běše wupad delegowanja Serbskeje rejomanskeje skupiny Smjerdžaca na Folkloriadu w Ruskej. Njedźiwajcy toho wudžeržowaše Domowina dale kontakt k asociěrowanym towarstwam a partneram we wukraju, kaž na př. při přihotach zhromadnych projektow. Mjezsobne wopyty běchu - dalokož móžne - na př. składnostnje wobdźělenja na sakskim wječoru w Praze abo na hłownej zhromadźiznje Společnost přátel Lužice (SPL). Druhe zetkanja kaž FUEN-seminary a kongres běchu zwjetša online. Bjez prezencneho wukrajneho wobdźělenja wotmě so Hłowna zhromadźizna Domowiny abo wopomnjeće na padłych pólskich wojakow při Chróšćan pomniku. Džělawosć kulturneho wuběrka wobmjezowaše so na info-mailki.

Fachowa komisija kulturneho wuběrka Domowiny za serbske kulturne herbstwo zakonči swoje džěło z namjetom, wutworić z pomocu přidatnych srědkow Założby za serbski lud projektowe městno, kotrež ma srjedźodobnu koncepciju za rozrisanje w tutej naležnosći wuwivać. To měło w zamołwitosći Serbskeho instituta ležeć, kotryž ma zdomom planowany nowy domicil na Lawskim arealu w Budyšinje.

Přihoty serbskeho mustwa na EUROPEADU su wobćežne. Tučasnje so planuje kruće z přewjedženjom w lěće 2022. Organizacija a nawod wuběrka ležitaž w rukomaj referenta za kulturu a wukraj.

Po spočatnych idejach iniciatiwneje skupiny SLA w lěće 2020 přewza referent za kulturu a wukraj sobu koordinaciju přihotow *Lěta Zejlerja a Kocora - 2022*. Mjeztym su so přez pomoc wabjenja Domowiny a přidžěło njeličomnych akterow nahromadźili něhdže 30 přinoškow za wobrubjenje tutoho cyle lěto trajaceho wjerška. Wobšěrny dokument z přehladom akcijow jako nacisk předleži a so zjawnosći předstaji.

Nowe wudaće němskeje UNESCO-komisije wo imaterielnym kulturnym herbstwje (IKH) w Němskej wopřija nětko tež nałožki Serbow. Zapisk serbskeho IKH do zwjazkoweje lisćiny ma spomóžny efekt při wuwivanju dalších iniciatiwow wokoło strukturneje změny a kooperacijow we Łužicy. Wuraz toho je na př. kooperaciske zrěčenje mjez Domowinu a štyrjomi UNESCO městnosćemi we Łužicy. Požadanje, přiwzać serbske nałožki na mjezynarodnu lisćinu UNESCO za imaterielne kulturne herbstwo, měło so w zwjazkowym předsystwje resp. kulturnym wuběrku diskutować.

Koncepcionelna podpěra referata za kulturu a wukraj při wuwivanju Muzeja Ćišinskeho wjedžeše w běhu lěta k přizwolenju 45.000 Euro z kulturneje załožby Sakskeje. Financielna podpěra Zwjazkoweje Założby zmóžni projektowym zamołwitým nětko nowe wuhotowanje. Tež w Stróži su so za šulski muzej punktuelne rozrisanja namakali.

Přez jednaćela Domowiny běchu Serbja w předsydstwje CIOFF-Němska zastupjeni. Tak wobdžělichu so z nim tež Serbja na swětowym kongresu, kotryž wotmě so lětsa w Madžarskej. Wuznamjenske zarjadowanje Domowiny je so, kaž hižo w zašłym lěće – drje z wobmjezowanjami – přewjesć móhło. Dobře rozprawnistwo wo zarjadowanju do a po tym słuži zesylnjenju prestiža čestnohamtskeho džěła z pokazanjom na dobre přikłady za narodne prócowanje.

Zastup Domowiny so přez referenta za kulturu a wukraj tež w dalších gremijach zaruči, kaž na př. pomnikowy wuběrk Maćicy Serbskeje/Założby za Serbski lud, festiwalny wuběrk, prezidij a kuratorij Džen Saksow.

Wosebje zwjeselacy je zajim eksternych, wosebje wědomostnych akterow na serbskich temach. Tak přewodžeše Domowina na př. studentow ze Zhorjelca, Aachena, Bretoniskeje a Tübingena, ale tež wědomostnikow, kaž knjeza Kimura z Japanskeje. Domowina skići w

kulturnym referace přidatnje móžnosć praktikuma, kaž 2021 Symanej Pawlikej, studentej kulturneho managementa, při pisanju dokładoweho džěła k analyzy serbskeje subkultury abo při realizowanju digitalizowanja za projekt “Muzej Čišinskeho”.

Naprašowanja (někak 50 formelnych a 50 informelnych) z ministerstwow, organizacijow a tež wot priwatnikow so wotmołwachu, resp. sposrědkowachu so dale. Přidatne temy za referat kultury a wukraj běchu přewod a koordinacija při nadžěłanju “Kulturneho plana Łužica” a koordinacija a přewjedženje projekta rewitalizowanja Hórnikoweje knihownje w Praze z pomocu srědkow Statnjeje kencije.

Počahi do Wendlanda su so dale wutwarili a přez zřěčenje za čestnohamtski kontakt w kontinuiće zawěšćili.

6. Zjawnostne džěło

Wjerški lěta we wobłuku zarjadowanjow běchu z wida zjawnostneho džěła wězo hłowna zhromadźizna w Slepom, stoćiny župow we Wojerecach, 20. róčnica Chróšćan zběžka a wólbnej forumaj w Janšojcach a Chróšćicach. Tež wopyt delegacije Europskeje rady w Choćebuzu a Dešnje běše w našim wosebitym fokusu – dpa je po cyłej Němskej wo tym rozprawjała.

W přihotach na lětušu hłownu zhromadźiznu je so dalši digitalny kanal třěšneho zwjazka založil, blog Domowiny: www.domowina.blog. Prěni nadawk běše předstajenje kandidatow za gremije, jeničce tutón poskitk su sej ludžo w meji a juniju wšo dohromady 3.215 króc wobhladali. Na spočatk 2020 založenym Twitter-kanalu je so w času wot 1.12.2020 do 30.11.2021 cyłkownje 324 powěšćow wozjewiło, ličba wopytow zajimcow samsny čas: 242.800. Stajnych „followerow” je mjeztym 446, na Instagramje 486 a naš najstarši kanal Facebook je 2.255 ludži abonowało. Rezonanca přinoškow je wězo dosć rozdžělna; přinošk wo šuli serbsčiny SPL měješe na přikład 8.300 čitarjow. Dotal běše online-wabjenje bjezplatne, to rěka naš dosah je ryzy organisce zrosćeny.

Składnostnje 20. róčnicy Chróšćan zběžka je so mjez druhim wustajeńca zhotowiła, kotruž su tež hižo w Němsko-serbskim ludowym dźiwadle w Budyšinje pokazali. Na hłownej zhromadźiznje mějachu tafle z přehladku župow a jim přislušacych cyłkow premjeru. A wot kónca awgusta je Domowina ze swójskej informaciskej tafli wo narodnej organizaciji a Serbach na srjedzišću serbskeho sydlenkeho ruma Sakskeje w Drěwcach prezentna.

Domowina je so we wjace hač 600 rozprawach medijow w čišćanej a digitalnej formje jewiła. So wě, zo smy tež při konkretnych podawkach zhromadne zjawnostne džěło z partnerami praktikowali, kaž na přikład wospjet z kublanskim ministerstwom Braniborskeje, z nutřkownym ministerstwom Sakskeje, z kampanju “Sorbisch? Na klar.” abo ze Serbskim institutom. Kaž dotal smy kontakty z medijemi a zajimcami zbliska a zdaleka pěstowali a na naprašowanja informacije abo interviewy sposrědkowali. Přez wobstajne pjelnjenje wobsahow z referata kultura a wukraj tež w socialnych syćach je so zjawnostne džěło tohorunja polěpšiło. Tak hodži so za tutón wobłuk zwěsćić, zo tyje přidžěło druhich sobudžěłaćerjow rozmachej komunikacije a zjawnostneho džěła, tež wukrajej napřeco.

W ramiku pokročowaceje regionalizacije podpěrujemy mjez druhim gremije župow z Delnjeje a Hornjeje Łužicy a projektnych managerow po potrebjce w zjawnostnym džěle.

6. Hospodarstwo a infrastruktura

Poradźowanski gremij strukturneje změny w Hornjej Łužicy (Begleitausschuss der Sächsischen Agentur für Strukturentwicklung GmbH) je so w tutym lěće dwójce zetkał a je wo přěnich projektach rozsudził. Mjez druhim je so Serbski Forum na Lawskim arealu w Budyšinje

tematizował. Dale spytamy na politiskim polu serbske ideje rozsudzacych wosobam spřistupnić a tak za naše ideje wabić. K tomu slušeše na př. přednošk před wuběrkom za strukturnu změnu braniborskeho krajneho sejma abo zetkanje z knjezom Wanderwitzom, kiž bě zapóslanc w zwjazkowym sejmje a zdobom zamołwity za Łužicu.

Přidatnje je so wuwila mjez Serbami nutřkowna struktura, kotraž so z móžnymi projekty Serbow w zwisku z strukturnej změnu zaběra. Tu leži koordinacija mjez Hornjej a Delnjej Łužicu w rukomaj referenta za hospodarstwo a infrastrukturu.

Dalšej čezišći běštej wudžělanje wizije za naš region a "Kulturny plan Łužica" pod aspektom turistiskeho wuwica. W towarstwje za Serbski kulturny turizm wudžělachu wobšěrně nowu brošurku ze serbskimi poskitkami (na něhdže 80 stronach) a aktualnje prócuja so w zwisku ze strukturnej změnu wo wutwar kolesowarskeje šćežki "Serbske impresije" po cyłej Łužicy. Šćežka ma na kóncu być něhdže 600 km dołha a zwjazać Błóta, Choćebuz, srjedźnu Łužicu a Hornju Łužicu. K tomu su so rozmołwy wjedli z wokrjesami a přenje kooperaciske zrěčenja z wokrjesami podpísali.

W léće 2021 zahaji so nowa perioda EU-spěchowanja. Łužica mjez druhim slynje přez program LEADER participuje. Štyri tak mjenowane wuwicowe kónčiny LEADER su w sydlnskim rumje Serbow w Braniborskej a Sakskej postajene: Błóta, Sprjewja-Nysa, Łužiska jězora a Hornjołužiske haty a hola. Wone so nětko požadaja z konceptami a napravami za spěchowansku dobu 2023-2027. Zastupjerjo Domowiny wobdžěleja so pod koordinaciju referenta na wjacorych runinach při wudžělanju tutych wuwicowych strategijow a směrnicy.

8. Wuhlada

Pod wuměnjemi koronapandemije mamy džělawosć a skutkownosć běžnje a znowa a to z nowym jednaćelstwom 2022 wusměrić. Z nadžiju na zakončenje pandemije nazymu 2022 dyrbymy so wo znowa aktiwizowanje wosobinskih kontaktow z towarstwami a člonami prócować. To žada sej fleksibelnosć kóždoho sobudžělaćerja a profesionelne zhromadne postupowanje. Zesylnjenje projektowych managerow, wuwice džělawosće motiwatorow k rewitalizaciji serbskeje rěče budže srjedzodobny nadawk přichodnych dweju lět. Dłěšodobnje je wobsadjenje městnow ze serbskorěčnymi, kwalifikowanymi sobudžělaćerjemi přeco wjetše wužadanje. Charakter džělawosće sobudžělaćerjow wostanje dynamiski. Na jednej stronje kwantitatiwne roztrěskanje džělowych městnow džen a bóle přiběra (wot 0,3 do 1,0 VZÄ), na tamnej stronje skići to pak tež móžnosć hinašeho rozrjadowanja nadawkow. A to z přiběracym mnóstwom nadawkow a z přiběracymi wočakowanjami kaž na př. při zasadženju tak mj. nowych digitalnych medijow.

Strukturne wuwice a wobkedźbowanje z nim zwisowacych a wot Serbow zapodatych předewzaćow steji runje tak w srjedžišću našeho džěla kaž nawjazanje stykow k nowemu zwjazkowemu knježerstwu, štož so wězo w zhromadnym džěle ze serbskimi gremijemi (serbskej radže w Braniborskej a Sakskej a załožbowej radu) stanje. Permanentnje mamy zhromadne serbske pozicije namakać, so k tomu mjez legislatiwu a eksekutiwu wothłosować a je na wšěch runinach jednanjow zastupować. Běžne wukmanjenje w komunikaciji kaž tež we wobchadze z digitalnymi instrumentami kóždoho jednotliwca wužada.

Podpěrowanje Lěta Zejlerja a Kocora, přihoty na EUROPEADU 2022 a na XIV. Mjezynarodny folklorny festiwal 2023 budu nas mj. dr. tohorunja intensiwnje zaběrać.

Marko Kowar
jednaćel

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 31/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačel/ka předłohi: Judit Šolćina, jednačelka

Awtor/ka předłohi: Judit Šolćina, jednačelka

Nastupa (předmjet wuradźowanja): Plan dźěławosće zarjada za lěto 2022

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	12.01.2022	doporučenje k schwalenju
Zwjazkowneho předsydstwa	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowne předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowne předsydstwo Domowiny přihłosuje planej dźěławosće zarjada za lěto 2022. Prezidij dóstanje nadawk, zwoprawdženje plana we wothłosowanju z jednačelku běžnje kontrolować.

datum: 05.01.2022

Judit Šolćina
.....
podpismo zapodačela

Financne wuskutki wobzamknjenja: na zakładže hospodarskeho plana 2022

19.01.2022
Financujomnosť je so pruwowała: (datum a podpismo jednačelstwa, resp. referenta)

Judit Šolćina

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

prečiwo namjetej:

hłosawzdaće/a:

DOMOWINA

TOP 5.5. – 2.

Plan džěławosće zarjada za lěto 2022
Ćežišćowe nadawki zarjada Domowiny a plan posedženjow regionalnych rěčnikow a referentow za lěto 2022

Zazběh a zjimanje

Zakład za ćežišćowe nadawki zarjada w lěće 2022 tworja program Domowiny, džěłowe směrnicu Domowiny, kotraž su so na 20. hłownej zhromadźiznje schwalili, a džěłowe směrnicu za dobu 2021 do 2023. Přidruža so dalše wobzamknjenja zwjazkowego předsydstwa zwjazane z nadawkami za zarjad - hlej plan džěławosćow zwjazkowego předsydstwa).

Za wotrjad RCW zestaji nawodnica wosebity lětny plan.

Tuta papjera ma zjimać najwšelakoriše nadawki a zaměry Domowiny, kiž staj 20. hłowna zhromadźizna kaž tež Zwjazkowego předsydstwo wobzamknyło, a rysować konkretne kroki přesadźenja za lěto 2022 k docpěću tutej zaměrow. Při tym ma so wobkedźbować, zo su zaměry (wosebje w džěłowych směrnicach) dołhodobnje zapožožene, tak zo mamy jako zarjad krok po kroku přesadźenje planować a zeskutkownić.

Plan wobsahuje šěsć džěłowych ćežišćow zarjada: 1. narodno-politiske skutkowanje, 2. kulturne džěło a regionalna/nadregionalna wuměna a sobudźěło kaž tež regionalne wuwice, 3. gremijowe džěło, 4. zjawnostne džěło, 5. rěčna politika a 6. kubłanska politika.

Tutym ćežišćam su wotpowědne džěłowe směrnicu kaž tež zaměrowe dojednanja napřečo Załožbje a dalše nadawki přirjadowane. Ze stron zarjada je stajnje znajmjeńša jedna wosoba za přesadźenje zamółwity/a.

Spočatk lěta 2022 steji cyle w znamjenju zeznaća a zadžěłanja noweje jednaćelki Domowiny kaž tež dalšich referentkow a přistajenych. Džěło zarjada ma so pod nowym nawodom znowa namakać a skrućić. Při tym wobkedźbuj so wšitcy sobudźěłaćerjo jako eksperća na swójskim džěłowym polu: hač je to referent, regionalna rěčnica, motiwator, projektowa sobudźěłaćerka, sekretarka abo jednaćelstwo. Wšitcy džěłamy zhromadnje na tuchwilu pjeć stejich zarjada w Choćebuzu, Wojerecach, Slepom, Chrósćicach kaž tež Budyšinje. Prawidłowne wuradźowanja zarjada – wotmjenje so online kaž tež pućujo přez regiony Łužicy – maja dobremu zhromadnemu wothłosowanju dopomhać.

Zarjad widži so při tym jako zamółwity za serbske naležnosće we Łužicy, kiž přesadzi wobzamknjenja politiskich gremijow Domowiny.

Wobsahowje zamółwi zarjad w lěće 2022 najwšelakoriše nadawki. Hač je to přihot a přesadźenje posedženjow Zwjazkowego předsydstwa a jeho prezidija abo přewod a konstituowanje nowych džěłowych wuběrkow Zwjazkowego předsydstwa a dalšich stajnych kaž tež nachwilnych wuběrkow abo přesadźenje najwšelakorišich projektow na polu rěče a kultury. W lěće 2022 su to na př. zakončenje lěta župow 2021/2022, Lěto Zejlerja a Kocora 2022, Dudakowy festiwal a wobdźělenje serbskeju mustwow na EUROPEADŽE 2022 w Korutanskej.

Na politiskej runinje je po wólbach do Zwjazkowego sejma w septembrje 2021 wažne, starych kaž tež nowych partnerow w Zwjazkowym sejmje namakać, kontakty skrućić a wutwarić. Za to słuža wosobinske rozmołwy a šěroke wobdźělenje na wšelakorych politiskich zarjadowanjach kaž tež přewjedźenje Domowinskeho lětneho přijeća w Lubinje (Damna-Błota).

Nimo kubłanskeje (hlej ćežišćo 6) a rěčneje politiki Domowiny (hlej ćežišćo 5, kiž rozeznawa nutrkowno-zarjadnisku a powšitkownu rěčnu strategiju) je dalše wužadowace polo skutkowanja strukturna změna we Łužicy. Tu měli so w lěće 2022 mězniki do přichoda stajeć a wažne rozsudy za přesadźenje zaměrow a serbskich projektow na zakładze nowych směrnicy Załožby tworjeć. Při tym je a budže w přichodze wuske zhromadne džěło wšitkich serbskich gremijow kaž tež serbskich institucijow trěbne. Zaměr zarjada Domowiny při tym budže, dobre styki nic jenož nawodam, ale tež dalšim fachowcam w serbskich institucijach pohłubšić a skrućić. Wuske zhromadne džěło Domowinskeho zarjada z Rěčnym centrumom WITAJ je při tym přeni krok.

Organizatoriske wužadanja

We februarje 2020 wozjewjena pandemija korona-wirusa postaji tež w lěće 2022 džěławosć zarjada. Homeoffice, digitalne a/abo hybridne posedženja postaja tuchwilu wšědny džěłowy džeń. Z techniskim přestajenjom, kiž je so w zašlych lětach přihotował a k 90% dokónčić, mamy dobry džěłowy zakład, z dobom pak tež wužadanje změnow zhromadneho džěła dla.

Běžne džěło z gremijemi hodźi so pod nowymi wuměńženjemi zwoprawdźeć.

Za efektiwnišu skutkownosć zarjada – poslužbarja čestnohamtskim – chcemy ze zaměrnym nałożowanjom srědkow digitalizacije na wšěch polach našeje džěławosće pokročować. K tomu slušatej zhromadne džěło samsny čas na podložkach a w lěće 2021 zawjedženeho porjada aktow za wužiwanje moderneho managementoweho systema składowanja dokumentow.

Džěłowe ćežišća po wobłukach

1. Domowina – zastupjerka zajimow Serbow – narodno-politiske skutkowanje

Najwažniši nadawk Domowiny je, w swojej zakonsce připóznatej funkciji jako zastupjerka zajimow serbskeho ludu k zdžerženju a wuwicu Serbstwa přinošować. Škit, spěchowanje a wuwijanje serbskeje rěče, žiwjenskeho ruma, kultury a identity Serbow, kaž tež prócowanja wo wjetše prawo samopostajenja w serbskich naležnosćach do směra kulturneje a kubłanskeje awtonomije su hłowne zaměry našeho měrliwego zhromadneho skutkowanja.

Domowina je na zakładze Serbskeju zakonjow kraja Braniborskeje a swobodneho stata Sakskeje zakonsce připóznata zastupjerka zajimow serbskeho ludu.

Tohodla je swojemu člonstwu kaž tež cyłemu serbskemu ludu winowata. (*wujimk z preamble programa Domowiny*)

Zaměry a konkretne přesadženje w léće 2022:

- Domowina prócuje so wo dobre a prawidłowne zhromadne džěło z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska kaž tež ze Założbowej radu. Na zakładze postajenych priorítow přewjedu so prawidłownje wothłosowanja mjez gremijemi. (*hlej dž. sm. 7.1*)

přesadženje w léće 2022:

- prawidłowne (znajmjeńša 10x wot léto) wothłosowanje wjednikow serbskich gremijow - organizowanje a wobdžělenje na znajmjeńša 70% wšitkich zetkanjow
 - wobdžělenje na wšitkich posedženjach Rady za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje
 - Předsyda wobdžěli so jako člon na wšitkich posedženjach Serbskeje rady Sakskeje a garantuje stajnu wuměnu. Domowinski zarjad přidžěla po potrjebje na fachowej runinje.
 - wobdžělenje na Wosebitym wuběrku strukturneho wuwica za Łužicu (Sonderausschuss Strukturentwicklung für die Lausitz) a wobkedžbowanje serbskich zajimow
 - Referent za infrastrukturu a hospodarstwo zastupuje Domowinu w Sakskej na posedženjach regionalneho přewodžaceho wuběrka Łužiskeho rewěra (ca. 2-3 posedženja wob léto), hdžež so rozsudy wo spěchowanju projektow tworja a wobkedžbuje při tym serbske zajimy.
- Domowina ma w parlamentach zwjazkarjow we wšěch frakcijach demokratiskeho stronow a haji z nimi wobstajny zwisk, zo bychy na prawa a zajimy Serbow dźiwali. (*hlej dž. sm. 7.2*)

přesadženje w léće 2022:

- zetkanje z 70% wšitkich frakcijow w krajnymaj a zwjazkowym sejmje; fokus leži při tym na zetkanjach ze serbskopolitiskimi a fachowymi zapóslancami
 - běžna wuměna a stajny kontakt ze zapóslancami zwjazkoweho a krajneho sejmow – aktiwne a reaktiwne džěło
- Domowina wjedže prawidłowne wothłosowanje ze społnomócnjenymi za serbske naležnosće a wotpowědnymi poradźowacymi gremijemi poboku wokrjesow a městow w Braniborskej a Sakskej. (*hlej dž. sm. 7.3*)

přesadženje w léće 2022:

- wothłosowanje a aktiwne zhromadne džěło z komunami
- wobdžělenje we džěłowych kruhach na wšelakich runinach (hlej deleka přiřadowanje přistajenych zarjada k specifiskim gremijam a kruham)
- župa JLZ: kooperacija a podpěra komuny a wokrjesa při realizowanju nadawkow a spěchowanju serbskeje rěče a kultury kaž tež wobkedžbowanje serbskich naležnosćow w komunalnym planowanju we wuskej kooperaciji z wokrjesom Zhorjelcom
- sylniše nałożowanje serbsčiny w zarjadach a při zjawnych poslužbach

- wutwar a nawjazanje nowych kontaktow z wjesnjanošćami w serbskich (serbskorěčnych) gmejnach na župnym teritoriju
- Wliw na gmejnski zarjad Slepjo k dalewjedženju a rozšěrjenju poskitkow we wobłuku serbskeje kultury a serbskeho rjemjesła

- Domowina prócuje so wo wobkedźbowanje serbskich zajimow na zwjazkowej runinje přez sobuskutkowanje w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, kaž tež z čłonstwom w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje. *(hlej dž. sm. 7.4)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Jednaćelka wobkedźbuje wšitke h. mj. gremijowe posedženja na zwjazkowej runinje, zarjad podpěra wolenych w gremijach w přihotach na posedženja a kontroluje přesadźenje tam tematizowanych čěžišćow.

- Domowina prócuje so wo připóznaće a zmóžnjenje zapisanja žónskospecifiskeho sufiksa swójbnych mjenow we wupokazach a zjawnych dokumentach. *(hlej dž. sm. 7.5)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - W nowej legislaturnej periodźe Zwjazkowego sejma wobkedźbuje jednaćelka přesadźenje namjeta džěłoweje skupiny za změnu mjeńšinowego prawa.

- Zhromadnje z druhimi mjeńšinami prócuje so Domowina wo přizwolenje dwurěčnosće při awtodróhach. *(hlej dž. sm. 7.6)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Domowinski zarjad wobkedźbuje aktualny staw přesadźenja a tematizuje naležnosć mj. dr. w mjeńšinowej radže přez wolenych čłonow.

- Domowina podpěruje preventiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow před antiserbskimi nadpadami. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku. *(dž. sm. 8.2)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Reagujemy na nadpady z antiserbskim pozadkom a stejimy woporam poboku.

- Domowina podpěruje wuwice serbskich crossmedijalnych poskitkow we wobłukach rozprawnistwo, medijowe kulturne džěło a digitalne wuknjenje. *(hlej dž. sm. 10.4)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Wuběrk za zjawnostne džěło Domowiny přeprósy w lěće 2022 na wotewrjenu diskusiju k temje wuwice serbskich crossmedijalnych poskitkow ze wšitkimi zastupjerjemi serbskich medijow.

- Domowina podpěruje potrjechene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanje serbskeje rěče a kultury pod wuskutkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydlenkim rumje a hladajo na zahajene strukturne wuwice Łužicy do 2038. *(hlej dž. sm. 12.1)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Wobkedźbujemy serbske zajimy we wotpowědnych gremijach na polu strukturneje změny (hlej přiřadowanje kolegow zarjada deleka) a zastupujemy w regionalnych planowanskich procesach serbske zajimy.
 - Domowina prócuje so wo wothłosowanje mjez serbskimi akterami/institucijemi a wjedže diskusiju wo wotpowědnych strukturach k přesadźenju přidatnych srědkow Załožby za strukturnu změnu.

- Domowina podpěruje župu “Jakub Lorenc-Zalěski” při zwoprawdženju planowanych naprawow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”. *(hlej dž. sm. 12:2)*
přesadźenje w lěće 2022:
 - Čěžišćowe nadawki župy JLZ je měřitko k docpěwanju cilow w strukturnej zmjenje: zwidžomnjenje a dožiwjenjomnosć serbsčincy we Slepjanskej wosadze

- Dołhodobne zawěšćenje serbskich zarjadowanišćow we wobłuku skutkowanja župy
- zakónčenje projekta Ł-CEM kaž planowane: wuwijanje Serbskeho kulturneho Centruma k srjedźišću serbskich aktiwitow a rozšěrjenje zarjadnišća na serbski kulturny a powołanski centrum z integrowanej rěčneje šulu; podpěra při wuwijanju idejow, kak wužiwać dom k zawěšćenju a skrućenju serbsčiny we wuskim zhromadnym džěle z gmejnu Slepó

- Domowina wobara so zhromadnje z druhimi partnerami raznje přeciwo tomu, we Łužicy doskónčny skład za atomowe wotpadki zaměstnić. *(hlej dž.sm. 12.3)*
přesadženje w lěće 2022:
 - Referent za hospodarske naležnosće wobkedźbuje dalše wuwice k temje, koordinuje trěbne stejišća a wothłosowanja ze serbskeho wida.

- Domowina podpěruje serbskich wosadnych w jich prócowanjach wo wobkedźbowanje narodnych zajimow při noworjadowanju cyrkwinskih strukturow w serbskim sydłenskim teritoriju. *(hlej dž. sm. 13.2)*
přesadženje w lěće 2022:
 - Domowinski zarjad reaguje na aktualne wuwice při noworjadowanju cyrkwinskih strukturow po potrebjce.

- Ze zhromadnym džěłom ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowañskim towaristwom za serbsku rěc w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne džěło z dalšimi cyłkami. *(hlej dž. sm. 13.3)*
přesadženje w lěće 2022:
 - Regionalne rěčnicy wudźeržuja na městnje stajny kontakt k wotpowědnym zastupjerjam.
 - wothłosowanje ze Spěchowañskim towaristwom za serbsku rěc w cerkwi a Serbskim ewangelskim towarstwom po potrebjce

- Domowina wudźeržuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěriwych Serbow při zdźerženju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach. *(hlej dž. sm. 13.4)*
přesadženje w lěće 2022:
 - stajny dialog po potrebjce

2. kulturne džěło a regionalna/nadregionalna wuměna a sobudźěło kaž tež regionalne wuwice

Domowina je Zwjazk Łužiskich Serbow a třěšna organizacija serbskich župow a towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Jej přisłušeja župy, Domowinske skupiny a nadregionalne čłonske towarstwa. Čłonojo su baza skutkowanja Domowiny.

Jako zastupjerka zajimow serbskeho ludu je přewšo wažne a njeparujomne prawidlownu wuměnu mjez wšelakimi cyłkami hajić. Tež kulturne wuměny, reprezentacija serbskeho ludu zwonka Łužicy (nadregionalnje, mjezynarodnje) a witanje partnerow do Łužicy su wažny nadawk Domowiny. Čłonstwo w mjezynarodnych zwjazkach ma so dale hajić. Tež skutkowanje přez generacije so při tym wobkedźbuje.

Zarjad Domowiny zwěsći za lěto 2022 za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kotra zarjadniska podpěra je trjeba a ju na zakładze zrěčenjow zwoprawdźi. *(hlej dž. sm. 5.1)*

Projektowi sobudźěłaćerjo a regionalne rěčnicy zarjada přewodźeja akterow a organizatorow při zaručenju wuskeje kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi při přihotach a přewjedženju jich předewzaćow. *(hlej dž. sm. 5.6)*

Zaměry a konkretne přesadjenje w léće 2022:

- Prawidłowna wuměna a zhromadne projekty skupinow, towarstwow a župow w Sakskej a Braniborskej maja w léće 2022 pokročować. Za to přewjedu so 15 zarjadowanjow/projektow ze znajmjeńša 8-50 wobdźělnikami na zarjadowanje (we wotwisnosći wšelakich wuměnjow w regionach). (hlej dž. sm. 1.2)

přesadjenje w léće 2022:

- o Domowina podpěruje přihoty TCM za "Europassion" 2025 we Łužicy. 2022 deleguje Domowina TCM na Europassion 2022; kulturny referent Domowiny přewjedže zetkanje z předsydstwom TCM a dorěči sej trěbnu podpěru ze stron zarjada.
 - o Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a předewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nošerjow. (hlej dž. sm. 13.1)
 - o Regionalna rěčnica župy HZ podpěra projekt nabožne pomniki (Bratrowstwo).
 - o Regionalna rěčnica župy HZ podpěruje prawidłownje Serbski ewangelski domizniski džeń we Wojerecach a wokolinje.
 - o W léće 2022 přewjedže so 76. Serbski ewangelski cyrkwinski džeń 11./12.6.2022 w Bukecach w ramiku Lěta Zejlerja a Kocora. Dorěčenje z SET ze stron zarjada je trěbne.
 - o Zarjad Domowiny wobroći so pisomnje na towarstwa a župy, zo by zarjadniku podpěru za lěto 2022 zwěsćil a ju na zakładze zrěčenjow zwoprawdźi.
 - o Regionalny běrow Chóšebuz pódpěruje nowy zarědowański format Dolnoserbskeje kulturneje akademije (DKA) "Chóšebuske małe jatšy".
 - o Projektna managerka podpěruje nadregionalne towarstwa kaž Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z.t., Zwjazk serbskich wumělcow z.t. a Zwjazk serbskich studowacych při zwoprawdženju jich planowanych projektow za lěto 2022 (na přikład wubědžowanje wo najrjeńše jutrowne jejko, molerska džěłarnička, digitalne čitanja, probowe lěhwo ZSS).
- Třěšny zwjazk podpěruje přez džěło regionalnych rěčnicow a z pomocu zjawnostneho džěła župy, čłonske towarstwa a zwjazki při wabjenju nowych čłonow do svojich rjadow a nastace nowych skupinow a towarstwow. (hlej dž. sm. 1.5)

přesadjenje w léće 2022:

- o Regionalne rěčnicy podpěraja towarstwa a Domowinske skupiny w léće 2022 při wozrodženju džěławosće po Corona-pandemiji - wulki džěl towarstwoweho džěła hižo dvě léće wotpočuje.
- Domowina podpěruje přez džěło regionalnych rěčnicow zetkanja młodostnych Delnjeje, srjedźneje a Hornjeje Łužicy w zmysle zhromadneho pěstowanja serbskeje rěče. (hlej dž. sm. 2.1)

přesadjenje w léće 2022:

- o Přesadjenje je problematiske, tuchwilu je městno młodžinskeje referentki njewobsadźene (HŁ).
 - o wulět wuknikow a wuknicow 11./12. lětnika Dolnoserbskego gymnaziuma do Lipska, aby se tam wuměnili ze studentami Sorabistiki, pó móžnosći wobžělili se teke wukniki a wuknice Serbskego gymnaziuma w Budyšynje
- Kulturne kontakty z wukrajom so w léće 2022 dale wjedu a wutwarja. Za to přewjedu so wosom kulturnych wuměnow/wuprawow, kiž znazornja kulturnu identifikaciju a swěta wotewrjenosć Serbow. (hlej dž. sm. 5.7)

přesadjenje w léće 2022:

- o Kulturny referent Domowiny zamołwi běžny proces delegowanjow a kulturnych wuměnow a přihotuje za to předlohi za wobzamknjenja prezidija Domowiny.
- Domowina wudžeržuje přez džěło z asociěrowanymi towarstwami zwiski a kulturnu wuměnu z přečelemi kaž tež potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstralskej, Americe a we Wendlandže. (hlej dž. sm. 1.6)

přesadženje w lěće 2022:

- Corony dla njepřewjedźena ekskursija Texaskich potomnikow Serbow do Łužicy ma so prawdžepodobnje w lěće 2022/23 přewjesć. Referent za wukraj koordinuje přihoty.
 - Referent za wukraj podpěra ideju wuměny ZSS do Texasa.
 - Referent za wukraj koordinuje projekty Společnosće přátel Lužice: 1. rewitalizacija Hórnikoweje knihownje (restawracija a digitalizacija z projektnym wolumenow 2019-2022: 160.000€); 2. přidžěła k wudaću knihi přez němsko-čěški fond přichoda; 3. podpěra při ekskursijach SPL do Łužicy (2 do 4x)
 - Spominanje při pomniku za padłych wojakow w Chrósćicach w aprylu 2022, projekt ze Žarami
 - delegowanje kulturneje skupiny/towarstwa do Wendlanda – na naprašowanje z oktobra 2021
 - podpěra při koordinaciji/informelnych přidžěłach při přewjedženju Serbskeho kulturneho lěta Liberec z móžnymi delegowanjami (corony dla přesunjene)
 - Podpěra při planowanju wulkeje wustajeńcy Sakskeho zastupnistwa w Praze 2022/23 (kooperacija ze Serbskim muzejom a SPL)
 - Přednoškowy wječor delegacije z Wendlanda we Łužicy w lěće 2022 – wotwisne wot dalšeho wuwica pandemije (ewtl. w kooperaciji z dalšimi serbskimi towarstwami)
- Domowina angažuje so w lěće 2022 w ramiku FUEN a MENS a wobdžěli so na znajmjeńša štyrjoch projektach. Při tym zaruča z aktiwnym sobudžěłom w organizacijomaj serbske zajimy na europskej runinje. *(hlej dž. sm. 9.1)*

přesadženje w lěće 2022:

- wobdžělenje na FUEN seminarje slowjanskich ludow w nazymje w Chorwatskej
 - wobdžělenje na FUEN seminarje non-kin-state mjeńšinow w Bołharskej w lěću
 - wobdžělenje na FUEN-kongresu w Tallinje, Estiska z wólbnej hłownej zhromadźiznu spočatk nazymy
 - wobdžělenje na Jutrownym seminarje Młodžiny Europskich narodnych skupin (MENS)
 - wobdžělenje Serbow na Europeadze wot 25.6.-3.7.2021 w Korutanskej
- Domowina angažuje so w UNESCO – projekće Łužiske UNESCO – městnosće (Lausitzer UNESCO - Stätten) kaž tež w mjezynarodnej organizaciji folklornych festiwalow CIOFF. *(hlej dž. sm. 9.2)*

přesadženje w lěće 2022:

1. Zarjad garantuje wobdžělenje na zarjadowanjach UNESCO: 1. wobdžělenje;
 2. politiska/planowanska iniciatiwa za inowaciski centrum; planowana debata k IKE UNESCO w kulturnym wuběrku
- Kulturny referent Domowiny wobdžěli so a skutkuje sobu w organizaciji CIOFF (poradźowaca UNESCO-organizacija).
- Zastupjerjo Domowiny džěłaja w lěće 2022 w znajmjeńša 52 gremijach aktiwnje sobu a sprosředkujaja pozicije w naležnosći serbskeho ludu. K tomu přińdu šulske konferency w Sakskej (30) a w Braniborskej (7). Wobdžělenje Domowiny na znajmjeńša 80% wšěch gremijowych posedženjow ma so zaručić.

přesadženje w lěće 2022:

- Wobdžělenje na zetkanjach stajnych resp. nachwilnych gremijow mjezynarodnjeje, zwjazkoweje, krajoweje, regionalneje a komunalneje runiny w Sakskej a Braniborskej. Referentka za nutřkowe naležnosće wjedže lisćinu a prosy zastupjerjow wo rozprawnistwo w běhu lěta.
- Domowina iniciěruje a podpěruje džěło “Fachoweje komisije za serbske narodno-kulturne namrěwstwo”. Zaměr komisije je, zdžěłać a namjetować wotpowědne nošne struktury. Domowina je aktiwny partner wobsahoweje debaty a so zhromadnje z partnerami za zdobyće materielných zakładow zasadža. *(hlej dž. sm. 5.2)*

přesadženje w lěće 2022:

- o Fachowa komisija je 2020 najprjedy z nastorkom wotpowědne džěłowe městno wutworić při SI swój zaměr spjelniła. Ze stron Domowiny je přewod trjeba při přesadženju Lawskeho areala na politiskej runinje (zamołwići w gremijach).

- Domowina prócuje so dale wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž ze zjawnym wužiwanjom serbskeje rěče, ze zapřijećom serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosť a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja. *(hlej dž. sm. 6.1)*

přesadženje w lěće 2022:

- o W zašlej doby je hosp. wuběrk po pruwowanju ideju wotpokazał. Tema budže so znowa w nowym wutworjenym wuběrku tematizować. Ideja wobsteji nic wutworić “myto” ale skerje Značku k spóznaću serbskeho předewzaća. Paralelnje měło so k tomu wudžělać přehladka předewzaćelow.

- Domowina džěła we wotpowědnych gremijach europskeho spěchowanskeho programa LEADER za wuwice we wjesnych kónčinach sobu. Za nowu spěchowansku dobu 2021 do 2027 zasadźuje so za wobkedźbowanje serbskeho aspekta při dalepisanju wuwicoweje strategije za wšelake regiony Łužicy (Hornjołužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa). *(hlej dž. sm. 6.2)*

přesadženje w lěće 2022:

- o LEADER-region Sprjewja-Nysa-kraj: sobudžěło přez regionalnu rěčnicu za Choćebuz
 - o LEADER-region Błota plus: sobudžěło přez regionalnu rěčnicu za Choćebuz
 - o LEADER-Hornjołužiska hola a haty: sobudžěło přez regionalneju rěčnicow JAS a MH
 - o LEADER Łužiska jězorina: sobudžěło přez Serbski kulturny turizm
- W dalšimaj LEADER-regionomaj Wuchodna Hornja Łužica a Damna-Błota ma so zastupnistwo Serbow do přichoda hišće rjadować.

- Při přesadženju zakonja k sylnjenju struktury ma Domowina w poradźowacych a rozsudźacych gremijach sobu skutkować. Sobudžěło wusměri so na předpisy gremijow. Dale ma so forum “Kreative Lausitz – Kreatiwna Łužica” přewjesć.

přesadženje w lěće 2022:

- o Po boku eksistowaceho zwjazka “Kreative Lausitz” je zaměr tež za Serbow wuwic syc “kreatiwna Łužica/Łužyca” a z tym serbsku rěč, identitu a zwjazanosć skrućić a wotpowědne hódnoty tworić. Zaměr w lěće 2022 je přez zetkanja w mjeńšim a wjetšim kruhu “temu worać” a w nazymje 2022 zarjadowanje (konferencu, workshop abo podobne) přewjesć.

- Zwjazk za serbski kulturny turizm prócuje so dale, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Sakska) a Delnjej Łužicu (Braniborska) wutwarić a zwjazać. *(hlej dž. sm. 6.3)*

přesadženje w lěće 2022:

- o Aktualny zaměr je wujednać zrěčenja ze wšitkimi wokrjesami sydłenskeho ruma k podpěrje projekta. W druhim kroku měli so spěchowanske srědky nawabić, šćežka wutaflować a kwalifikować ke kulturno-rěčneje šćežce.

- Na zakładze pućnika džěłarnički přichoda (Zukunftswerkstatt Lausitz) prócuje so Domowina w gremijach wo wobkedźbowanje serbskich projektow w ramiku strukturneje změny. *(hlej dž. sm. 6.4)*

přesadženje w lěće 2022:

- o Džěłarnička přichoda je wudžělała kónčnu studiju za Łužicu a nětkole přešla do WRL (Wirtschaftsregion Lausitz – Braniborska) a do SAS (Sächsische Agentur für Strukturentwicklung GmbH). Tutej organaj so zaběratej ze spěchowanjom projektow přichoda. Planowane studije maja so přez Domowinu sobu přewodźeć.

- Domowina wuwije a přewjedže w ramiku strukturneje změny swójske projekty jako serbski přinošk do přichoda Łužicy. (hlej dž. sm. 6.5)

přesadženje w léće 2022:

- o definowanje potreby w sydlenkim rumje, wutworjenje “serbskeje poradźowaceje rady”, wudžěłanje idejow k přesadženju potreby, pytanje za partnerami, wothłosowanje z radu atd. → za spjelnjenje tutoho nadawka je eksterna pomoc trěbna.

- Lěto župow 2021/22 składnostnje 100. róčnicy založenja župow přewjedže so jako zhromadne předewzaće wšitkich župow Delnjeje, srjedźneje a Hornjeje Łužicy, zo by so zhromadnosć župow skrućiła. Zakład za to je wot přihotowanskeho wuběrka wothłosowany program zarjadowanjow. (hlej dž. sm. 1.3)

přesadženje w léće 2022:

- o Regionalne rěčnicy wothłosuja terminy za lěto 2022; wuměny su planowane, terminy so Corony dla krótkodobnje planuja
 - župa “M. Hórnik” přeproso so na Dudakowy festiwal do Slepoho
 - zamołitosć za mjezsobne wothłosowanje wšitkich župow ma regionalna rěčnica w Delnej Łužicy
- o přewjesć ma so zetkanje zastupjerjow župow z regionalnymi rěčnicami k diskusiji wo ramikowych wuměnjach džěławosće župow

- Domowina podpěra iniciatiwy a projekty w ramiku “Lěta Zejlerja a Kocora 2022” a koordinuje přihoty zhromadnje z dalšimi akterami. (hlej dž. sm. 5.4)

přesadženje w léće 2022:

- Kulturny referent podpěruje po potrebjce decentralne planowane zarjadowanja w programje Lěta Zejlerja a Kocora.
- Přewjedženje swójskich zarjadowanjow a w kooperaciji ze župami
 - o spominanje we Łazu (15.10.2022) a Zahorju (3.12.2022)
 - o Referent za kulturu koordinuje zjawnostny přewod w kooperaciji ze Sorbisch? Na klar. za lěto Zejlerja a Kocora.
 - o přewjedženje “Serbskeho spěwneho swjedženja” 29.10.2022 přez projektnu managerku
 - o Kulturny referent wobhospodari swójski titul za LZK (plan 7.500 Euro).
 - o Zhromadny projekt župow JAS, HZ, MH a JLZ = projektne dny na temu Zejler a Kocor za šulerjow 8. lětnika wyšich šulow a gymnazijow Hornjeje Łužicy, na kotrychž so serbsčina wuwučuje we Wojerecach (ewtl. hišće podobny projekt za zakładnych šulerjow (organizacija leži zhromadnje pola regionalnych rěčnicow) z podpěru projektnych managerow

- Domowina rjaduje we wothłosowanju ze serbskimi sportowymi zjednoćenstwami a ze Župu Dolna Łužyca z.t. wobdžělenje muskeje a žónskeje wubranki na sportowych zarjadowanjach kaž n. př. na EUROPEADŽE a při tym džiwa na runowahu Delnjeje a Hornjeje Łužicy a hornjoserbskeje a delnjoserbskeje rěče. (hlej dž. sm. 5.3)

přesadženje w léće 2022:

- Kulturny referent so běžnje ze zjednoćenstwami wothłosuje a koordinuje wobdžělenje Serbow na EUROPEADŽE 2022.

- Małke, regionalne muzeje, domizniske stwy a městnosće zetkanja a spomnjeća pokazaja na žiwe serbske stawizny. Zesylnić na př. ma so wužiwanje Doma-Měrcina-Nowaka. Koncepcionelnje podpěruja so prócowanja komunow kaž na př. za “Muzej Čišinskeho”. (hlej dž. sm. 5.8)

přesadženje w léće 2022:

- o Přesadženje projekta/koncepta Muzej Čišinskeho, wobhospodarjenje srědkow – koordinacija přez regionalnu rěčnicu župy Michał Hórnik
 - o Přewjedženje debaty wo přichodže serbskich muzejow, domizniskich stwow w kulturnym wuběrku na zakładze wudžěłaneho koncepta a wobdžělanje próstwow župow za personalnu podpěru.
 - o wobradowanje a pódpěra za muzeje a domowniske špy w kupce “Łužyska muzejowa krajina” w župje DŁ
- Domowina podpěruje a spěchuje serbske sportowe hibanje jako přiwabne polo narodneho džěła. Domowina prócuje so zhromadnje ze Serbskim Sokołom a ze Župu Dolna Łužyca z.t. wo koncept k spěchowanju serbskich sportowych wubrankow, přinošujo k skrućenju serbskeje identity. (hlej dž. sm. 5.9)

přesadženje w léće 2022:

- o Referent za kulturu stara so běžnje wo wubrankowe džěło koparjow, wothłosuje so ze zamołwitymi Serbskeho Sokoła.
- o Zarjad Domowiny podpěra přewjedženje Pokala Domowiny – wolejbul.
- o W ramiku župneho projektneho plana (na př. turněry w DŁ) spěchuje Domowina jednotliwe župy na polu sporta.
- o Wuběrk za kulturu diskutuje w léće 2022 wo trěbnosći serbskeho sporta jako móžnosć wutworjenja serbskich rěčnych rumow a definuje trěbne mězniki/zakłady za wšelake sportowe družiny (wolejbul, běhi, kopańca, wubědzowanja na serbskich šulach, atd.).

- Domowina podpěruje Dudakowy festiwal 2022 w župje ”J.-L. Zalěski”. (hlej dž. sm. 5.6)

přesadženje w léće 2022:

- o přihoty, přewjedženje, wotličenje a wuhódnoćenje jubileja 750 lět Slepom a 9. mjezynarodneho festiwala dudakow w Slepom wot 17.06. – 19.06.2022 w nošerstwje župy a w kooperaciji z gmejnu
- o organizacija zarjadowanjow za čas wot januara do junija 2022 (přednoški, čitanja, filmowe wječory...)

- Domowina je nošer XIV. mjezynarodneho folklorneho festiwala Łužica 2023. (hlej dž. sm. 5.6)

přesadženje w léće 2022:

- o Referent za infrastrukturelne naležnosće podpěra ze stron zarjada džěławosć festiwalneho wuběrka, kiž so w přihoće na festiwal 2023 prawidlownje zetkawa. Dalši přistajeni su čłonojo wuběrka a přewzaja konkretne wobmjezowane nadawki.

3. organizacija – gremijowe džěło

Za zdźerženje a wuwíce, spěchowanje a rozšěrjenje serbskeje rěče a kultury maja so organizatoriske ramikowe wuměňjenja zaručić. Naležnosće Domowiny rjaduje mnoho organow a wuběrkow. Tomu ličimy hłownu zhromadźiznu, Zwjazkowe předsydstwo, prezidij, rewizijny a změrcowski wuběrk kaž tež tučasnje šěsć džěłowych wuběrkow ZP a dalše specifiske wuběrki. Mjenowe organy maja mnoho prawow kaž tež winowatosćow.

Zaměry a konkretne přesadženje w léće 2022:

- Zwjazkowe předsydstwo zetka so po planje w léće 2022 znajmjeńša 6 króc (z lětnym swjedženjom). Posedženja su zjawne a so přez live-stream přenjesu.

přesadženje w léće 2022:

- o Zarjad Domowiny stara so wo bjezporočne organizatoriske přesadženje po wothłosowanym planje posedženjow, přihotuje a přidžěła we wothłosowanju z prezidijom wobsahowe podložki ZP.
- o Zarjad organizuje zhromadny lětny swjedzeń Zwjazkowego předsydstwa a zarjada w léću w Delnjej Łužicy (02.07.2022).

- Prezidij Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny zetka so w lěće 2022 znajmjeńša 10 króc. Posedženja su njezjawne.

přesadženje w lěće 2022:

- o Zarjad Domowiny stara so wo bjezporočne organizatoriske přesadženje po wothłosowanym planje posedženjow, přihotuje a přidžěła wobsahowe podložki prezidija.
- o Zarjad organizuje wosebite posedženje prezidija ke kóncej lěta 2022.

- Znajmjeńša jónu w lěće 2022 ma so poradžowanje předsydy ze župami a člonskimi towarstwami přewjesć. Při tym ma so na to hladać, zo so znajmjeńša 60% přeprašenych wobdžěli.

přesadženje w lěće 2022:

- o Referentka za naležnosće třěšneho zwjazka zamołwi organizatoriski a wobsahowy přihot we wothłosowanju z předsydu.

- Znajmjeńša jónu w lěće 2022 ma so poradžowanje nawodow serbskich institucijow organizować a nawjedować. Při tym ma so na to hladać, zo so znajmjeńša 70% přeprašenych wobdžěli.

přesadženje w lěće 2022:

- o Referentka za naležnosće gremijow zamołwi organizatoriski a wobsahowy přihot we wothłosowanju z jednaćelku.
- o Jednaćelka wothłosuje so w běhu lěta prawidlownje z nawodami serbskich institucijow na džěłowej runinje k zhromadnym wobsahowym čěžišćam. (*hlej dž. sm. 11.1*)
- o We wobłuku posedženja z nawodami serbskich institucijow ma so w lěće 2022 “džeň serbskich institucijow” k dobywanju serbskorěčneho dorosta za institucije diskutować a dołhodobny koncept za přichodne lěta nadžělać. (*hlej dž. sm. 11.3*)

- Rewizijny wuběrk pruwuje jónu wob lěto lětnu kaž tež financnu rozprawu hospodarskeho lěta 2021 Domowiny.

přesadženje w lěće 2022:

- o Referent za infrastrukturelne naležnosće přihotuje a přewodźuje rewizijny wuběrk při spjelnjenju jeho nadawka a wotmołwi načasnje na wšitke prašenja člonow wuběrka.

- Zarjad Domowiny zawěsći džěło znajmjeńša třoch poradžowanjow za kóždy ze šěsć stajnych džěłowych wuběrkow ZP kaž tež dalšich nachwilnych a wobsahowych/projektowych wuběrkow.

přesadženje w lěće 2022:

- o Zarjad podpěra konstituowanje džěłowych wuběrkow hač do nalěca 2022 přez zwołanje konstituowacych posedženjow přez wotpowědneho zamołwiteho zarjada, namjetuje fachowcy za sobudžěło we wothłosowanju z člonami jednotliwych wuběrkow a přewodźa wobsahowe zaměry džěławosće wotpowědneho gremija. (*hlej dž. sm. 1.1*)
 1. Wuběrk za kublanje zwoła referentka za naležnosće kublanja.
 2. Wuběrk za kulturu a wuměłstwo zwoła referent za kulturne naležnosće a wukraj.
 3. Wuběrk za politiske a prawniske naležnosće zwoła zastupowacy jednaćel.
 4. Wuběrk za zjawnostne a wukrajne džěło zwoła nowinski řečnik Domowiny.
 5. Wuběrk za naležnosće strukturneje změny, gospodarstwo a infrastrukturu zwoła referent za infrastrukturelne naležnosće.
 6. Wuběrk za nutřkownu demokratiju a serbsku ciwilnu towaršnosć zwoła referentka za naležnosće třěšneho zwjazka.
- o Zarjad podpěra džěławosć dalšich nachwilnych a wobsahowych/projektowych wuběrkow:
 1. mytowanski wuběrk: referent za kulturne naležnosće a wukraj
 2. Europeada wuběrk: referent za kulturne naležnosće a wukraj
 3. změrcowski wuběrk: referentka za naležnosće třěšneho zwjazka
 4. festiwalny wuběrk: referent za infrastrukturelne naležnosće

5. rewizijny wuběrk: referent za infrastrukturelne naležnosće

- K zrealizowanju zaměrow Domowiny na zakładze wustawkow, programa a džělowych směrnicy nawabja so třeće srědky a wudžělaja so wotpowědne próstwy.

přesadjenje w lěće 2022:

- o Za lěto 2022 maja so na zakładze niwowa předchadźacych lět 22 próstwow/projektow (hlej naličenje projektow na stronje 20, wotrjad financy) zapodać a wobdźělać. Wotrjad financy stara so wo wobhospodarjenje. Cyłkowna suma třech srědkow wučini 20 % cyłkowneho hospodarskeho plana.
- o Po zakónčenju pilotoweje fazy někotrych projektow maja so tute do lětneho hospodarskeho plana zawjazać (referentka za kubłanje; referentka za gremijowe, komunalne a ministerialne nastupnosći; rěčny docent, asistenca rěčneho docenta, lektor za delnjoserbske produkty).

4. zjawnostne džěło

Zjawnostne rozprawnistwo wo džělawosći a zaměrach Domowiny, jeje organach a čłonskich towarstwach/župach ma wysoku hódnotu, zo bychu so wobzamknjenja, předewzaća, projekty a zaměry Domowiny skutkownje sposrědkowali. Tak ma so serbska zjawnosć zapřijeć kaž tež němska ludnosć informować a pozitiwnje wo naležnosćach serbskeho ludu sensibilizować.

Zaměry a konkretne přesadjenje w lěće 2022:

- Domowina wabi zaměrnje za džěło třěšneho zwjazka. Za to wužiwa wšelake socialne syće, wokolnik „Naša Domowina“ (*nětko: Domowinske pokazki*), informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikule kaž tež posrědkowanje zdžělenkow wo swojim skutkowanju regionalnym a nadregionalnym medijam. (*hlej dž. sm. 10.1*)

přesadjenje w lěće 2022:

- o Za zjawnostne džěło Domowiny wužiwamy 2022 šěsć digitalnych kanalow, hdžež so wšědnje informacije a powěsće w serbskej a němskej rěči wozjewjeja (*Facebook, Twitter, Instagram, domowina.blog, www.domowina.de, Youtube*)
- o 2022 wuda so prawidłownje informaciske łopjeno „Domowinske pokazki“ za cyłe člonstwo Domowiny (online, E-mail, wokolnik a čišćane wudaće). Znajmjeńša 500 eksemplarow na kwartal maja so rozšěrjeć. (on-demand-system)

- Wšědna/měsačna dosaha (Klickzahlen) so w lěće 2022 zwěsća, zo by so wuwice w přichodnych lětach widžomnje wuwědomiło, pruwowało a přiměriło.

přesadjenje w lěće 2022:

- o Kóždy tydzień docpěje jedyn přinošk na kanalach 1.000 klikow.

- W kooperaciji ze serbskimi gremijemi a akterami serbskeje ciwilneje towaršnosće ma so w lěću 2022 w kooperaciji z našim nowym spěchowanskim člonom wokrjesom Damna-Błota serbske přijeće z programom angažowanych z cyłje Łužicy přesadzić. (*hlej dž. sm. 8.1.*)

přesadjenje w lěće 2022:

- o W Lubinje přewjedze so w lěću 2022 w kooperaciji Domowiny z wokrjesom Damna-Błota přijeće Domowiny ze 100 wobdźělnikami. (Radže za serbske naležnosće w Braniborskej a Sakskej, komunalni politikarjo, čestnohamtscy a hlownohamtscy zamołwići regionow, zapóslancy krajow a zwjazka).

- Domowina wožiwi džělowu skupinu zamołwitych za zjawnostne džěło serbskich institucijow, zo bychu prawidłownje swoje nazhonjenja wuměnili. (*hlej dž. sm. 10.3*)

přesadjenje w lěće 2022:

- o Nowinski rěčnik wothłosuje so prawidłownje ze zamołwitymi za zjawnostne džěło we serbskich institucijach wo aktualnych wužadanjach.

- Zhromadnje z Radu za nastupnosći Serbow kraja Bramborska, Radu za serbske naležnosće w Sakskej a załožbowej radu přewjeduje Domowina lětnje po regionach župow jedyn "serbski wječork". Wone poslužuja potrebu za jednoru komunikaciju wobydlerjow ze zamołwitymi serbskich gremijow. (*dž. sm. 10.2*)

přesadźenje w lěće 2022:

- o zaměr: corony dla přewjedu so wječorki w lěće 2022 w jednotliwych župach z někak 20 wobdźělnikami jónu wob lěto (nic dwójce), při tym wobkedźbujaja so indiwiduelne a regionalne wosebitosće a přeća
 - w župje HZ: "Serbski wječor" w Nowym měsće, zo by so tam zhromadne dźěło z Domowinu zaso wožiwiło
 - planowanje serbskeho wječora we wobłuku „wjesna rozmołwa/Dorfgespräch“ z towarstwami a zajimowanymi wobydlerjemi z wosady Slepó w 3. kwartalu 2022

5. rěčna politika

W zarjedže Domowiny je komunikaciska rěč serbsčina. Tuchwilu wužiwa kóždy sobudźěłačer hornjo- a/abo delnjoserbsčinu po swojich kmanosćach. Sobudźěłačerjo, kotřiž su serbsce nawuknyli, móža serbsčinu znajmjeńša pasiwnje wužiwać. Kóždemu sobudźěłačerjej so w ramiku dźěłowego časa poskići so w serbskej rěči dale kublać a wukmanjeć.

Zaměry a konkretne přesadźenje w lěće 2022:

nutřkowna rěčna politika

- W lěće 2022 pokročuje so dalekubłanje 5 sobudźěłačerjow w stilistice hornjoserbsčiny.

přesadźenje w lěće 2022:

- o We wotwisnosći koronoweje pandemije přewjedže so měsačnje dalekubłanje stilistiki w hornjoserbsčinje pak online abo na městnje.
- o We wotwisnosći koronoweje pandemije přewjedže so měsačnje dalekubłanje stilistiki w delnjoserbsčinje pak online abo na městnje.
- o Sobudźěłačerjo kwalifikuja so w delnjo- a hornjoserbsčiny (pisomnje a ertnje). Za to přewjedu so indiwiduelne a zhromadne dalekubłanja po potrebjeh. Potreba so na spočatku lěta we wosobinskih rozmołwach zwěsći a zaplanuje.

- Domowinski zarjad z RCW mataj internu rěčnu politiku wudźělać a ju w přichodže nałožować.

přesadźenje w lěće 2022:

- o Ze wšitkimi sobudźěłačerjemi diskutuje so zhromadnje interna rěčna politika, kotruž ma po schwalenju kóždy sobu njesć. Zaměr při tym je, zo wudźěłaja so směrnicy interneje serbskorěčneje komunikacije (wobkedźbujaja delnjo- kaž tež hornjoserbsčinu). Dale ma so, hdžežkuli móžno, serbsčina tež w komunikaciji ze zjawnosću wužiwać.

powšitkowna rěčna politika

- Domowina so za to zasadza, zo so na wšitkich šulach ze serbskimi poskitkami we Łužicy serbsčina sylnišo zadomi. (*hlej dž. sm. 3.4*)

přesadźenje w lěće 2022:

- o Analyza rěčneho stawa serbsčiny na jednotliwych šulach přez nawjazanje wosobinskih kontaktow do kubłanišćow - zawjazanje regionalnych rěčnicow a serbskich akterow na městnje
- o Nadźělanje kataloga serbskorěčnih (zwonkašulskich) poskitkow za šule - wabjenje za serbskorěčne poskitki serbskich institucijow a předewzaćow - praktiska pomoc přez serbske institucije a předewzaća - serbsku rěč dožiwić
- o Wabjenje zwólniwych za podpěru w serbskej wučbje a spěchowanje serbskeje rěče na šulach a druhich kubłanišćach - koordinacija zwólniwych

- Domowina podpěruje zwoprawdźenje a dalepisanje Braniborskeho krajneho plana za zmócnjenje delnjoserbskeje rěče a druheho plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwenju wužiwanja serbskeje rěče. (*hlej dž. sm. 3.5*)

přesadźenje w lěće 2022:

- Referentka za kubłanje prócuje so wo přistup do kubłanišćow Delnjeje Łužicy - wosobinske kontakty do kubłanišćow nawjazać.
- Domowina podpěra a přewodza staršiske iniciatiwy w naležnosćach serbskorěčneho kubłanja. Čežišćo ma być wutworjenje maćernorěčnych rjadownjow/skupinow jako serbskorěčne rумы na kubłanišćach ze serbskimi poskitkami. *(hlej dź. sm. 3.6)*

přesadźenje w lěće 2022:

- aktiwne sobudžěło w Radworskej staršiskej iniciatiwje
- analiza staršiskich iniciatiwow w nakromnych kónčinach serbskeho sydlenkeho ruma w Sakskej
- Přistup k starším w Delnjeje Łužicy přez akterow na městnje
- zeznaše z člankami serbskego familijoweho towaristwa "Gromaže" w Dolnej Łužicy
- wobžělenje na kubłańskem dnju na Bórkojskej wušej šuli "Mina Witkojc" zgromadnje z RCW Chošebuz
- Domowina přewodzuje ewaluaciju wučby hornjoserbsčiny. *(hlej dź. sm. 3.10)*

přesadźenje w lěće 2022:

- Sobudžěło we wodženskej skupinje 2 plus pola SMK – ewaluacija ma so spočatk noweho šulskeho lěta započinać - SMK ma nadawk, ewaluaciju přewjesć dać
- Domowina zasadźuje so za zaměrne rěčne planowanje w serbskich institucijach. Systematika rěčneho planowanja mjez wšitkimi serbskimi institucijemi so wothłosuje. *(hlej dź. sm. 11.2)*

přesadźenje w lěće 2022:

- Naležnosć ma so na dnjowy porjad přichodneho zetkanja z nawodami serbskich institucijow stajić (nalěćo 2022) – próstwa na wšitke serbske institucije, interne rěčne planowanje w swojej instituciji wudžělać (hlej horjeka pod dypkom 3)

6. kubłanska politika Domowiny

Nimo nadawkow RCW na polu rěče zamołwi Domowina ze zarjadom serbsku kubłansku politiku w šěrokim konteksće. Na tutym polu wobkedźbuje a pruwuje prawniske zakłady w Sakskej kaž tež Braniborskej. Dale prócuje so wo lěpše wothłosowanje mjez wšelakimi gremijemi/zarjadami, nošerjami a kubłanišćemi.

Zaměry a konkretne přesadźenje w lěće 2022:

- Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kubłanskemu konceptej 2plus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ke konceptej w šulskej praksey. Domowina žada sej hromadže ze Serbskej radu a Serbskim šulskim towarstwom nowelěrowanje wuwjedženskeho postajenja šulskeho zakonja. *(dź. sm. 4.1)*

přesadźenje w lěće 2022:

- naćisk za změny přihotować a přez kubłanski wuběrk do ZP zapodać; wothłosowanje ze SŠT
- Předžělanje sakskeho Wuwedženskeho postajenja wo džěle na serbskich a druhich šulach w serbskim sydlenkim rumje (Verordnung über die Arbeit an sorbischen und anderen Schulen im deutsch-sorbischen Gebiet, z lěta 1992) pola SMK nastorčić
- Domowina podpěruje w Braniborskej přesadźenje a předžělanje serbskeho šulskeho postajenja. Witaj-wučba ma być regularna forma bilingwalneje wučby. *(dź. sm. 4.2)*

přesadźenje w lěće 2022:

- zadžělanje do šulskich postajenjow Braniborskeje
- zeznaće a dorěčenje ze zamołwitymi šulskeho hamta w Chošebuzu a MBS

- Domowina poda so we wothłosowanju ze Serbskej radu do rozmołwy z kultusowym ministrom Sakskeje ze zaměrom, zo by so zwjazk serbskich šulow wutworil. *(dź. sm. 4.3)*

přesadźenje w lěće 2022:

- kontakt do šulow nawjazać přez wosobinske rozmołwy
 - zetkanje šulskich wjednikow k informaciji a mjezsobnej wuměnje zhromadnje z SŠT a LaSuB
- Kubłanski wuběrk koordinuje lětnu wuměnu zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach Braniborskeje a Sakskeje. *(dž. sm. 4.4)*
- přesadženje w lěće 2022:
- posedženje zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach sakskich šulow w juniju/juliju w Budyšinje
 - posedženje zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach braniborskich šulow po dorěčenju ze župu Dolna Łužyca
- Kubłanski wuběrk Domowiny zdžěła swój zakład za strategiske postupowanje k polěpšenju kontinuowaceho serbskorěčneho kubłanja. *(dž. sm. 3.2)*
- přesadženje w lěće 2022:
- kontakt do šulow a k nošerjam pěstowarnjow wutwarić - lětné rozmołwy kubłanskeje referentki tež zhromadnje ze čłonami kubłanskeho wuběrka
 - prawidłowne wothłosowanje ze SŠT

Zarjad a jeho sobudźěłaćerjo a sobudźěłaćerki

Tu wopisane nadawki na jednotliwe městna su čěžišćowe nadawki, na zakładze schwalenych směrnicy za džěło zwjazkowego předsydstwa. Džěłowe směrnicy za dobu 2021 do 2023 so wobkedźbujaja a džěłowym městnam přirjadujaja. Kóždy sobudźělačer zaměry narodnej organizacije z nadrobnymi napravami sčěhuje a w běžnym džěle we wothłosowanju z jednaćelstwom konkretizuje. Wobkedźbować maja so nadawki za džěłowe wuběrki zwjazkowego předsydstwa a tohorunja wosobam přepodate funkcije w zastupnistwje Domowiny. Zapisane čestnohamtske funkcije w serbskich naležnosćach su dobrowólne podaća kolegow a kolegowkow. W přěnim kwartalu 2022 přewjedže jednaćelka wosobinske lětnje rozmołwy z kóždym jednotliwym přistajenym/z kóždej jednotliwej přistajenej.

Staw realizowanja lětneho plana přidźělajaja regionalne řečnicy a referenća prawidlownje jednaćelstwom. W měsacnych wuradźowanjach so čěžišćowe temy diskutujaja (hlej plan posedženow deleka).

Za lěpšu wuměnu wo aktualnych terminach přewjedže so pónđzelu rano onlinowy tydženski termin wothłosowanja ze wšěmi kolegami a koleginami. Po tym sčěhuje wothłosowanje na wjedniskej runinje hromadže z předsydu Domowiny.

I. Judit Šołćina, jednaćelka

1. strategiske a organizatoriske přesadženje zaměrow Domowiny na zakładze programa, džěłowych směrnicy a wobzamknjenow zwjazkowego předsydstwa
2. hospodarski nawod a přesadženje nadawkow po schwalenju w hospodarskim planje
3. wuske zhromadne džěło ze serbskimi zwjazkami a towarstwami kaž tež serbskimi institucijemi
4. přihoty a konstruktivny nawod zhromadneho džěła ze zastupjerjemi politiki a zjawneje služby na wšitkich runinach kaž tež zhromadne džěło na mjezynarodnym polu
5. zadźěłanje do strukturow zarjada Domowiny a zeznaće wšitkich sobudźěłaćerjow w přěnim kwartalu 2022 přez wosobinske rozmołwy
6. aktualizowanje a kontrola wopisanja džěłowych městnow a přihot znowa wobsadženja přez schwalene projekty resp. wotchad.
7. disciplinariski dohlad za sobudźěłaćerjow serwisoweho běrowa za komuny w serbskim sydłenskim teritoriju Sakskeje a mjeńšinoweho sekretariata w Berlinje.
8. kontrola zwoprowdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
9. nawod zarjadniskeje džěłoweje skupiny za digitalizowanje
10. nawod wudźěłanja nutřkowneje serbskeje řečneje politiki Domowiny
11. sobudźěło/zastupowanje Domowiny: W lěće 2022 ma so pruwować, w kotrych gremijach ma jednaćelka być z čonom a zastupować Domowinu, na. př.:
 - a. w poradźowacym wuběrku za prašenja serbskeho ludu při Zwjazkowym ministerstwje nutřkowneho
 - b. člonka mjeńšinoweje rady Němskeje?
12. k informaciji - čestnohamtsce: člonka SKI Berlin, spěchowanska člonka Pawka a MENS

II. Marcus Końcař, zastupowacy jednaćel (1 VZÄ)

1. zamołwity za politiske naležnosće w Braniborskej
2. zamołwity Domowinskeho zarjada za Delnju Łužicu a zastupjer jednaćelki za wšitke zarjadniske naležnosće Domowiny
3. wothłosowanje aktiwitow serbskich institucijow Delnjeje Łužicy
4. zamołwity zarjada za džěłowy wuběrki zwjazkowego předsydstwa za politiske a prawniske naležnosće
5. kontrola zwoprowdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023

6. kontrola kooperaciskeho zrěčenja mjez Domowinu z.t. a Regionalnym zwězkom Domowiny Dolna Łužyca
7. planowanje kooperatiwneho zhromadneho džěła mjez institucionelnymi wotnožkami serbskich institucijow w Delnjeje Łužicy a nawod dweju wuradźowanjow
8. sobudžěło/zastupowanje Domowiny
 - a. Poradźowacy wuběrk za prašenja serbskeho ludu pola Zwjazkoweho ministerstwa nutřkowneho (zastupowacy člon)
 - b. Regionalne planowe zgromaženstwo Łužyca
 - c. Euroregion Sprjewja – Nysa – Bobr
 - d. člon rozhlósoweje rady rbb
 - e. póražujucy zastupnik kšywoweje Zwězka na pósejženjach Serbskeje rady BRB
9. k informaciji - čestnohamtske džěło za župu Dolna Łužyca:
 - a. Žělowa kupka „serbske kublańske temy“ pší Bramborskem ministerstwje za kublanje, młožinu a sport
 - b. člonk załožboweje rady, komisije a projektneje přirady
 - c. člonk župneho pšedsedarstwa
 - d. jednačel Dompro gGmbH

III. Clemens Škoda, referent za kulturne naležnosće a wukraj (1 VZÄ)

1. Zamołwity a wěcywustojny za kulturnopolitiske naležnosće Domowiny
 - a. zamołwity zarjada za džělowy wuběrk zwjazkoweje předsydstwa za kulturu a wuměłstwo
 - b. zamołwity zarjada za džělowy wuběrk zwjazkoweje předsydstwa za Myto Domowiny
 - wobhospodarjenje titula (5335 01) w hospodarskim planje za počesćenje.
 - přihot mytowanskeho zarjadowanja Domowiny hromadže z mytowanskim wuběrkom dnja 07.10.2022
 - c. zamołwity zarjada za přihotowanski wuběrk zwjazkoweje předsydstwa "Serbske mustwo – Europeada" a wobhospodarjenje projektoweje titula w hospodarskim planje
2. wudžělanje naćiskow za kulturnopolitiske koncepty Serbow, koordinacija a přesadženje
 - a. Lěto Zejlerja a Kocora
 - b. UNESCO – immaterielne kulturne herbstwo / Serbske kulturne herbstwo
3. zhromadne džěło ze serbskimi kulturnymi organizacijemi a lajskimi skupinami
4. zamołwity za zhromadne džěło z wukrajom
 - wobhospodarjenje titula (534 01) w hosp. planje za delegowanje a kulturne wuměny
5. kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džělowych směrnicy za dobu 2021-2023
6. sobudžěło w zarjadniskej džělowej skupinje za digitalizowanje; aktowy porjad.
7. přidžěła za facebook-stronu Domowiny
8. sobudžěło/zastupowanje Domowiny
 - a. Přihotowanski wuběrk "Mjezynarodny folklorny festiwal"
 - b. CIOFF-Němska z. t. (mjezynarodne zjednoćenstwo organizatorow folklornych festiwalow) – lětna zhromadźizna
 - c. Kuratorij a prezidij „Džeń Saksow“
 - d. Pomnikowy wuběrk Mačicy Serbskeje z. t.
 - e. Komisija kulturneho wuběrka za "Serbske kulturne herbstwo"
 - f. FUEN – džělowy kruh słowjanskich mjeńšinow (AGSM)
9. k informaciji - čestnohamtsce:
 - a. člon gmejnskeje rady – Pančicy-Kukow
 - b. člon rady Zarjadniskeho zwjazka "Při klóšterskej wodže"
 - c. trenar F-młodžiny pola ST Marijina hwězda
 - d. zastupjer w šulskej konferency w zakładnej šuli w Pančicach
 - e. dalše člonstwa: Towarstwo Cyrila a Metoda, Společnost přátel Lužice, Domowinska skupina Pančicy-Kukow, ST Marijina hwězda, wudžerske towarstwo Marijina hwězda

IV. Pětr Brězan, referent za hospodarstwo a infrastrukturelne naležnosće (1 VZÄ)

1. zamołwity za nastajenje a zwoprawdženje lětnych hospodarskich planow Domowiny
2. zdžěłanje, kontrola a wotličenje koštowych a financnych planow za projekty Domowiny
3. poradžowanje sobustawskich towarstwow w finančnych-prawniskich prašenjach
4. zamołwity zarjada za džěłowy wuběrk zwjazkowego předsydstwa za hospodarstwo a infrastrukturu
5. kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
6. wobhospodarjenje titula 538 01 w hospodarskim planje za projekty župow a skupinsku pawšalu
7. koncipowanje temow za wuwice na kraju jako zakład za zastupjerjow Serbow w spěchowanskich regionach europskeho programa LEADER w Braniborskej a Sakskej při dale pisanju LEADER strategiskich wuwicowych planow 2021-2027
8. zamołwity za koordinaciju zdžěłanja a zastupowanja serbskeje pozicije hladajo na energijowopolitisce zawinowanu strukturnu změnu we Łužicy – přewod “serbskich projektow” w komunach sydlenkeho teritorija Sakskeje a Braniborskeje
9. dalepisanje regionalneho wuwicowego plana za Hornju Łužicu/Delnju Šlesku
10. zawěšćenje sobudžěła serbskich zastupjerjow w gremijach turistiskich zwjazkow Łužicy
11. sobudžěło/zastupowanje Domowiny
 - a. turistiske zwjazki we Łužicy - Hornja Łužica/Delnja Šleska a Łužiska jězorina
 - b. Zwjazkowa zhromadźizna Regionalneho planowanskeho zwjazka „Hornja Łužica/Delnja Šleska“ a brunicy wuběrk (poradźowacy člon)
 - c. we wodźacym wuběrku WRL wuběrk swoje džěło jako tajki w běhu lěta zakónči, załoži so nowa struktura přewoda
12. k informaciji - čestnohamtsce: člon předsydstwa wjesneho kluba Smječkecy; člon gmejskeje rady Worklecy, člon rady zarjadniskeho zwjazka, zastupjer Domowiny w šulskej konferency zakładneje a srjedzeneje šule Worklecy, městopředsyda spěchowanskeho towarstwa Worklečan šule, (předsyda SKT z.t.)

V. Madlena Di Sarnowa, referentka za naležnosće třěšneho zwjazka (0,75 VZÄ)

1. zamołwita za zdžěłanje předlohow k wobzamknjenju za Domowinske gremije (prezidij a Zwjazkowe předsydstwo) a nutřkotowarstwowe rjadowanja
2. kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
3. koncipowanje džěławosće organow Domowiny po 20. hłownej a wólbnej zhromadźiznje Domowiny 2021
4. zamołwita zarjada za džěłowy wuběrk zwjazkowego předsydstwa za nutřkownu demokratiju a serbsku ciwilnu towaršnosć a za změrcowski wuběrk
5. přidžěła za předsydu Domowiny w jeho funkciji jako člon mjeńšinoweje rady a po potrebjce za dalše gremije (słyšenja Domowiny) na zakładze aktualneje potreby
6. poradźowarka za člonske towarstwa a župy Domowiny a koordinacija zhromadneho skutkowanja tutych
7. wudžěłanje naćiskow stejišćow při słyšenju Domowiny w procese zakonjedawstwa
8. sobudžěło w gremijach/zastupowanje Domowiny: W lěće 2022 ma so pruwować, w kotrych gremijach ma referentka za naležnosće třěšneho zwjazka być z člonom a zastupować Domowinu, na př.:
 - a. FUEN – džěłowa skupina za non-kin-state mjeńšiny
9. k informaciji - čestnohamtsce: člonka SKI Berlin, spěchowanska člonka Serbskeho młodźinskeho towarstwa Pawk a Młodžiny Europskich Narodnych Skupin (MENS)

VI. Marcel Brauman, nowinski rěčnik Domowiny a wosobinski referent předsydy (1,0 VZÄ)

1. zamołwity za zjawnostne džěło Domowiny na regionalnej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje

2. zamołwity za džěłowy wuběrk zwjazkowego předsydstwa za zjawnostne a wukrajne džěło —
3. publikacije za “Lěto župow”
4. kontrola zwoprowdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
5. wosobinski referent předsydy – nadawki po potrebjce
6. wudźeržowanje prawidlownych stykow ze serbskimi redakcijemi, regionalnymi a nadregionalnymi medijemi
7. prawidlowne poslužowanje wšědneje prezency Domowiny w digitalnych kanalach
8. update optiskeje a wobsahoweje internetneje prezentacije Domowiny
9. stajny monitoring wotblyšćowanja skutkowanja Domowiny w zjawnosći
10. wobhospodarjenje titula (531 01) w hospodarskim planje za zjawnostne džěło a dokumentaciju
11. přihot a přewjedženje nowinarskich rozmołwow/medijowych konferencow po potrebjce resp po přidžělenych zamołwitosćach w jednotliwych projektach
12. zwyżenje podžěla delnjoserbsčiny w zjawnej komunikaciji
13. sobudžěło/zastupowanje Domowiny
 - a. džěłowa skupina zjawnostne džěło serbskich institucijow
14. k informaciji: čestnohamtsce: župan župy “Handrij Zejler”
15. nadžělanje koncepcije za serbske přijće w kooperaciji z wokrjesom Damna-Błota w Lubinje

VII. Katrin Suchec-Dźisławkowa, referentka za naležnosće kubłanja a spěchowanje dorosta (1 VZÄ)

1. zamołwita za zhromadne džěło ze wšitkimi kubłanišćemi Delnjeje a Hornjeje Łužicy
2. koordinowanje zhromadneho džěła ze serbskimi institucijemi
3. zamołwita za gremijowe džěło na polu kubłanja
4. zamołwita za kubłansku politiku Domowiny a spěchowanje dorosta
5. zamołwity zarjada za džěłowy wuběrk zwjazkowego předsydstwa za kubłanje
6. kontrola zwoprowdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
7. sobudžěło/zastupowanje Domowiny
 - a. FUEN – džěłowa skupina za kubłanje
 - b. zastupjerka Domowiny na šulskej konferency zakładneje šule Budyšin; komisariska a zastupowaca zastupjerka na dalšich šulach w Budyskim regionje
8. k informaciji - čestnohamtsce:
 - a. předsydka Staršiskeje iniciatiwy Radwor z.t.
 - b. městopředsydka Spěchowanskeho towarstwa při SGB z.t.
 - c. člonka chóra Meja z.t.

VIII. Julia Kahlowa, referentka za naležnosće gremijow (1 VZÄ)

1. zamołwita za koordinaciju džěławosće z gremijemi, kotraž zaběraja so na komunalnej, krajowej a zwjazkowej a europskej runinje ze serbskimi naležnosćemi
 - a. zhromadne džěło ze Serbskimaj radomaj
 - b. zhromadne džěło z ministerstwami w Braniborskej a Sakskej (MWFK, SMWK, MBJS)
 - c. zhromadne džěło ze statnymi kenclijemi w Drježdžanach a Podstupimje
 - d. zhromadne džěło z mjeńšinowej radu kaž tež přislušnymi Zwjazkowymi ministerstwami
2. posudzuje a analyzuje płaćace předpisy a zakony ke škitaj serbskeje rěče a kultury a wotwodzuje trěbne kroki za jich ponowjenje
3. přidžěta předsydy, prezidijaj a jednačelej trěbne stejišća Domowiny we funkciji jako připóznaty třěšny zwjazk Serbow
 - a. na př. Ramikowe dojednanje ke škitaj narodnych mjeńšin a Europska charta regionalnych a mjeńšinowych rěčach; krajowy wuwicowy plan, regionalne planowanje, planaj k spěchowanju serbskeje rěče w Braniborskej a Sakskej
4. kontrola zwoprowdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
5. sobudžěło w gremijach/zastupowanje Domowiny: W lěće 2022 ma so pruwować, w kotrych gremijach ma referentka za naležnosće gremijow być z člonom a zastupować Domowinu.
 - a.

6. k informaciji - čestnohamtsce:
 - a. člónk župnego pšedsedařstwa

IX. Matej Walda, wotrjad financy (1 VZÄ)

1. zdžěłanje načiska hospodarskeho plana za planowanske lěto 2022 kaž tež zdžěłanje financneje rozprawy za lěto 2021 w formje předłohi za Zwjazkowe předsydstwo
2. kontrola projektowego spěchowanja, wobhospodarjenja a wotličjenja 2022 - tu jedna so wo planowane projekty za lěto 2022; za wjetšinu tutych je so hižo wotpowědna próstwa zapodała; w hospodarskim planje su jeniče projekty wobkedžbowane, za kotrež su so hač do 08.09.2021 próstwy zapodali (datum zapodaća hosp. plana Załožbje za serbski lud). Su to projekty z č. 6 a 11-16.

1. mjeńšinowy sekretariat	nošer
2. pućowaca wustajeńca	Domowina
3. młodžinska referentka	Domowina
4. projektowy management (3x0,75 VzÄ)	Domowina
5. EUROPEADA 2022	Domowina
6. Serwisowy běrow za serbske komuny Sakskeje	Domowina
7. Hórnikowa knihownja w Praze	Domowina
8. motiwatorojo za tworjenje serbskich rěčnych rumow	Domowina
9. strukturna změna - koncepcija	Domowina
10. Jakub Bart-Ćišinski - sej wotkrywać a dožiwić	Domowina
11. socialny regionalny team	RCW
12. šulske socialne džěło Slepo	RCW
13. šulske socialne džěło SG Budyšin	RCW
14. šulske socialne džěło Radwor	RCW
15. šulske socialne džěło Ralbicy	RCW
16. šulske socialne džěło Worklecy	RCW
17. translator ODS	RCW
18. translator ODN	RCW
19. sposrědkowanje delnjoserbšćiny w pěstowarnjach	RCW
20. Šula w zelenym	RCW
21. WITAJ-camp	RCW
22. 48h-akcija	RCW

3. sobudžěło w zarjadniskej džěłowej skupinje za digitalizowanje
4. na zakładže noweho dokumentowego systema zawjedženje noweje knihowanskej software a z tym nowych kóštowych pozicijow w knihowanju
5. člón zawodneje rady
6. wotličjenje hospodarskeho plana 2021
7. přisłušny za prašenja džěłowego a datowego škita

X. Čěžišća za regionalne rěčnicy

Kóždy regionalna rěčnica zdžěła sej k džěłowym směrnicam Domowiny konkretny plan předewzaćow za běžne lěto na swójki teritorij skutkowanja wusměrjeny. Tute wotblyščuja so w džěłowym planje zarjada (hlej horjeka).

1. kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicow za dobu 2021-2023
2. rěčnicy Domowiny za jednotliwe Domowinske župy
3. zhromadne džěło a podpěra wokrjesa a komunow při realizowanju nadawkow k spěchowanjju serbskeje rěče a kultury we wotpowědnej regionje

4. adresat za serbske towarstwa, institucije a wobydlerjow
5. wotwodženje a hódnoćenje serbskopolitiskeho a kulturneho džěła skupinow a towarstwow Domowiny w župje
6. wobdžělanje próstwow skupinow a towarstwow/wobhospodarjenje titula w hospodarskim planje Domowiny za župne projekty
7. organizowanje jedyn do dweju “serbskich wječorkow” w regionje – namjet temow, městnosćow a terminow. (hlej dž. sm. 10.2)
8. specifiske temy ze směrnicy za sobudžěłaćerki; postajene sobudžěło w zarjadniskich džěłowych skupinach a zastupowanje w nadawku Domowiny
 - a. **regionalna powědařka za Chóšebuz, Karin Tšukowa (0,5 VZÄ)**
 - kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
 - wuběrk za serbske nastupnosći pši wokrejsu Sprjewja-Nysa
 - Regionalna pširada LEADER-regiona „Błota“ (LEADER+)
 - Regionalna pširada LEADER-regiony Sprjewja-Nysa
 - pširada w biosferowym rezerwaše Błota
 - žěłowa kupka serbske pomniki město Chošebuz
 - serbske koło Drjowk
 - kupka serbskich zajimcow w amše Borkowy

K informaciji - cesnoamtske žěło:

 - člonk pšedsedarstwa spěchowanskego towaristwa dešańskego domowniskego muzeja a dešańskeje domowinskeje kupki
 - b. **regionalna powědařka za teritorium Župy Dolna Łužyca, Heike Apeltowa (1 VZÄ)**
 - kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
 - Kuratorium „Bramborski žerń“ za Župu Dolna Łužyca z.t.
 - šulske konferency w Bramborskej: Zakładna šula „von Houwald“ Tšupc a Zakładna a celkowna šula “Mina Witkojc” Bórkowy
 - serbski wuběrk Grodk
 - wuběrk za serbske nastupnosći pši wokrejsu Sprjewja-Nysa (pšechadne zastupowanje Karin Tšukoweje)

K informaciji – cesnoamtske žěło:

 - člonk mytowańskego wuběrka
 - člonk familijowego towaristwa GROMAŽE a Domowinskeje kupki Jaskolicka Lubnjow
 - c. **regionalna powědařka za Chóšebuz, Kathrin Šwjelina (0,25 VZÄ)**
 - wokrejsna šulska pširada SPN
 - šulska pširada města Chošebuz
 - k informaciji - cesnoamtske žěło: Serbska rada, Zwězkowe pšedsedarstwo, župne pšeds., Šulske towaristwo NSG z.t., Spěchow. tow. Domowniskego muzeja Dešno
 - d. **regionalna rěčnica župy Jakub Lorenc-Zalěški, Diana Maticowa (1 VZÄ)**
 - kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džěłowych směrnicy za dobu 2021-2023
 - poradźowaca člonka wuběrka młodžinskeje pomocy wokrjesa Zhorjelca
 - sobudžěło w koordinaciskim wuběrku za kooperaciske zrěčenje lužiskich UNESCO městnosćow
 - zast. člonka (za M. Hermaša) w přiradze za koncept wuwica zarjadniskeho zwjazka Slepó

K informaciji – čestnoamtske džěło:

 - člonka Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
 - člonka we Domowinskim wuběrku za naležnosće strukturneje změny, hospodarstwo a infrastrukturu
 - člonka serbskeje přirady wokrjesa Zhorjelc
 - zastupjerka Domowiny na šulskich konferencach ZŠ Slepó respektiwne jako zastupjerka za knjeza H. Rychtarja we WŠ Slepó

- předsydka župy Jakub Lorenc-Zalěski z.t.
- předsydka Slepjanskeje serbskeje swarby z.t.

e. regionalna rěčnica župy Michał Hórnik, Katharina Jurkowa (1 VZÄ)

- kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džělowych směrnicy za dobu 2021-2023
- rozsudžacy wuběrk za europski spěchowanski program LEADER za region Hornjołužiske hola a haty
- předsydstwo towarstwa "OHTL- Hornjołužiske hola a haty"
- člonka festiwalneho wuběrka
- člonka resp. zastupowaca člonka šulskich konferencow w serbskich zakładnych šulach Chrósćicy, Ralbicy, Pančicy-Kukow a Worklecy kaž tež serbskeju wyšeju šulow Worklecy a Ralbicy
- zawodna rada
- zamołwitosć za projektowy pool a wothłosowanje mjez serbskimi institucijemi projektowych sobudźelaćerjow

K informaciji - čestnohamtske džěło:

- předsydka Serbskeho šulskeho towarstwa z.t.
- gmejnska rada Chrósćicy;
- člonka předsydstwa župy "Michał Hórnik"
- člonka předsydstwa wjesneho towarstwa "Při skale" Hórki
- zastupowaca radźićelka w Załožbowej radže

f. regionalna rěčnica za župu Jan Arnošt Smoler, Katja Liznarjec (0,875 VZÄ)

- kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džělowych směrnicy za dobu 2021-2023
- sobudźěło a stajny hósć z poradźowacym hłosom w džělowym kruhu za serbske naležnosće města Budyšin
- člonka rady za biosferowy rezerwat Hornjołužiska hola a haty
- rozsudžacy wuběrk za europski spěchowanski program LEADER za region Hornjołužiska hola a haty
- přewod pilotoweho projekta motiwator k spěchowanju serbskeje rěče a kultury w Malešanskej kónčinje
- šulske konferency w Hućinje, Serbska zakładna šula Budyšin, Zakładna šula Njeswaćidło, zakładna šula Hodźij, Serbska wyša šula Budyšin (zastupjerka w Barće, Wulkej Dubrawje, Bukecach, Bošecach, SFŠ)

K informaciji - čestnohamtske džěło:

- člonka Domowinskeje skupiny Pančicy-Kukow

g. regionalna rěčnica župy Handrij Zejler, Sonja Hrjehorjowa (0,9 VZÄ)

- kontrola zwoprawdženja wotpowědnych nadawkow ze džělowych směrnicy za dobu 2021-2023
- sobudźěło w džělowym kruhu za serbske naležnosće pola społnomócnjeneje wokrjesa Budyšin
- sobudźěło w skupinje - "Wuwice Delnjeho Wujězda na kubłanske stejnišćo w dwurěčneju Łužicy"
- sobudźěło w iniciatiwje „ZukunftAlter – Zukunftstechnologien für ein gelingendes Alter(n) im ländlichen Raum“
- sobudźěło (stajny hósć z poradźowacym hłosom) w přiřadže za serbske naležnosće města Wojerecy
- člonka džěloweho kruha Serbskeho domizniskeho dnja Wojerecy
- zastupowaca zastupjerka w šulskich konferencach (Zakładna šula Nowa Wjes Sprjewiny Doł; Zakładna šula „Krabat“ Kulow; zakładna šula "Handrij Zejler", Wojerecy; Zakładna šula při Hórnikočanskim jězoru, Wulke Zdžary; Lessingowy gymnazij Wojerecy; Křesćanski gymnazij Johanneum Wojerecy)

K informaciji - čestnohamtske džěło:

- člonka župneho předsydstwa

- předsydka towarstwa “Bratrowstwo”
- předsydka dźiwadłoweje skupiny “Bratrowstwo”
- sobudžěło w skupinje “serbski pastoralny rum” biskopstwa Drježdžany-Mišnjo
- serbska zastupjerka w diecezanskej radže biskopstwa Zhorjelc (wot tam wolena do Centralneho komiteja katolikow (ZdK) w Němskej)
- sobudžěło w dźěłowym kruhu za serbske naležnosće pola społnomócnjeneje wokrjesa Budyšin

XI. Čezišća za projektowych managerow

Kóžda/-y projektowa/-y manager(ka) zdžěła sej k dźěłowym směrnicy Domowiny konkretny plan projektow za běžne lěto 2022. Tute wotblyščuja so w dźěłowym planje zarjada (hlej horjeka). Džěławosć zestaji so na zakładze zrěčenjow z towarstwami.

1. koordinacija a zwjazanje projektoweho džěła na kulturnym polu ze serbskimi towarstwami a institucijemi
 - sobudžěło we wirtuelnym poolu projektowych managerow
 - planowanje a organizacija dalekubłanskich zarjadowanjow za towarstwa
2. planowanje, nawod a organizacija serbskich kulturnych projektow
 - podpěra serbskich towarstwow při planowanju projektow kaž tež při nastajenju financnych planow a spěchowanskich próstwow
 - a. **Rejzka Krügerjowa** (0,75 VZÄ)
 - podpěra nadregionalnych towarstwow kaž Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z.t., Zwjazk serbskich wumělcow z.t. a Zwjazk serbskich studowacych při přewjedzenju projektoweho džěła (na přikład molerska džěłarnička, wubědžowanje wo najrjeńše jutrowne jejko 2022, etc.)
 - podpěra župow Wojerecy, Kamjenc a Budyšin při zhromadnym projekće składnostnje Lěta Zejlerja a Kocora kaž tež při dalšich župnych projektach
 - organizacija wjerška lěta Zejlerja a Kocora – „Serbski spěwanski swjedžen“
 - kontaktna wosoba Domowiny w kooperaciskim projekće „Pop2Go“ (hlowny partner Kamjentny dom)
 - iniciatorka Serbskeje hodžinki w Budyšinje (zetkanje serbsko wuknjacych džěći) – so tučasnje corony dla njeprjewjedze
 - zamołwita za organizowanje rozmołwneho koła (podpěra Budyskich a narańšich kónčin při wožiwjenju serbskeho žiwjenja)
 - zamołwitosć za wječorny „Special“ na mjezynarodnym folklornym festiwalu 2023 a člonka wuběrka
 - b. **Frank Kosyk** (0,75 VZÄ)
 - pódpěra serbskich towaristwow, na ps. Njepilic dwór, Studnja z.t.: pšosby, wótlicenje, sponsoring
 - pódpěra projektow Dolnoserbskeje kulturneje akademije (na ps. Małe Jatšy, prozninske projekty za žiši)
 - pódpěra serbskich projektow eksternych nosarjow (na ps. imersiwno žiwadło Serbski Tranzit, muzej jatšownych jajow Zabrod)
 - lěto Zejlera a Kocora organizacija wustupa 1. kulturneje brigady w Chóšebuzu
 - dalšne projekty młožinskego koordinatora pšosby, wótlicenje, tšeše srědki
 - pódpěra Dolnoserbskeje kulturneje akademije
 - pódpěra projekta ZORJA /REWITALIZACIJA
 - pódpěra projekta IKE (Walorizacija imaterielneho kulturnego derbstwa)
 - c. **Marka Suchec** (0,75 VZÄ)
 - džěławosć wusměri so jenož na dypk 2 projektowych managerow: planowanje, nawod a organizacija serbskich kulturnych projektow
 - podpěruje w župomaj Jakub Lorenc-Zalěski a Handrij Zejler přesadjenje konkretnych kulturnych projektow we wothłosowanju z regionalnymaj rěčnicomaj

Plan wuradźowanjow z regionalnymi rěčnikami a referentami 2022 (staw 12.01.2022)

srjedu, dnja 12.01.2022 w 09.00 hodź. – 12.00 hodź. online

lětny plan džěławosće 2022

nawod: Judit Šołćina

protokol: Heike Apeltowa

srjedu, dnja 16.02.2022 w 09.00 – 12.00 hodź. online

džěłowe čěžišćo 1: narodno-politiske skutkowanje Domowiny

nawod: Marcus Końcař

protokol: Marcel Braumann

srjedu, dnja 23.03.2022 w 09.00 – 12.00 hodź. online

džěłowe čěžišćo 6: kubłanska politika Domowiny

planowanje/wothłosowanje z RCW

nawod: Judit Šołćina

protokol: Katja Liznarjec

wutoru, dnja 03.05.2022 w 09.30 – 12.00 hodź. w Chrósćicach

džěłowe čěžišćo 2: kulturne džěło a regionalna/nadregionalna wuměna a sobudžěło kaž tež regionalne wuwice

aktualne wužadanja w župje "Michał Hórnik": Katharina Jurkowa

nawod: Marcus Końcař

protokol: Katrin Suhech-Dźislawkowa

srjedu, dnja 25.05.2022 w 09.30 – 12.00 hodź. w Slěpem

džěłowe čěžišćo 3: gremijowe džěło

aktualne wužadanja w župje "J. Lorenc-Zalěski": Diana Maticowa

nawod: Judit Šołćina

protokol: Karin Tšukowa

wutoru, dnja 21.06.2022 w 10.00 – 15.00 hodź. Delnja Łužica

džěławosć motiwatorow a projektowych managerow

nawod: Marcus Końcař

protokol: Diana Maticowa

srjedu, dnja 31.08.2022 w 9.30 – 12.00 hodź. w Budyšinje

džěłowe čěžišćo 5: rěčna politika

aktualne wužadanja w župje "J.A. Smoler": Katja Liznarjec

nawod: Judit Šołćina

protokol: Sonja Hrjehorjowa

srjedu, dnja 28.09.2022 w 09.00 – 12.00 hodź. online

młodžinske džěło Hornja a Delnja Łužica – referentaj DŁ a HŁ

mjezystaw hospodarskeho plana 2022

nawod: Marcus Końcař

protokol: Pětr Brězan

srjedu, dnja 19./26.10.2022 w 09.30.-12.00 hodź. w Choćebuzu

džěłowe čěžišćo 4: zjawnostne džěło

aktualne wužadanja w župje "Handrij Zejler": Sonja Hrjehorjowa

nawod: Judit Šołćina

protokol: Clemens Škoda

srjedu, dnja 30.11.2022 w 09.00 – 12.00 hodź. online

lětna rozprawa, džěłowy plan 2023

aktualne wužadanja w župje Dolna Łužyca: Karin Tšukowa/Heike Apeltowa/ Kathrin Šwjelina

nawod: Marcus Końcař

protokol: Katharina Jurkowa

srjedu, dnja 14.12.2022 w 9.30 – 12.00 hodź. we Wojerecach

zakónčenje lěta 2022 a adwentnička

nawod: Judit Šołćina

protokol: Kathrin Šwjelina

- změny su móžne -

Marcus Końcař a Judit Šołćina
jednaćelstwo Domowiny

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 32/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačelka předłohi: Judit Šołćina, hłowna jednačelka

Awtorka předłohi: Judit Šołćina, hłowna jednačelka

Nastupa (předmjet wuradźowanja): Hospodarski plan za lěto 2022

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	08.12.2021	Doporučenje k schwalenju.
Zwjazkowe předsydstwo	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Načiskej hospodarskeho plana za lěto 2022 so přihłosuje.

Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu zarjada Domowiny wužiwanje srědkow w lěće 2022 běžnje kontrolować.

datum: 01.12.2021

Judit Šołćina
.....
podpismo zapodačela

Financne wuskutki wobzamknjenja: wudawki wotpowědnje hospodarskeho plana

19.01.2022

Financujomnosć je so pruwowała: (datum a podpismo jednačelstwa, resp. referenta)

Judit Šołćina

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

přečiwo namjetej:

hłosawzdače/a:

Titel	Zweckbestimmung	Soll 2022 Tsd. Euro	Plan 2021 Tsd. Euro IST 2020 Euro
1	2	3	4
Zakónčenje / Abschluss 2022			
100	Verwaltungseinnahmen	132,4	130,4
	davon Projektmittel:	2,5	168.760,96
234-235	Sonstige Zuweisungen aus dem öffentlichem Bereich	516,7	520,7
	davon Projektmittel:	516,7	773.372,14
282 01	Zuweisungen und Zuschüsse der Stiftung mit Ausnahme von Investitionen	4.087,0	3.971,7
			3.911.676,67
282 02	Spenden, Zuschüsse und dgl. für laufende Zwecke	0,00	0,0
			1.624,56
343	Zuweisungen der Stiftung für Investitionen, besondere Finanzierungseinnahmen	0,00	0,0
			0,00
360	Einnahmen aus Überschüssen des Vorjahres	0,00	0,00
			337.161,40
	Gesamteinnahmen	4.736,1	4.622,8
			5.192.595,73
400	Personalausgaben	3.874,6	3.790,3
	davon Projektmittel:	456,4	3.640.290,34
500	Sachausgaben	861,5	832,5
	davon Projektmittel:	62,8	1.013.117,17
600	Rückzahlungen	0,00	0,0
			93.356,30
700	Baumaßnahmen	0,00	0,0
			0,00
800	Sonstige Sachinvestitionen	0,00	0,0
			0,00
900	Besondere Finanzierungsmaßnahmen	0,00	0,00
			2.000,00
	Gesamtausgaben	4.736,1	4.622,8
			4.748.763,81

DOMOWINA

**Předłoha čo. ZP 34/2021
za 3. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
dnja 28.01.2022 w Budyšinje**

Zapodačel/ka předłohi: Madlenka Di Sarnowa, referentka

Awtor/ka předłohi: Madlenka Di Sarnowa, referentka

Nastupa (předmjat wuradźowanja): Delegowanje zastupjerjow Domowiny do
Mjeńšinoweje rady Němskeje

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	12.01.2022	Doporučenje k schwalenju.
zwjazkowe předsydstwo	28.01.2022	

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne:

**(1) Zwjazkowe předsydstwo deleguje slědowacych zastupjerjow Domowiny za dobu
2022 do 2025 do Mjeńšinoweje rady Němskeje:**

- Dawid Statnik předsyda Domowiny
- Judit Šoćina jednačelka Domowiny, zastupjerka Hornjeje Łužicy
- Kito Ela zastupjer Delnjeje Łužicy

(2) Zastupjerka a zastupjerjej maja prawidłownje wo swoim skutkowanju rozprawjeć.

**(3) Zdobom džakuje so Bjarnatej Cyžej za dołholětne a swěrne džěło w mjeńšinowej
radže.**

datum: 05.01.2022

podpismo zapodačela

Financne wuskutki wobzamknjenja: na zakładže hospodarskeho plana 2022

19.01.2022

Financujomnosć je so pruwowała: (datum a podpismo jednačelstwa, resp. referenta)

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

prećiwo namjetej:

hłosawzdače/a:

Wujasnjowanie

Po jednanskim porjedže mjeńšinoweje rady přisłuša radže předsyda Domowiny a dwaj dalšej zastupjerjej. Prawo delegowanja přisteji Domowinje.

Po artiklu 9, wotrězk 6, dypk 12 wustawkow Domowiny (wersija 2013) je nadawk zwjazkowego předsydstwa, “powołać a wotwołać resp. nominować zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijimać prawidłownje rozprawy wo jich džěławosći”.

Při rozsudže je zwjazkowe předsydstwo wjazane na kooperaciske zrěčenje Domowiny ze župu Delnja Łužica. W paragrafje 3, wotrězk 2 steji: “Kšywowy zwězk Domowina delegěrujo na naraženje župy Dolna Łužyca dolnołužyske člonki do slědujucych gremiumow:

a) Mjeńšinoweje rady Nimskeje, [...]”.

Zwjazkowe předsydstwo je so zašty raz w lěće 2011 ze zestawu mjeńšinoweje rady zaběrało (hlej ZP 84/2011). Tehdy je Kita Elu jako zastupjerja Delnjeje Łužicy postajiło. Dalši člon bě tehdyši jednačel Bjarnat Cyž, kotryž je funkciju po přechadže na wuměnk jako člon Zwjazkowego předsydstwa dale wukonjał. Předsyda Domowiny sta so přez wólby jako předsyda Domowiny awtomatisce z člonom.

Prezidij Domowiny namjetowaše do hłowneje zhromadźizny, zo měła so funkcija na spočatku kóždeje legislatiwneje doby znowa rjadować.

W přihotach na dnjowy dypk je so předsyda Domowiny dotalnych člonow prašał, hač su zwólniwi w gremiju dale skutkować. Kito Ela je zwólniwosć signalizował. Namjet kryje so z dotalnym namjetom župy Delnja Łužica.

Bjarnat Cyž je zdžělił, zo ma wotpohlad funkciju złožić. Zdobom namjetowaše, rozmyslować, hač njeby nětčiša jednačelka měla funkciju přewzać. Za to rěči po jeho wuwjedženjach, zo je jednačelka do džěła mjeńšinoweje rady a mjeńšinoweho sekretariata zawjazana. Wotpowědne postupowanje widži so tež pola tamnych štyri mjeńšinow. Jednačelka je zwólniwosć signalizowała.

Zwjazkowe předsydstwo ma – wotpowědnje jednanskemu porjadej – móžnosć, namjet přiwzać, wotpokazać, wróćo stajić abo změnić.